

IX ۹ نیشانە کان بنیادنانی کلّیسیا ته ندروست

Church Membership

ئەندامیّتی کلّیسا

چۆن

جیهان دەزانیت

کّی نوینە رایه تی

عیسا دەکات

جۆناسان لییمان

پیداچوونه وهی

میکائیل هۆرتۆن

بنیادنانی کلّیسای تەندروست

ئەندامیّتی کلّیسا

چۆن جیهان دەزانیت کۆ نوینەرایەتی عیسا دەکات

جۆناسان لییمان

پیداچوونەوهی

میکائیل ھۆرتۆن

Email: jamala@worksmail.net

Email: contact@handofhelp.info

Skype: jamalabumajd

www.handofhelp.info

UK: +44 (0) 7966 610944

Iraq: +964 (0) 751 792 5515

iraq, erbil, Ankawa, Hershem 28 / 23

Originally published in English under the title
Church Membership
by
Crossway
9Marks ISBN: 978-1-951474-60-7
Copyright © 2012 Jonathan Leeman
All rights reserved

- ناوی کتیب: ئەندامییتی کلیسا
- نووسەر: جۆناسان لییمان
- وەرگێڕانی: م. چنار eng.srush@gmail.com
- چاپی یەكەم، ۲۰۲۰
- چاپخانه:
- تیراژ: ۱۰۰۰ دانە
- ژمارە ی سپاردن:

مافی چاپکردنی لەلایەن پێکخراوی هاند ئۆف هیلپ پارێزراوه

هه‌موو ئایه‌ته‌کانی له چاپی کوردیی سۆرانی ستانده‌ره‌وه (KSS) وه‌رگه‌راوه. هه‌موو مافه‌کانی پارێزراوه.

ئەندامىيىتى كلىسا: چۆن جيهان دەزانتىت كىن نوپىنەرايەتى عيسا دەكات
مافى بلاوكردنه وهى له لايەن جۆناسان لىيمان
(كپۆسوهى) هه ستاوه به بلاوكردنه وهى ئەم به رهه مه.
ناونيشان:

1300 Crescent Street
Wheaton, Illinois 60186

هه موو مافه كانى پاريزراوه. هيج به شيكى ئەم بلاوكراره يه به بى ناگادار كردنه وهى پيشوه ختى
نووسه ر ناكريت چاپ بكرتته وه، يان به هه ر يگه يه ك و به هه ر شيوه يه ك به خشيرت،
ئەليكترونى، فۆتۆكۆپى، تۆمارى دەنگى، مه گه ر ئەوهى كه له گه ل ياساى مافى چاپ و
بلاوكردنه وهى ويلايه ته يه كگرتوهه كانى ئەمريكادا بگونجيت.
ديزايىن به رگ: كۆمپانىاى دوآل نايدىتتىتى
وئنه ي به رگ: واينبريزه نيك
چاپى يه كه م، ۲۰۱۲

له ويلايه ته يه كگرتوهه كانى ئەمريكا چاپ كراوه.

ئايه ته كان له وه شانى تين ناى فى (وه شانى نيوده و له تى نوئ) وه وه رگيراره.

978-1-4335-3237-5 ژماره ي ستاندهرى نيوده و له تى په رتووكى كاغزى

978-1-4335-3240-5 ژماره ي ستاندهرى نيوده و له تى په رتووكى بلاوكراره ي ئەليكترونى

978-1-4335-3238-2 ژماره ي ستاندهرى نيوده و له تى په رتووكى پى دى ئيف

978-1-4335-3239-9 ژماره ي ستاندهرى نيوده و له تى په رتووكى مۆبىپاكيت

كىتبخانه ي كۆنگرېس، كه ته لوگى داتا و زانبارى بلاوكراره

ناو: ليمه ن، جۆناتان، ۱۹۷۳ - نووسه ر.

ناونيشان: ئەندامىيىتى كلىسا: چۆن جيهان دەزانتىت كىن نوپىنەرايەتى عيسا دەكات / جۆناسان لىيمان.

ناونيشانى ديكه: له سه ره وهى ناونيشانه وه: بنيادنانى كلىساي ته ندروست

به رگى ره ق: ISBN 978-1-4335-3237-5

په رتووكى ئەليكترونى: ISBN 978-1-4335-3236-8

پى دى ئيف: ISBN 978-1-4335-3238-2

۱. ئەندامىيىتى كلىسا، ناونيشان.

BV820.L44 2012

2011045124

254'5—dc23

كپۆسوهى خزمه تىكى تايبه ت به چاپ و بلاوكردنه وهى كۆمپانىاى بلاوكراره كانى هه والى خۆشه.

LB 20 19 18 17 16 15 14 13 12

13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

ناوه پړوك

لاپه پره

- ۱ پيشه كېي زنجيره كتيبه كان
- ۲ پيشه كېي
- ۵ پيناساندن
- ۷ به شي يه كه م: تيمه هه موويمان به هه له پيشكه ش كرووه
- ۲۱ به شي دووهم: به ديكر دني ئه ندامييتي كلنسا له پهيماي نويدا
- ۳۵ به شي سييه م: كلنسا چيه؟ ئه ندامي كلنسا چيه؟
- ۵۳ به شي چوارهم: ئايا كلنسا و ئه ندامي وه كو چين؟
- ۶۵ به شي پينجه م: مهرجه كاني ئه ندامييتي كلنسا چين؟
- ۷۳ به شي شه شه م: چوڼ كه سيكي مه سيحي ملكه چي كلنسا ده بيت؟
- ۸۷ به شي حفته م: چي پروو ده دات كاتيک ئه ندامه كان نوينه رايه تي عيسا ناكه ن؟
- ۹۹ به شي هه شته م: ئايا به ئه ندامبوون له كلنسا له هه موو جييه ك به هه مان جوړه؟
- ۱۰۶ ده رهنجام
- ۱۰۷ سه رچاوه ي زياتر
- ۱۰۸ سوپاسنامه يه كي تاييه ت
- ۱۰۹ تينينه كان

پیشکشہ بہ

ئەندامانی ئیستا و پراڤردووی کلّیسای له ئاوهه لکیشانی

کاپیتۆل هیل

پیشہ کی زنجیرہ کتبہ کان

ٹیا تو باوہرت وایہ کہ ئہرکی تویہ هاوکاریت له بنیادنانی کلّیسیاہ کی تہندروست؟
ئہگہر تو باوہردار بیت به مه سیح، به لئ ٲیمه باوہرمان وایہ کہ ئہرکی تویہ.

عیسا فرمانت پئ ده کات کہ قوتابی دروست بکہیت (مه تا ٢٨: ١٨-٢٠)

یہ ہوزا ده لیت خوتان له سہر باوہری پیروژتان بنیاد بنین (یہ ہوزا ٢٠-٢١). پہ ترؤس
داوات لئ ده کات بو ئہوہی به ہرہ کانت بو خزمہ تی کہسانی دیکہ به کاربہینیت
(یہ کہم پہ ترؤس ١٠: ٤). پؤلس پیت ده لیت کہ به خوشہ ویستیہوہ باسی راستیہ کان
بکہیت بو ئہوہی کلّیسا کہت پیگہ یشتوو بیت (ئہ فہ سؤس ٤: ١٣-١٥) تو ده بینیت
ئہ مہ مان له کوپوہ ہی ناوہ؟

زنجیرہ کتبہ کانی بنیادنانی کلّیسیاہ تہندروست ئامانجیہ تی کہ یارمہ تیت بدن بو
جیہ جیکردنی ئہر کہ کہت، به بئ گویدانہ ئہوہی ئاخو تو ئہ نامی کلّیسیاہ یان رابہریت،
وہ بو ئہوہی بتوانیت رولّی خوٹ بگپریت له دروستکردنی کلّیسیاہ کی تہندروستدا.
یان به جوڑیکی دیکہ ده توانین بلین هیوادارین کہ ئہم کتیبانہ یارمہ تیدہرت بن له
برہودان به خوشہ ویستی کلّیسا کہت، ہر وہ ک چوئ عیسا کلّیسیاہ خوشدہ ویٹ.

٩ نیشانہ کان پلانن بو بہرہ مہینانی کتیبکی کورتی شیوا بو خویندہوہ له
ہہریہک له و خالانہی کہ مارک دپقہر ناوی لیناون نو نیشانہ کہی کلّیسیاہ تہندروست
له گہل کتیبکی دیکہ کہ ئہویش بیروباوہرہ. پروانہ ئہم کتیبانہ دہربارہی (وتاردانی
پروون و ئاشکرا، یہ زداناسی بہ پیسی کتیبی پیروژ، تیگہ یشت له ئینجیل بہ پیسی کتیبی
پیروژ، تیگہ یشت له گورینی مروّفہ کان بہ پیسی کتیبی پیروژ، تیگہ یشت له مزگینیدان
بہ پیسی کتیبی پیروژ، ئہ نامی پیسی کلّیسا، تہ میگردنی کلّیسیاہ بہ پیسی کتیبی پیروژ،
بہ قوتابی کردن بہ پیسی کتیبی پیروژ، رابہرایہ تیسی کلّیسا بہ پیسی کتیبی پیروژ).

کلّیسا خوجیبیہ کان بویہ ہن تاوہ کو شکوی خودا پیشانی نہ تہوہ کان بدن. ئیمہ ش
ئہم کارہ دہ کہین بو ئہوہی چاومان جیکر بکہین له سہر ئینجیلی عیسا مہ سیح و
ممانہی پئ بکہین بو رزگار کردنمان. وہ پاشانیش یہ کتریمان خوشبوٹ له گہل پیروژی خودا
و یہ کیتی و خوشہ ویستی. نوپژ دہ کہین ئہو کتیبہی له بہرہ دستدایہ یارمہ تیدہرت بیت.

بہ ہیوا ی سہر کہ وتن،

مارک دپقہر و جؤناسان لیمان

نوسہرانی زنجیرہ کہ

پیشہ کی

مارک توینی قوشمہ چی دہ لیت راست نیہ ٹہ گہر بلیم ٹہ وہ ٹہ و ہشانہن لہ کتیبی پیررؤز کہ لیان تیناگہم بیزارم دہ کەن، ٹہ و ہشانہی چاک لیان تیدہ گہم بیزارم دہ کەن. بہ داخوہ لہ وانہیہ ٹہم و تہیہی مارک بو تاونبارکردنی زوریک لہ باوہردارانی کتیبی پیررؤز و مہ سیحیہ کان گوتراہیت، بہ تاییہ تی کاتیک باس دیتہ سہر ٹہ و ہشانہی کتیبی پیررؤز کہ دہربارہی بہرپرسیاریہ تی ٹہندامانی کلپسان.

تہنہا بیر بکہرہوہ کہ لتووری روظناوایی چون کاریگہری لہ سہر ہہموومان ہہیہ. ٹہستیرہی سینہمایی چون واین زورجار بہ نمونہ دہہینریتہوہ کہ ٹہ و خودای خوشویستوہ ہہتا ٹہ و کاتہی چوتہ ژیر سہقفیک. گورانپیٹزہ کامنان ستایشیان کرد (مہمخہرہ ناو پەرژینہوہ) وہ (بہ شیوازی خوت بیکہ) وہ (تو لہ سہر کورسی شوفیریت). لہ گہل بوونی ہہموو ٹہمانہ لہ کہ شہ کەدا، ٹاسانہ کہ خالہ باشہ کانت بوہیت، بہ لام ٹہ و ٹہرک و بہرپرسیاریہ تیانہت نہوہیت کہ بہ ہوی ہاورپیہ تی یان ہاوسہرگیری یان کاروپیشہ کەت و پەرنگہ بہ ہوی کلپساوہ دہ کەونہ ٹہستوت.

لہ بہ شیکدا، وینہی خوہنیادنانی کہ سہکان کہ بہ پینلاوہ کانیان پال بہ خوہیانہوہ دہنہین بہرہو سہرہوہ، وای لی کردین بہ گومان بین لہ پہیمانگانان. ہہروہا ٹاشکراہوونہ ٹاپرووبہرہ ٹاساییہ یہک لہ دوای یہ کەکانی پیشہنگہ کان وہ سیاسہ تہ نادادپہرہوہ و ناکاریگہرہ بیروکراتیہ کان کہ تورہبوونی بہ دوای خوہدا ہیناوہ، وہ شکاندنی پہیمانہ کان و بہ لیتنہ کان متمانہی سہر کردہ و پہیمانگانانی لہرزاند. تہنانہت کہ سائیک کہ لہ کلپسادا بہرزکراہوونہوہ، نہوی کران و پرووشیزان، وہ توندوتیزیان بہرامبہر کرا لہ لایہن ٹہوانہوہی کہ بانگہ شہی ٹہوہیان دہ کرد شوانی مہ سیحن.

بہ لام ٹہوہ تہنہا کہ لتووری دہرہوہی کلپسا نیہ کہ دہہیت گلہیی لی بکریٹ. زوریک لہ باوہردران بہ مہ سیح بوونہ تہ ساختہ و لہ پہرستنیکان کہ پہیوہندی تاییہت لہ گہل عیسا بہ کاردہ ہینہیت لہ بہرامبہر کلپسا و دہستہ گشتتہ کەیدا.

بہ شیک لہ مہ بہ ہوی ٹہوہوہیہ کہ باوہردار بہ مہ سیح ویستوویہ تی کہ خوہی بہ دوور بگریٹ لہ پابہ ندبوونی رووکہش. کہ ٹہمہ خالپکی باشہ. بہ لام لہ کاتی جیہ جیکردندا گوراوین، بہ تاییہ تی لہ دوای دووم راپلہ کینی سہدہی نوزدہ لہ ہہمبہر پہخنہ گرتنی رپسای فہرمیی کلپسا و واتا ٹاساییہ کان بہرہ کە تی باشی سہر کردہ باوہردارہ کان و جموجولہ ناوازہ کان.

(خیرا و ئاسان) لییان درا (تاقیکراوه و ئەزموون کراو). گەشەیهکی خیرا لە ژمارەکان تۆمارکران، زۆر زیاتر لە گەشەیی خاوەن نیعمەتدا. ئەنجامە راستەقینەکی نەکی چوارچۆنە فەرمییە، بە درێژایی رێگاکی وەکی کلیلی سەرکەوتن بەدی کراوه، زۆر بەمان بەرزکراوە و وەکی بانگەشە کە رانی شوێنکەوتەیی کتییی پیرۆز. من داوات لێ ناکەم کە پەيوەندی بە کلیسایەکی بەکەیت، بە لێکو کە عیسا قبول بەکە و وەکی گەورەیی خۆت و پرزگەرکەرت.

ئەمە شتیکی سەر سۆرپەنەر نییە کە داوی گەشە یەکی لە داوی یەکی کە کانی ئەم باشییە (پرزگاری) ئیشیکی بچوک هەبێت کە پێویست بێت بیکەیت لە پال پەيوەندیکردن بە کلیسایەکی، وە ئیستا تەنانتە جوولەیی ئینجیلیش هەیه کە ئەندامییتی کلیسا بە تەواوەتی دەخاتە دەروەیی بازنەکی.

ئەوان دەلێن تەنانتە بۆ پیشاندانی یان پیشان نەدانی یەکی رابەری باوەردار بە ئینجیل کە ئاھەنگی بەر بە یانی شۆرشگێران دەگێرێت، کە بە شۆرپەکی لە شۆرپەکان پر یاریان داوه کە بوون بە کلیسا واتای پەيوەندیکردن بە کلیسایەکی نەگەیت. بە پێچەوانە و ئەم شۆرشگێرانە سەرچاوه رۆحییە کانی خۆیان یان لە ئینتەرنێت دۆزیووە و بۆ بەشداریبوون لە کۆبوونە وە فەرمیدا.

پاشا ماوێکی زۆر جۆناتان لێمان دێت و تەنانتە و پارچانەمان وەبیر ناھێنیتە وە کە وەلامان ناو، بە لێکو بویرانە چەند قسە یەکی دەکات، وەکو (مەسیح بانگی ئیمەیی نەکردوو بۆ پەيوەندیکردن بە کلیسایەکی، بە لێکو بۆ ئەوێ ملکەچی کلیسایەکی بین). کلیسا کۆمەلگەکی دیکەیی خۆبەخشی نییە، وەکی کورانی چادەرگەیی دیدەوانیی یان یانە یەکی شاخەوانی. کلیسا نوێنەرایی شانشینی مەسیحە. وە پاشاکان پێشنیار پێشکەش ناکەن، بەر بووم نافرۆشن، یان سەرچاوه دا بین بەکەن کە خەلک بتوانن لێ سوودمەند بن و لێ بیەن یان بەجێ بهێلن.

لێمان بۆشایی نیوان لە یاسا دەرچوو تاکرە وەکان و پابەندبووان بە دەسەلاتی یاسا و دەدۆزیتە وە، وە باوەرداران بە مەسیح ئەمرو پێویستی یان بە وە یە ناو میدانە گویی لێ بگرن. ئەو پیشانمان دەدات کە پاشا گەرایەتی تاکە دژە ژەھرە بۆ ئەو توندەر وە. مەسیح فەرمانرەوایە تیمان دەکات بۆ ئەوێ پرزگەرمان بکات؛ وە پرزگەرمان دەکات بۆ ئەوێ فەرمانرەوایە تیمان بکات. بە پێچەوانەیی یاسا کانی ئەم سەردەمە وە، عیسا داوی لێ نەکردووین بۆ ئەوێ خۆینی خۆمان برێژین لە پیناوی ئیمپراتۆریەتەکی، بە

پېچەوانەوہ لہ باتی ئەوہ مەسیح خوئی ژیانى خوئی لہ پیناو شانشینە کەى پېشکەش کرد. پاشان بە شکووە بەرزکرایەوہ وەک سەرەتایەک بو بەدیھێناوہ تازە کە، وە ئیستا ئەو باوہ پدارەکان کە سەر بە یەکتەرن کویمان دەکاتەوہ و پەيوەستان دەکات بە شانشینە کە یەوہ، چونکە ھەموویان پیکەوہ سەر بەوون.

کلیسای بینزاو لہو شوینەدایە کە تو شانشینى مەسیحى تیدا بەدیى دەکەیت لەسەر زەوى، وە پشتگوێخستنى کلیسا پشتگوێخستنى شانشینە کەى مەسیحە.

ھەندیک لہ خوینەران پېویست دەکات متمانەیان ھەبیت بە داواکاریەکانى کتیبى پېرۆز، وە ھەر وەھا بە نیعمەت و بەرە کەتى ئەندامیى کلیسا. ھەندیکی دیکە متمانەیان کردووە، بەلام رەنگە پرسیاریان ھەبیت و پېرسن داخوا چوون بېردۆزە کە دەبیتە راستى و لەسەر ئەرزی ژیانى کلیسادا جیھە جی دەبیت؟ پېوەرەکانى ئەندامیى کلیسا چین؟ وە چوون ئیمە ریکەوتیى قبولکراو و ریکە پیدراو بنیاد بنین کە پى دەگوتریت حوکمدان، بە شیوہى شوانایەتیە کى ھەستیار؟ ئەنجامەکان چین؟ بە تايەتى لہو شوینانەدا کە پابەندبون دەبیتە مەرج لہ ژياندا بو باوہر؟ سنوورەکان، ھەر وەھا ئەرکەکان چین بو رايەتانی ئەفسەرەکان لہ دەسەلاتى پیکە کە یاندا؟ ئەمانە پرسیارى گرنگن. وە دەسەلات تەنھا لەنیو ھەر وەکاندا ناخولیتەوہ، بەلکو دەنیشیتەوہ لەسەر ھەریەک لہ م بابەتە پراکتیکیانە کە لەلایەن فەرمايشتەکانى دەقە پېرۆزەکانەوہ بەرزکراونەتەوہ.

بەبى گویدانە ئەوہى داخوا تو لہ کوٹايیدا رازى دەبیت بە پاکىجە سادەکانى لییمان، دانایىیە فراوانە کەى کتیبى پېرۆز بو ناو ئەم لاپەرە پوختانە، کە بو ھەر باوہ پداریک بە مەسیح ئاسانە رەتى بکاتەوہ. وە لەئاو ھەلنە کیشریت. ناتوانم زیاتر لەسەر ئەم بابەتە بپۆم بو گوتنى ھەموو شتیک. ھەرچەندە بى ئەوہى ھەست بە خۆم بکەم دەربارەى بابەتى سەرەکى وتووێژ سەبارەت بە ئەندامبوون لہ کلیسادا ھاوارم کرد (ئامین). لەوہش گرنگتر، خۆمم بینىوہ راستەوخو دووبارە شادمانم بەو بەخششە جوانەى شوانگەرى خودا، کە نەک تەنھا خوئی کردە قوربانى بو مەرەکانى، بەلکو پيشانى دا چوون خوراکیان بدات و ھەتا کوٹايى بیان لەوہر پینت.

میکائیل ھۆرتۆن

ل. گریشام ماچین

پروفسوری زانستی یەزدانناسی ریکخراو و بەرگری

قوتابخانەى ویستنیستەر، کالیفورنیا

پیناساندن

رېکەوتنېکى گەورەتر لەوہى ئېمە پېشبینیمان کرد

تۆ ھەر بەراستی ناتەوېت کتېپىک بخوینیتەوہ دەربارەى ئەندامبون لە کلېسا. من تېدەگەم. رەنگە کەسېک ئەم کتېپەى خستېتە بەردەستت. رەنگە تۆ پېرسیت ئایا ئەم کتېپە سەرچاوەیەکی باش دەبیت بۆ کەسانی دیکە. بەلام راستگۆیانە پیت بلیم ناویشانی ئەندامبیتى کلېسا زۆر سەرنجراکیش دەرناکەوېت. تۆ دەبیتە باوەردار بە مەسیح و پەيوەندى بە کلېسایە کەوہ دەکەیت. ئەم کتېپە دەربارەى ئەوہیە، راستە؟

ھەندىک کات ئەندامبوون لە کلېسایە کە ھەندىک بەرنامەسازى و یاسا و پىسای تېدەکەوېت. وەک پۆلەکان و چاوپیکەوتن. وە ئەم ناویشانی ئەندامبیتى کلېسایە تیکھەلکیش دەبیت لەگەل چەند پىسارىک دەربارەى داوین شىوى (واين ئیوارەخوانى) پەروەردگار و لەئاوہەلکیشان. بەلام لە سەزووی ھەموو ئەمانەشەوہ، ئایا شتى زیاتر ھەیە بۆ گفتوگۆکردن؟

یە کەم جار کە کەسېک پىی گۆتم پىوېستە من پەيوەندىم بە کلېسایە کەوہ ھەبیت کە چوومە ئەوئى، بە جوړېک لە جوړەکان ھەستېکى زۆر بەھیزم نەبوو، تۆ بلېی کەمېک پىشیم لە بیروکە کە بووبیت؟ بە تەواوى لە بیرم نەماوہ. ئەوہى لە بیرم ماوہ ئەمەیە: پەيوەندىکردن بە کلېساوہ رېگەم پى دەدات کە بچمە ناو مولکى کلېساوہ (مالى پیاوان) بە کرئەکی گرانەھا لە ھاوسپەتیبەکی خوازراودا. بۆیە پەيوەندىم کرد. نەخېر ھۆکارەم بە قەشەکان نەگوت کە چاوپیکەوتنیاں لەگەل کردم. ئەوان پىسارىیان نەکرد.

لەگەل ئەوہش بە ئەندام بوونە کەم بە ئاسانى بە دەستەوہ ھات و بە ئاسانى تېپەرى. بە ھەر حال ئەمە گرنگىیەکی ئەو تۆى نییە. تۆ رات چۆنە، ئایا ئەندامبوون لە کلېسا رېککەتنېکى گەورەیە یان نا؟

کەمېک خەلک ھەن کە دەلین ئەندامبیتى کلېسا پىوېستە. وە کەمېکى دیکەش ھەن دەلین کە ئەندامبوون ئارەزوومەندانەیە. بەلام زۆرینەى باوەرداران بە مەسیح، بەپىی خەملاندنى من، لەناوہراستدان، ئەوان ھەست بە کیشە دەکەن، ئەوہى کە دەبیت باوەرداران لە کلېسایەکی خوجیبیدا کۆبکرنەوہ. بەلام لە ھەمان کاتیشدا

به شی یه که م ئیمه هه موویمان به هه له پیشکەش کردوو

ئیمپریۆم، من لهم نزیکانه ئەم وشه یه م بو دەرکهوت. وشه یه ک نییه که له کاتی ده مه تهقی له گه ل هاوړپیانته به دەم قاوه خواردنه وهو بیلیت، له گه مژهبه کی کۆمه لایه تی ده چیت یان وه کو که سێکی سێزده سال دهرده که ویت که له راده به دهر گوپړایه ل بیت. به لام من پیم وایه وشه یه کی سوودبه خشه.

ئهمه نه وه ده سه لاتیه که به ده ستدیت کاتیک ده بیه ئیمپراتور. وشه یه ک که رهنگه تهنها له کاتی گفتوگو قاوه خواردنه وه دا گویت لپی بوویت. دهر باره ی وشه که، ئیمپریۆم به واتای توانایه کی بالا یان بالاده سته یه کی ره ها دیته. کئ نه وه ده سه لاتداریه که هه موو ده سه لاتدارانی دیکه پویسته وه لامی لی پچینه وه کانی بدنه وه؟ کئ ده تواتیت رۆلی سهر ببینیت، به شیوازکی نه ده بی قسه بکه ین، به بی هه ره شه و توله کردنه وه، چونکه نه وه له باسکردنی ئیشه که دایه؟ نه وه نه وه که سه یه که ئیمپراتوریه تی هه یه.

ئیمپراتوریه ت نه وه بوو که قه یسه ره له رۆما هه بیوو، به هه مان شیوه نه و پاشایانه ی که له سه ده کانی ناوه راستدا به رده وام هاواریان ده کرد (به دهر له سه ره کانیا ن) له سه رده مانی نه مپروماندا، ده توانین بلین ولات پیمپراتوریه تی هه یه. هه چ ده سه لاتیک نییه له سه رووی ده سه لاتی ولاتیک. ولات نه و شوینه یه که نیر تیتیدا راده وه ستیت. تهنها ولاته که که ده سه لاتی هه یه به سه ر ژیان و مردن - ده سه لاتی شمشیر.

که واته نه گه ر تو ده ته ویت بازرگانیه ک یان قوتابخانه یه ک ده ست پینکه یته، نه و تو پویسته ت به وه رگرتنی موله ت ده بیت له ولات. هه روه ها بو کردنه وه ی یانه یه کی توپی پیش پویسته ده بیت یان بو دامه زانندی ریکخراویکی خیرخوازی. نه مانه هه موویان به هو ی ریکه پیدانی ولاته وه بوونیان ده بیت و ولات ریکیان ده خات. نه ک نه وان ولاته که ریک به خه ن. نه مانه ئیمپریۆم یان نییه.

باشه، چی دهر باره ی کلپسای خو جییی؟ ئایا کلپسا خو جیییه کان به هو ی ریکه پیدانی ولاته وه دینه بوون؟ ئیستا نه م بابه ته ده مانگه یه نیتته ناو نیشانیکی سه رنچرا کیش. له راستیدا، نه مه رهنگه بو چوونی ئیستای ئیمه بگوریت دهر باره ی کلپسای خو جییی و سه ره له به ری نه دنامیته ی کلپسا.

عیسا ئیمپریۆمی ھەیه

زۆربەى خەلکی کۆمەلگە رۆژئاواییەکان لە کلێساکاندا دەبنە کۆمەل، بە ھەمان شێوەی یانەکانی تۆپی پێ یان رێکخراوە خێرخوازییەکان.

کلێساکان جوړیکی دیکەى کۆمەلەى خۆبەخشین، ئیمە لەباتی ئەو دەلیین، ئیمە کلێساکان بە داڕینکەرانی خزمەت دادەنێین، وەک میکانیکییەک کە چاککردنەوێی رۆحیت پێشکەش دەکات، یان وەک وێستگەیهک لایەنە رۆحییەکەت پرده کاتەوێ.

بەلام ئایا کلێسا خۆجێیەکان یانەن، یان داڕینکەری خزمەتن، کە بەھۆی مۆلەتدانی میرییەو بوونیان ھەیه، وە لەوێش زیاتر کۆمەلێکن کە دەپارێنەوێ بۆ ئەوێ لەسەر زەوی پشت بە نێعمەتی خودا بەستن؟

ئەو ھە راستە کە تۆ وەک تاکیکی باوەردار بە مەسیح پێویستە ملکەچی دەسەلاتی میری بیت. بەلام لەبیرت بێت کە میری خزمەتکاری خودایە و نوێنەری خودایە بۆ بەدیپێنانی حوکمدان (رۆما ۱۳: ۴). بەلێ میری شمشیری ھەیه، بەلام تەنھا کاتیک بەکاری دەھێنیت کە خودا داوا بکات.

ھەرھەرا راستیشە کە دەبیت کلێساکان پابەندبن بە یاساکانی ناوچەکە، کاتیک پەيوەندیدار دەبیت بە رێکخستەنەو، وەک دروستکردنی پسوولەى بینا (ئەگەر کلێساکە بینای ھەبیت)، یان بەخشینی باجەکانی سەر مووچەى ئەندامەکان (ئەگەر ئەندامی وای ھەبیت کە مووچە وەربرگرن). کلێساکان وەک ھەموو شوێنە بازەرگانییەکانی دیکە یان وەک ھەموو رێکخراوەکانی دیکەن.

لە ھەمان کاتیشدا، یەك شت ھەیه کە پێویستە تەواو پرووون بیت لە ھزری باوەرداران بە مەسیح: کلێسای خۆجێی بەھۆی رێگە پێدانی میرییەو نەھاتۆتە بوون. بە ھۆی گوزارشتکردن لە رێگەپێدانی عیساو ھەیه.

لەپاش ھەموو ئەمانەش عیسا ئیمپریۆمی ھەیه، نەك ولات.

بوون بە باوەردار بە مەسیح ئەو ھەیه کە ئەمە بزائیت: عیسا لەو شوێنەیه کە لە کۆتاییدا پیاو تێیدا رادەووستیت. عیسا ئەو دەسەلاتەیه کە ھەموو دەسەلاتەکانی دیکە ملکەچی دەبن و وەلامی دەدەنەو. عیسا لە داھاتوودا حوکم بەسەر ھەموو نەتەو و حکومەتەکانیاندا دەدات. ئەو خاوەنی دەسەلاتی کۆتاییە بەسەر ژیان

و مردندا. حڪومه ته ڪان هين به هوڻي مؤلّه تداني عيساوه، نه ڪ به هوڻي شتيڪي ديكهوه. به گشتي حڪومه ته ڪان ئه م راستيه به دنيايي نازانن. به لام ڪليساڪان دهيزانن (يوحنه نا ۱۹: ۱۱؛ ئاشڪراڪردن ۱: ۵؛ ۶: ۱۵-۱۷).

هه موو دهسه لاته ڪان له ئاسمان و له سهر زوي دراونه ته عيسا، وه ئه ويش دهسه لاتي به ڪليساڪهي به خشيوه بو ئه وهي به سهر نه ته وه ڪاندا په پره وي بڪن. ههر بويه ڪليساڪهي وه ڪ سوپايه ڪ به رده وام ده بيت ڪه ناتوانريت بوه ستيندرت، هيلى سنوري نه ته وه ڪان نايوه ستينت. فرماني جي به جيڪر دني سه روڪ و سه ركردهي حڪومه ته ڪان نايوه ستينت. ته نانهت ده روازه ڪاني دوزه خ خوشي خاوي ناکانه وه. عيسا ئيمپريؤمي هه يه.

پيويسته بيرڪردنه وه مان بگورين

له م بابه ته دا ئيمه چه واشه ڪراوين بو زياده پره ويڪردن له پيشبينينڪردني دهسه لاتي ولاته ڪان، له راستيدا دهسه لاتي عيسا پيويسته ڪه مي بڪاته وه. حڪومه ته ڪان ته نها يه ڪيڪن له نوينه ره ڪاني ئه وه بو ئه رڪه فهرمييه ڪان.

به لام راستيي دهسه لاتي عيسا پيويسته ڪاريگهري پيچه وانهي هه بيت له سهر تپروانيني ئيمه بو ڪليساى خوجيى: پيويسته به رزي بڪاته وه. ڪليساى خوجييش هه روه ها يه ڪيڪه له نوينه ره ڪاني عيساى مه سيح. عيسا دهسه لاتيڪي داوه به ڪليساى خوجيى ڪه من و تو وه ڪ تاڪي باوه ردار به مه سيح نيمايه، وه ئه مه ش چند ڪاريگهرييڪي ئايني هه يه له سهر ئه وهي ئايا ڪليساى خوجيى چيه و ئه ندامبووني ڪليسا چي ده گه يه نيت؟

ئه گهر تو باوه رداريڪيت به مه سيح و له ڪومه لگهي ديموڪراتيي رورئاواوا ده زيت، هه له ڪان له به رده متدا ئه وهن ڪه تو پيويسته ئه وه شيوازه بگوريت ڪه بيري پي ده ڪه يته وه سه بارهت به ڪليساڪهت و چوئييه تي په يوه نديڪردنت پيه وه. زياتر له وه ده چيت ڪه تو له باهه خي ڪليساڪهت ڪه م ده ڪه يته وه. تو به ڪه مي ده زانيت و وينه ڪه ي ده شيونيت، وه له هه مان ڪاتدا مه سيحي بووني خوت ده شيونيت.

ئيمه هه موومان بيرمان له ڪليساى خوجيى ڪردوته وه، وه ئه ندامبوون تيدا وه ڪ ئه وهي هه مان شت بيت، له ڪاتيڪدا به راستي بابه تيڪي ديكهيه. وه ڪو ئه وه وايه

که وه ک کاری بازرگانی ته ماشای که سه پله یه که کانی خیزانه که مامان کردبیت (دایک و باوک و منداله کان). وه ئیستا من دیم و پیت ده لیم: (ئه وان کاری بازرگانی نین). ئه وان خیزانن، وه پویسته ده ست بکه یین به وه ی به شیوه یه کی دیکه مامه له یان له گه لدا بکه یین.

رینگام بده له م به شه دا هه ول بده م کو دیمه نه که به پینج بیرۆکه ی گه و ره بنه خشینم، هه موو بینا کردن له سه ر گه ردوون هینده ی راست و دروستی ده سه لاتی عیسیای مه سیحه. پاشان من به شه کانی دیکه ی ئه م کتیبه ته رخان ده که م بو پاککردنه وه و ریکه خسته نه وه ی ئه و په رشوبلاوییه ی لیره دا دروستم کردووه: به هانه بو هیئانه وه، دریزه پیدان و جیبه جیکردن.

ئیمه به وه ده ست پی ده که یین که کلئسای خو جییی چی نییه، ئه گه ر تو باوه رداریت به مه سیح. کلئسای خو جییی یانه نییه، وه ریکه خراوی خو به خشی نییه که ئه ندامبونت تیدا ئاره زوومه ندانه بیت. وه گروپیکی هاوړیانه نییه که له کومه له خه لکیک پیکهاتبیت و له نیوان خو یاندا چه ند بابه تیکی ئایینی هاو به شی پی بکه ن و به هو ی ئه وه وه هه فتانه کو ببنه وه و قسه بکه ن ده رباره ی بابه تی ئاسمانی.

وه دابینکه ری خزمه تگوزاریش نییه که تیدا کرپاره کان هه موو ده سه لاتیکیان هه بیت. ئه وه گالته نامیزه که ئیمه ئامازه به خزمه ته کان ده که یین له کلئسادا، (به لی من ئه وه ش ده که م). وه کو پیشتر گوتم. وه کو ئه وه وایه که کاتیک به خه لکی بلین خو تان بینن بو به شی چاککردنه وه له گه راجی کلئسا، له کاتژمیر ۱۱ ی به یانی و خو یان چاککردنه وه بو خو یان بکه ن، واته (له شه ست ده قه دا رۆحی خو تان توند بکه نه وه).

ره نکه ئیمه ئه م تیگه یشتنه مان ده رباره ی کلئسای خو جییی له جه ختکردنه وه ی پرۆتستانانه له ناوچه و شوینی وتاردان و رپوره سمه کانه وه په یدا کردبیت. ره نکه ئیمه هه لئه تیزابین له لایه ن کومه لگه ی رۆژئاوایی دیموکراتیه وه بو ئه وه ی کلئسای خو جییی وه ک ویستگه یه کی خو به خشانه بینین. ره نکه شایسته ی سه ده که بیت که وه ک به کاربه ر ره فتار بکه یین. من دلنیا نیم. به لام ئه مانه هه ندیکن له نیشانه کانی هه له بیرکردنه وه:

- باوه رداران به مه سیح ده توانن وا بیربکه نه وه که کیشه نییه بو ماوه یه کی دیاری له کلئسیاه ک ئاماده بن به بی په یوه ندیکردن و به ئه ندامبوون.

- باوهداران به مهسیح لهئاوهه لکیشان به به شیک له بهئهدامبوون دهزانن.
- باوهداران به مهسیح به شداری نان له تکردن دهکن به بی بهئهدامبوون.
- باوهداران به مهسیح ته ماشای نان له تکردن دهکن وهک ئه وهی ئه زمونیک پوچی تایهت به خویمان بیت، نهک وهک چالاکیهک بوئهدامانی کلپسا که له ژیانی جهسته یه کدا یه کیان گرتووه.
- باوهداران به مهسیح ژیانی خویمان له دووشه ممه هه تا شه ممه ی خویمان له گهل ژیانی پیروژبووان تیکهل ناکهن.
- باوهداران به مهسیح پیشینی ئه وه دهکن که خویمان ده توانن خویکی به رده وام گه شاهه دروست بکن له ئاماده نه بوون له کوپونه وه کانی کلپساده، له چند هه فته یهک یان مانگیک و زیاتر.
- باوهداران به مهسیح برپاری سه ره کی ده دن (گواستنه وه، پازیبوون، به رزبونه وه له پله ی پیشه یی، هه لپژاردنی هاوسهر، ... هتد) به بی ئه وهی گوئی بدنه ئه وه کاریگه رییانه ی ئه م برپارانه دروستی دهکن له سه ر په یوه ندی خیزانی ناو کلپسا، وه به بی راویژکردن به دانایی قه شه کانی کلپسا و ئه ندامه کانی دیکه.
- باوهداران به مهسیح خانوو ده کپن یان شوقه به کری ده گرن به له رچا و گرتنیک کی که م بوئه وهی داخوا هوکاره کانی وهک تیچوونی و شوپنه که ی چوئن کاریگه ری ده بیت له سه ر توانا کانیان بو خزمه تکردنی کلپسا که یان.
- باوهداران به مهسیح نازانن که ئه وان به رپرسن له به شیک له هه ردوو لایه نی چاکی پوچی و خو راک ی جهسته یی ئه ندامه کانی دیکه ی کلپسا که یان، ته نانهت ئه وه ئه ندامانه ش که نه پانناسیون. کاتیک که سیک کاره ساتیکی لی ده قه ومیت خو ی شیوه ن بو خو ی ده گپریت، وه کاتیکیش خو شیه ک روو له یه کیک ده کات ئه وه که سه خو ی بو خو ی دلخو ش ئه بیت.
- ئه و بیروکه نه خو شانه ی که له پشت هه موو ئه م نیشانانه وهن، نه خو شیه که من

دانی پیداده نئیم. وه ریچکه ده گریت به ناو ده ماره کانه دا، ئه وه یه که وای دابنئین و وابزانین که ئیمه ده سه لاتی ئه وه مان هه یه ره فتار بکه یین و ژیانای مه سیحیانه ی خوومان به ویستی خوومان ئاراسته بکه یین. وه که ی بمانه وییت و له کویدا بمانه وییت به شیک له کلئسای له گه ل تیهه لکیش بکه یین.

ئه مه ئه وه ده گه یه نیت که ئیمه وه ک یانه یه ک ره فتار له گه ل کلئسادا ده که یین، په یوه ندی بکه یین یان نه که یین. وه ئه م گریمانیه په یوه ندی ئیمه به جیاکراوه ی و دوور له ژیانای مه سیحیانه مان و کلئسا خو جئیه که مان به جئ ده هیلیت، ته نانه ت له کاتیکیشدا که په یوه ندی به یه کیک له کلئساکانه وه ده که یین: به دنئیاییه وه من ئه ندامم، به لام بو له جیهاندا من داوا له کلئسا ده که م یارمه تیم بدن. بو نمونه، بو ئه وه ی بیربکه مه وه له ریگه ی قبولکردنی ئه و ئیشه له شاری ئه لباکریکی.

تکایه تیبگه له وه ی من ته نها خاله کان ده ستنیشان ناکه م. ئه مانه هه روه ها ئاره زوووه که لتورییه کانیشمن. من دانی پیداده نئیم که من ده مه وییت ئیشه کان به ریگای تاییه تی خووم ئه نجام بده م. من خووم به دوور ده گرم له هه لگرتنی بهرپرسیاریه تی که سانی دیکه. به لام ئه مه ئه و وئیه نییه که کتیبی پیروژ وییای ده کات. ئیمه پیویسته چاویلکه که مان له چاو دابکه نین و دانه یه کی دیکه له چاومان بکه یین. ئایا تو ئاماده ییت؟

ده سه لاتی بالاترین شانشین له سه ر زه وی

کلئسای نیوه خوویی یان خو جئیه چییه؟ من کو مه لیک شت ده لئیم بو وه لامدانه وه ی ئه م پرسیاره، به لام با لیره وه ده ست پئیکه م: کلئسای خو جئیه ئه و ده سه لاته یه که عیسا له سه ر زه وی به فه رمی دايمه زرانده و و شیوازی ژیانای مه سیحیانه ی منیش و توش دیاری ده کات.

ریک هاوشپوه ی دروستکردنی ولاته کان له لایه ن عیسا وه، که واته ئه و کلئسا خو جئیه که داده م زریئیت. ده سه لاتیکی دامه زری تراوه، چونکه عیسا به ده سه لاته وه دايمه زرانده وه. ئیستا من هه موو توانای خووم ده خه مه گه ر بو ئه وه ی خووم به دوور بگرم له قسه کردن ده رباره ی په یوه ندی نیوان کلئسا و ده سه لاتی میری، به لام با پیت بلیم تو ده بییت له چی تیبگه ییت، ئه گه ر ئیمه له سه ربه ندی ئه وه داین گفتوگۆیه کی نمونه یی گوورانکاری ئامیز بکه یین ده رباره ی ئه ندامییتی کلئسا.

ههروه کو چۆن کتیبی پیرۆز حکومه تی نه ته وه که ی تو ی بنیادناوه وه کو بالترین دهسه لات له سه ر زه وی به سه رتۆدا، کاتیگ قسه له باره ی هاوالاتی بوونی تو ده کریت، ئاواش کتیبی پیرۆز کلێسای خو جییی بنیاد ناوه وه کو بالترین دهسه لات له سه ر زه وی. کاتیگ باس له قوتابیکردنی تو ده کریت له مه سیحدا و باس له هاوالاتی بوونی تو ده کریت له مه سیحدا، له م کاته ی ئیستا و له داها تووی به ئیندراو.

که واته عیسا فه رمانه وایه تی بنیاد ناوه به پیدانی توانای شم شیر پیی. زه حمه ت ئەمه واتای ئەوه ده گه یه نیت که فه رمانه وایه ده تو انیت ژیان ت لئ بستینیت (له ژیر ده سه لات ی وشه ی خودا). که ئەمه واتای ئەوه ده دات که ئەو پیویست به میکانزمی زۆره بو ئەوه ی توانای هه بی ت بو بنیادنانی په یکه ری سه ره تای کۆمه لگه، وه کو بریاردان له وه ی کئ به هاوالاتی داده نریت.

هاوشیوه ی ئەوه ی عیسا کلێسای خو جییی دامه زراند به پیدانی (توانای کیله کان) پیی. به زه حمه ت ئەمه واتای ئەوه له خو ده گری ت که ئەو ده تو انیت که سیگ له ئەندامی تی کلێسا دوور بخته وه (له ژیر ده سه لات ی وشه ی خودا). به له خو گرتی ئەوه ی ئەمه واتای ئەوه ده گه یه نیت که ئەو به میکانزمی پیویستی زۆره توانای هه یه بو بنیادنانی په یکه ری سه ره تای ژیان ی شانشین، وه کو بریاردان له وه ی کئ به هاوالاتی دا بنریت.

گه ران به دوای شته دروسته کاند

که واته له باتی ده ست پیکردن به و بیرو که یه ی که کلێسا وه ک کۆمه له یه کی خو به خشانه ته ماشا بکه ین، پیویستمان به وه یه که به وه ده ست پییکه ین وه ک دانیش توانی شانشینی ک یان وه ک نه ته وه یه ک ته ماشای کلێسا بکه ین.

ئیا تو ده بینیت من مه به ستم چییه له گو ران کاری چین و تو یژه کان، وه ک گواستنه وه یه له بازرگانیه وه بو خیزان؟

کاتیگ خه لک ده پرسن: (له کو یی کتیبی پیرۆزدا باسی ئەندامی تی کلێسا ها تو وه؟) کیشه که ئەوه یه که ئەوان به شوین شتی کدا ده گه رین وه ک یانه یه ک بی ت بو په یوه ندیکردن. له بهر ئەوه ی وشه ی ئەندامی تی بو یانه به کار ده هی نریت. یانه و پارته سیاسی هه کان و یه کیتییه پیشه ییه کان ئەندام بوونیان هه یه. به لام تو به زوری وشه ی

ئەندامبوون بە کارناھینیت بو پەيوەندی لە گەل حکومەت و بو ھاوڵاتیبوون لە ناو گەلیکدا. تۆ نالییت: (کەواتە ئەندام بوون لە گەلی بەریتانیدا چۆن بەرپۆه دەچیت؟ ھاوڕێیان ئایا ئیوہ لەم پۆزانەدا نزیکە ی شەست ملیۆن ئەندام بەرپۆه نابەن؟)

یانەکان بە ھۆی خالیکەوہ دەست پیدەکەن کە ئەویش سوودی ھاوبەشە. داہینکردنی خزمەتەکان بە پپووستییەکی ھاوبەش یان خواستییکی ھاوبەش دەست پیدەکەن. کلێساکان ھەموو ئەمانەیان ھەییە و شتیکی زیاتریشیان ھەییە: پاشایەک کە ئارەزووی پابەندبوونی خەلکەکە ی دەکات پپوہ. کلێسا لە گەل ئەم راستییە دەست پیدەکات کە عیسا پزگارکەر و خودایە. ئەو لەسەر خاچ گیانی سپارد لە پیناوی گوناھیی ھەموو ئەوانە ی باوہری پیدەھینن و شوینی دەکەون.

ئەمە واتای ئەوہییە کتییی پیرۆز باسی ئەندامبوونی کلێسای نەکردووہ بە تەواوہتی بەو جوڑہی کە تۆ دەتەویت باسی بکات. کتییی پیرۆز لەباتی ئەوہ باسی ئەوہی کردووہ کە گەلی خودا پیکەوہ کۆدەبنەوہ لەژێر یاسا بالاکانی خودا. ئەمە بایەخ بە ھاوڵاتیان دەدات لە شانشینیکدا، نەک ئەندامانی یانەییەک. لە سەرۆوی ھەموو ئەمانەش کتییی پیرۆز بە چەند وشەییەکی خوازاو باسی یەکتیی کلێسا دەکات (خیزان، میو، ھتد). ئەمە دەمانبات بو بیروکە ی دووہم:

کاتییک تۆ کتییی پیرۆز دەکەیتەوہ، وازبھینە لە گەران بەدوای ئاماژە دەربارہی یانە و ئەندامی خوہبەخش. لەباتی ئەوہ بگەرپ ئ بەدوای خودا و نیعمەتی ئەو لە کۆکردنەوہی خەلک پیکەوہ. ھەر وھا بگەرپ بەشوین شیوازی دیکە ی یەکتیدا (برایان و خوشکان لە خیزانیکدا، لقەکانی میو، ھتد).

ئایا لە کتییی پیرۆزدا ئەندامبوونی کلێسا ھەییە؟ ئەگەر تۆ بەدوای شتە راستەکەدا دەگەرپیت، لە ھەموو شوینیک ھەییە. من ھەول دەدەم لە بەشەکانی (٢، ٣، ٤) ی ئەم کتیبەدا پیشانتی بەدەم.

یانە نا بەلکو نوینەرایەتی

ئێستا بو کلێسا زیاتر ھەییە لە دەسەلاتەکە ی بەسەر من و تووہ، ئیمە پپووستمان بە بیروکە ی کلێسا ھەییە وەکو خیزانیک و وەکو پانەمەر، وەکو پەرستگا و ھتد. بەلام ھەموو ئەو راستییانہی دیکە پپووستە داہینن لە پال دەسەلاتی بنیادنانی کلێسای

خوجییی، که ئەمەش هۆکاری ئەوەیە که من هەر لەویۆ دەستپێدەکم. دەسەلاتی کلێسا شیوازی لایەنی خیزانی دەبەخشیتە ژانی کلێسا، شیوازی جەستەیهک دەداتە ژانی کلێسا، وە بەو جوۆرە.

بۆیە من ژمارەیهک وشەیی خوازا و لەکتییی پیروۆزەو بەکاردههینم بۆ وەسفکردنی چۆنیەتی ژیان لەناو کلێسادا، بەلام من بە دانەیهکیان دەست پێدەکم که دەتوانین لەسەری بنیاد بنین، دانەیهک که شوینی یانە یان دابینکەری خزمەتگوزاری بگریتهوه: ئەویش وشەیی خوازاوی ناوچەیی نیشتهجێکردن یان نوینەرایەتییه.

من لەکوێو بپروۆکەیی نوینەرایەتیم هیناوه؟ من لەبپروۆکەیی شانیشینی مەسیحی ناو کتیبی پیروۆزەو وەرم گرتووه. کلێسا شانیشینه که نییه: کلێسا ناوچەیی نیشتهجێکردن یان نوینەرایەتییه بۆ ئەو شانیشینه.

نوینەرایەتی چییه؟ پەیمانگایه که که ئەتەوهیهک لەناو ئەتەوهیهکی دیکەدا نیشتهجێ دەکات، ئەو مائی ئەتەوهیهکی بە دلخۆشییهوه لەناو ئەتەوهیهکی لەخوگردا ئاشکرا دەکات، وە مافەکانی هاوڵاتیوونی ولاتی گەله که دەپاریزیت لەناو ولاته لەخوگره کهدا، بۆ نموونه من پینج مانگی کۆلیژم بەسەربرد لە بروکسل. لەوکاتهدا پاسپورته ئەمریکیه کهم بەسەرچوو. ئەگەر هەولم بدابا که ولاته که بهجیبهیلیم بهبی نوپکردنهوهی پاسپورته کهم، به دلنیايهوه ده کهوتمه کیشهوه و چیتر به لگه نامەیی حاشاهه لئه گرم پێ نه ده ما که بیسه ملینت من هاوڵاتییه کی ئەمریکیم. پاش نیوه پرویه ک چوو مه نوینەرایەتی ئەمەریکی لە بروکسل، وە پاسپورته کهم نوێ کردهوه. نوینەرایەتییه که لهو پاشنیوه پرویهدا هاوڵاتیوونی ئەمەریکی بۆ دروست نه کردم، بەلام به فەرمی جهختی له هاوڵاتیوونی من کردهوه وەک هاوڵاتییه کی ئەمریکی. سەرەرای ئەوهش خو من هەر هاوڵاتی ئەمریکیم، من دەسەلاتی ئەوهم نییه که له بهرچاوی ئەتەوه کان به فەرمی خووم وەک هاوڵاتییه ک رابگه یه نم، ههتا نوینەرایەتییه که دلنیا کردیتکم پێ نه بهخشیت و مافی بهردهوامبوونم نه داتت بۆ ئەوهی بهردهوام بم و له ولاتیکی بیگانهدا بژیم و پاریزراو بم، وە هه موو مافه کان ی هاوڵاتیوونی خووم هه ییت.

کهواته نوینەرایەتییه ک شوینیک ده نوینت له ناو شوینیکی دیکەدا له سەرگۆی زهوی. بەلام ئەگەر من پیم بگوتبای که جوړیکی دیکه له نوینەرایەتی ههیه، دانەیه که که نوینەرایەتی شوینیک له داهاوو دهکات، رات چۆن ده بوو؟ ئەمه کلێسای خوجییه.

ئەو لە كۆتايى جيهاندا ھەموو خەلكى گروپە كە پىكەو ھە كۆدە كاتەو ە نوینە رايە تيبان دەكات لە ژىر بالادە ستى مە سىحدا.

پۆلس پیمان دەلێت كە ھاوڵاتیبوونی مەسیحى لە ئاسمان دایە، ئەو تەنانەت ناومان دەنیت (ھاوړپیانى ھاوڵاتى) لە گەل ئیسرايیل، كە سەرنجراكیشە، بە لەبەرچاوگرتنى ئەو ەى لە ئیسرايیلدا ھاوڵاتیبوون واتای چى بوو.

ھەرچەندە بە پىچەوانەى جولەكە، مالى باو ەرداران بە مەسیح ئیستا لێرە ە لەسەر زوى، ئیمە لێرە نامۆین، ئیمە بوونە ەرى ئاسمانین. پێویستە باو ەرداران بە مەسیح بە پەروش بن بو ۆلاتى خویان. ئەوان چاوەرپى ئەو پۆژە دەكەن كە (شانشینى جيهانى دەبیتە شانشینى خودا و مەسیح) (ئاشكراکردن ۱۱: ۱۵). فریشتەى ھەوتەمیش كە رەناكەى لیدا و چەند دەنگىكى بەرز لە ئاسمانەو ە ھاتن و گوتیان:

«شانشینى جيهان بوو ە شانشینى پەروەردگارمان و مەسیحە كەى.» (فلیپی ۲ : ۱۱)

ھەر ەھا ھەموو زمانىك دان بنیت بەو ەدا كە عیساى مەسیح خاوەن شكۆیە، بو ۆ شكۆى خودای باوك.

بەلام ئاگادار بە شوینىك ە ە ە لەسەر زوى كە ھاوڵاتیانى ئاسمان دەتوانن لەم كاتەدا ە كترناسینىكى فەرمى بدۆزنەو ە و پەناى بو بەن: ئەویش كلیسای خۆجیبیە. لە ئیستادا كلیساكان یاساكانى مەسیح پىشكەش دەكەن. ئەوان لە پىشبیەو ە كرنۆش دەبەن ەك پاشایەك، ە ھەموو خەلكى بانگهێشت دەكەن كە ھەمان شت بكەن. ئیستاش فەرموو لە گەل بیروكە گەورە كەى سببەم:

كلیسای خۆجیبى نوینە رايەتى ژيانىكى راستە قینە ە، كە لە ئیستادا دانراو ە داھاتوو ە شانشینى مەسیح و ئەو جيهانە ە كە بەرپۆ ە ە پىشان دەدات.

بیروكە ە ئەندامبیتى كلیسا ە كسەر دوابە دوای وینە ە كلیسای خۆجیبى دیت. ئەندامى كلیسا بە واتای چى دیت؟ كە سببە كە لە ە رگای نوینە رايە تیبە كەو ە تیدە پەریت، خو ە دەناسینیت كە ئەو سەر بە شانشینى فەرمى مەسیحە: (سلاو، من ناوم باو ەردارە بە مەسیح). فەرمانبەرى نوینە رايە تیبە كە پەنجە بە ھەندىك دوگمە ە سەر كۆمپووتەرە كە ە خۆیدا دەنیت و پاشان دەلێت: (بەلى، من لێرەدا زانیاریە تۆماركراو ە كانت دەبینم. بگرە، ئەمە پاسپۆرتە كە تە). ئیستا تاك دەتوانیت بە زۆرىك لە مافەكان دلشاد بیت، سودمە ندیبە كان، پابە ندیبە كانى ھاوڵاتیبوون، تەنانەت

ئەوانەش كە ئەگەر بېت و لە ولاتىكى بيانىش بژى. بەلام تەنھا ئەمە نا - فەرموو بەشە شىتانه كە بېستە، تاكە كەسە كە دەبېتە بەشىك لە خودى نوپنەرايەتییە كە - يەك كە لە فەرمانبەرەكان كە ئەوانەى دىكە شەرەفمەند دەكات و جەختيان لى دەكاتەوہ. بوون بە ئەندام لە كلئسا بوونە بە كلئسا، لايەنى كەم بەشىك لە كلئسا.

لەبەر ئەوہ ئەندامى كلئسا كەسېكە كە بەفەرمى ناسراوہ وەك باوہردار بە مەسىح و بەشىك لە جەستەى جيهانىى مەسىح. مەبەست ئەوہ نىيە كە بلىت گوايا كلئساكان ھەموو جارىك بە باشى لى تىدەگەن. بەلكو ئەوہ ئىشى خويانە كە ديارى بكەن و جەختى لىكەنەوہ كە كى سەر بە پاشايەتییە كە يە و كى سەربە پاشايەتییە كە نىيە. ئەمە بىرۆكە گەورەكەى چوارەمە.

ئەندامى كلئسا كەسېكە كە بە فەرمى و بە تايەتى ناسراوہ وەك باوہردار بە مەسىح و لەبەردەم گەلى كلئسا، ھەروەھا كەسېكەشە كە ھاوبەشى دەكات لە دووپاتكردنەوى ھەمان دەسەلاتى فەرمى و شەرەفمەندى باوہردارانى دىكە لە كلئساكەى خويادا.

ئەندامى كلئسا لەمەش زياترە. دووبارە، ئىمە پىويستمان بە قسەكردنە دەربارەى بەخيزانبوون و يەك لاشە بوون وە بە ميگەلبوون و بوون بە خانەخوئى بۆ شتەكانى دىكە، با بگەينە بەشى چوارى ئەم كتيە دەبينين. بەلام ئىمە لىرە دەست پى دەكەين، چونكە دەسەلاتى پاشايەتییە كە دەنوئيت كە مەسىح بەخشيويەتى، نەك بە ئىمە وەك چەند كەسېكى باوہردار، بەلكو بە ئىمە وەك ئەندامانى كلئسايەكى خوجيى. عيسا ئىمەى بەجىنەھىشت بۆ ئەوہى حوكمى خومان بكەين وە خومان وەك ھاولاتى ئەو رابگەيەنين. ئەو پەيمانگايەكى بەجىھىشت بۆمان كە جەختمان لىدەكاتەوہ وەك باوہردار و پاشان يارمەتيمان دەدات بۆ ئەوہى شىوہ و ئاراستە ديارى بكات بۆ ژيانە مەسىحيانە كەمان.

نوپنەرايەتییە كە ھەروەك دەسەلاتەكەى كلئسا خوجيىيە كە ھەلى ئەوہ دەدات بەو تاكانەى كە ئەم رستەيە گوڤتار دەكەن (من لەگەل عيسام)، ھەلى ئاشكراكردنى ئەوہى كە ئەم رستەيە واتايەكى ھەيە. كلئسا خوجيىيە كە چاودىرى دوبارە ناوانەوہى مەسىح دەكات، بەھوئى جياكردنەوہى شارەزا راستدوروستەكان لە ناراستەكان. كلئساي خوجيىيى جيهان ئامادە دەكات بۆ ئەوہى تەماشاي تابلۆ لە قوماش نەخشىتراوہ كەى گەلى خودابكات و تابلۆيەكى راستەقینەى پىرۆزى و خۆشەويستى خودا بىنيت، نەك

تابلویه کی ساخته. ههروهها کلیسای خوجییی ریگهیهک دهکاتهوه و به درپژایی ریگا درپژهکهی ژيانی مهسیحیی، پاسهوان و ویستگهی ههوانهوهشی بو دهسته بهر دهکات. پاشا و دهسه لاتدارانی ولاتهکان کهمتهرخه م نین بهرام بهر ئه و کهسانهی که وهک هاوالاتیانی خویان دهیانناسین، ئیتر تو له و باوه ره دایت پاشای گهردون کهمتهرخه م بییت.

ملکه چی نهک په یوه ندیکردن

ئه گهر عیسا کلیسای خوجییی دهسه لاتداری بهسه ر ئیمه وه بنیاد نابیت، ئیمه ناچین په یوه ندیه کی وهک په یوه ندیکردن به یانه کانه وه یان کاری خو به خشی دروست بکهین: ئیمه ملکه چیان دهبین، به هه مان شیوه ی ملکه چپوومان بو حکومهت، وه ئه مه پینجه مین بیروکه ی گه وره یه.

مهسیحیه کان په یوه ندی به کلیسا کانه وه ناکه ن، به لکو ملکه چیان ده بن.

ههردووک، کلیساش و حکومه تیش، له پاش هه موو شتییک دهسه لاتی عیسا ده خه نه پروو، هه رچه نده شیوازه کانیا ن جیاوازه. ته نانهت قه شه کان و رابه رانی کلیساش پیویسته به م جو ره ملکه چی کلیسا بن. ئه وانیش پیویسته له ریگه ی نان له تکرده وه هاوالاتیوونی پشتراستکراوه یان هه بییت له هه مبه ر کلیسادا.

هه موویمان به هه له پیشکه ش کردوه

ئستا به هه له تیمه گه. له گوشه نیگای نامه سیحیه کانه وه، کلیسای خوجییی ده زگایه کی خو به خشانه یه. پیویست ناکات کهس په یوه ندی پیوه بکات. له گوشه نیگای ژيانی مهسیحیه شه وه هه رچه نده واش نییه، هه رکه تو مه سیحت هه لبارد، پیویسته که سه کانیش هه لبارت. ئه مه ریکه وتنه. باوک و کوپ هه لبارت، وه پیوسته هه موو خیزانه که هه لبارت- ئه وه یه که به هو ی کلیسا وه ده یکه یه.

ههروهها، کلیسا راهینان دهکات، ئه وه دهسه لاته مهسیحیه ی پیی دراوه زور جیاوازه له وه ی ولات ده یکات. (به لام عیسا بانگی کردن و فهرمووی: «دهزانن سه روک نه ته وه کان وهک میر فهرانپروایان به سه ردا ده کهن و گه وره کانیا ن دهسه لاتیان به سه ریاندا جیه جئ ده کهن.» (مه تا ۲۰ : ۲۵) «جا له ئیو ئیوه دا ئاوا نابیت، به لکو ئه وه ی ده یه وییت

له نیوتاندا پایه ی بهرز بیت، با بیته خزمه تکارتن و ئه وهش که ده یه وئ له نیوتاندا بیته یه که م، با بیته بهنده تان، «... ئایه ته کانی پاشتر (مه تا ۲۰: ۲۶-۲۷).

ده سه لاتی مه سیحی ههروه ها کارده کات به هوئ کاریگه ری گورپانکاری پیره یی ئامیزه که ی هیزی وشه و پوچه وه، نهک به هوئ هیزی فیل و ته له که ی زوره ملئ لیکردن بو پرازیکردن.

هیشتا عیسا بو مه سیحیه کان واتای خو به خشینی ئاره زوومه ندانه یه، وه خوملکه چکردنه بو کلئسای خو جییی، ئه مه چون ده بیت و چون نابیت، له به شی شه شدا باسی ده که یین.

بوچی کلئسا نیوده وله تی و نه ته وه بیه کان هه ره شه ن

ههستی من وایه زوربه ی مه سیحیه کان تیناگه ن له وه ی بابه تی ئه ندامییتی کلئسا چییه و بوچی ریکه وتییکی گه وره یه. به لام ئه مه هوکه ی ئه وه یه که ئیمه هه موو بابه ته که مان به هه له پیشکه ش کردوه. به لام من لیره دا ده توانم ئامازه به دوو گروپ بده م که به راستی باش له گرنگی بابه ته که تیده گه ن. یه که میان بیر له هه موو ئه و حکومه تانه بکه ره وه که کلئسا و ئه ندامه کانی کلئسیان چه وساندوه ته وه، ئایا ئه م حکومه تانه به هه له کلئسیان به هه ره شه بو سه ر توانا و هیزی دامه زراوه کانی خو یان بینیه؟ عیسا هیزی شمشیری نه داوه به کلئسا کان. به لام ئه و جو ره حکومه تانه مردوون به وه ی برویان وایه که ئه ندامانی کلئسا دل سوژی کو تایی خو یان پییان نادهن، به لکو ده بیه خشنه عیسا.

گوئیگره، بزانه یوسابییسی میژو نووسی سه ده ی چواره می رومانیه کان چون باسی مه سیحیه کی دیرینی کردوه که ناوی سانکتوس بووه، له سالی ۱۷۷ زایینی کاتیک سانکتوس له به رده م ئه وانده دا راوه ستا که ئازاریان ده دا: (به م جو ره وره یه وه خوئ له به رده م هی ره شه کانیا ن راگرت، به راده یه ک که نه ناوی راسته قینه ی خوئ پی ده گو تن و نه پیشینه ی خوئ، نه شوینی له دایکبوونی، وه ئایا کو پله یه یان ئازاد. وه بو هه موو پرسیاریک به لاتینی وه لامی ده دایه وه (من مه سیحیم). ئه مه بوو که دووباره و دووباره دووپاتی ده کرده وه، له جیاتی گو تنی ناو و شوینی له دایکبوونی و ولاته که ی و هه موو شتیکی دیکه، وه ئه وانیه ی لیان ده دا یه ک وشه ی دیکه ی ئه ویان نه بیست.) ۲

دووم گروپ که له گرنگی ناونیشانه مەسیحییه کان تیگە یشتوون هەموو مەسیحییه کانی وەک سانتکوسن که لەژێر چەوساندنەوه دا ژیاون، بە تاییه تی ئەوانه ی بەرپرسی ولاته کان چەوسادویاننەتەوه. ئەم خوشک و برایانه ژیاوی خۆیان خستوو ته مەترسییه وه به وهی له ناو کلیسیایه کدا له ئاوه لکیشراون. له گەل ئەوان باسی ئەندامبوونی ئاره زوومه ندانه مەکه، وەک ئەوهی باسی خولیکی یاری بۆلینگ بکهیت. ئەوان نرخ ی دلسۆزی و شوینکەوتەیی خۆیان بۆ مەسیح چاک دەزانن. له بهر ئەم هۆکاره یه که من هەمیشه دەپرسم ئایا ئەم کتیبه بۆ ئەوان سەرنجراکیشتر نییه وەک له وهی بۆ پوژتاواییه کانی وه کو من سەرنجراکیش بیّت. «خۆزگه ده خوازییّت به وانه ی له پیناوی راستودروستی ده چهوسیتزینه وه، چونکه شانشین ی ئاسمان بۆ ئەوانه» (مهتا ۵: ۲۰).

وینەیه ک بینه پیش چاوت، گو ی زهوی به هەموو نهتەوه و ولاته کانه وه که نه خشه یان کیشراوه له سه ری، ئیستا بیهینره پیش چاو که نوینه رایه تیه کی بچوکی پوناک، ئەمه کو بونه وهی مەسیحییه کانه پیکه وه به ناوی پاشاکه یان، عیسا. پاشان ئەو خاله روناکییه بچوکه خو ی دابهش بکات و بیته دوو، ئینجا چوار، دواتر هه شت، وه به و شیوه یه به رده وام بیّت. نه ته وه یه کی تازه له گه شه سه ندندا ده بیّت. نه ته وه یه ک که له ناو نه ته وه کانه وه دامه زریزاوه. ئەم نه ته وه یه هیلی سنوره کان به جیده هیلیت له شوینه کانی خۆیان له سه ر نه خشه، به لام ناکری به هیله کانی نه خشه سنوردار بکریّت. دروستکه رانی هیله سنورییه کان ده سه لاتی ئەوه یان نییه که ئەم هاو لاتیانه بوه ستینن. خاله روناکییه کان هەموو سنوره کان ده به زینن و به هەموو لایه کدا بلاوده بنه وه، هه ر وه کو هه وین به ناو هه ویردا، یان وه کو ئەستیره کان که یه ک له دوا ی یه ک له تاریکی شه وزه نگدا ده رده که ون.

ئەمانه کلیسا کانی مەسیح و ئەندامه کانیانن. جیهان هه رگیز شتیکی وه ک ئەوانی نه ناسیوه.

به شی دووهم به دیکردنی ئەندامییتی کلێسا له پهیمانی نویدا

ئەگەر ئامانجی ئێمه ئەوهییت که له ئەندامییتی کلێسا تیبگهین، لهوانهیه وا باشتر بییت که پیکهوه چاویکی خیرا بخشینین به دیمه نه سروشتیه کانی پهیمانی کۆندا، تهها بو ئەوهی دلتیا بین لهوهی که هه موومان ته ماشای هه مان شت ده کهین. وه کو کپینی پارچهیه ک زهوی وایه. تو تهها به باسکردنی نوپنه ری فرۆشتنه که قاییل نه بییت که باسی زهویه کهت بو بکات، تو ده ته ویت پیاسه یه کی به ناودا بکهیت و ته ماشای ده ورو به ره که ی بکهیت.

بو ئەوهی ئەمه بکهیت، پیت چۆنه که بو کاتی دووه بگه پیته وه بو سه ده مه کانی دروستبوونی کلێسا یه که مینه کان، وه له سالانی سییه کانی پيش زاین ده ست پی بکهیت؟

با وای دابینین که ئامیری گه راندنه وه که ی کات له شوپنکی سه روو باکوری ئەتله سی ده رده که ویت، ئیمه به ره و باشور ده فرین به سه ر ئەو شوپنه ی که رۆمانیه کان ناویان لیتا به ریتانیا. ته ماشای خواره وه ده کهین، ستۆنیهنج ده بینین، که پیتتر دووه زار و پینج سه د سال ته مه نی بوو. زور له وه زیاتر نییه که به لامانه وه ئاساییه. له نده ن بو سه ده یه کی دیکه ش ده رناکه ویت، کاتیک که سه ربازه رۆمانیه کان تیتدا کاری کشتوکالی ده که ن.

له که نالیکی ئاوی ده په رینه وه و پاشان به سه ر کینگه کاندای ده فرین و دره خته کانی جوڵ، زه ویه ک که له سالی ۵۱ پيش زاین له لایه ن یولیۆس قه یسه ره وه داگیرکراوه. ئەمپرو ناوچه که ناوئراوه فه ره نسا. له شاخه به فرینه کانی ئەلبه وه ده په رینه وه و شوپرده بینه وه به سه ر ناوچه یه کی لمینی ره نگ قاوه بی ئیتالیدا، له کو تاییدا شاره قه شه نگه ی رۆما، که تایرۆس قه یسه ر حوکمی ده کات.

ده گه رپینه وه به لای رۆژه لاتدا به خیرایی به سه ر ئەدریاتکدا ده فرین پاشان دوا ی که ناری ده ریا که ده که وین به دریزایی ده ربای ناوه راست، به ناو هه ریمه کانی مه که دۆنیادا، تره یس، ئاسیا، سیلسیا، وه به ده وری گو شه ی سوریدا. هه موو هه ریمه کان له دوو سه ده ی رابردودا داگیرکرا بون له لایه ن به تلیۆسی چاوبرسی ئیتالیا.

ئامپىرە كاتېرە كە دروستكراوه كە مان لە شارى ئۆرشە لىم دە نىشىتە وه، وه پى دادە نىين لەسەر ئەو لە سوورەى فە لەستىن كە خۆر سووتاندوو يە تى. چاومان بە دەور بەرى خۆماندا دە گىرپىن و تە ماشاى خانووە لە خشت و قور دروستكراوه كان دە كەين، چەند خانوو يە كى كە مى گەورە و لە دوورە وه شاخى پىرۆز و پەرسىتگا كەش دە بىين. مە بەستە كانى پشت گە شتە كە مان، بە سادە يى بۆ ئەو يە چەند سەرنجىك بقۆزىنە وه دەربارەى كلىسا يە كە مەينە كان و ئەندامە كانىان. ئايا كلىساى خۆجىيى هە بوون؟ ئايا ئەوان ئەو شتە يان ئەزمون كىر دوو كە ئىمە، هاوچە خە كان پى دە ئىين ئەندامىيى كلىسا؟

كلىساى ئۆرشە لىم

تە ماشاى دەور بەر دە كەين، خۆمان دە بىينە وه دەورە دراوین بە ”جولە كە كانى هە موو نە تە وه كانە وه كانى ژىر ئاسمان“: بارپىنى، مىسۆپۆتاما يى، كە پە دوۆكى، ئاسيا يى، مىسرى، لىبىيا يى، پۆمانى، كرىتى، عەرە بە كان... وه لىستە كە بەردە وام دە بىت (كردار ۲: ۹-۱۱). كۆبونە تە وه بۆ جە ژنى سالانەى بۆنەى پۆژى پەنجايە مەين، وه رەنگە زە قە كان و بۆنوبە رامە بە هەيزە كان وامان لى دە كەن وابزانين بازارىكى گە رۆكە.

ئىشتا ئەو شتەى كە زۆر دە مانە ژىنىت لەم دەور بەر دەدا نىيە ئەو دەنگىكە، دەنگىكى وه كە هازەى بايە كى تونە (كردار ۲: ۲). پىيە كانمان گىردە بىت لە هاتوهورياى قە لە بەلغىيە كدا، هە تا ئەو كاتەى خۆمان دە بىينە وه وه ستاوین لە بەردەم گروپىك لە پىاوان كە بە جۆرپىك لە جۆرە كان خەرىكى وتاردانن بە زمانەى گە لانى هە موو ئەو خەلكە. قەرە بەلغىيە كە هە ناسە كانى خۆى دە خواتە وه.

يە كىك لە پىاوه كان، پە ترۆس، راستە وخۆ بەرەنگارى خەلكە كە دە بىتە وه و دووبارە گووى دە گرپت لە پاشاى مەزنى داودى، كە بەم دوايانە عىساى لە خاچدراوى بە گەورەم بانگ كىرد. پاشان گە شتە ئەو دەرئە نجامەى كە بە هۆى ئەو زلە يەى دە موچاوه وه، بۆيە با هە موو مالى ئىسرائىل بە دلىيا يى بزائن، «ئەم عىسا يەى ئىوه لە خاچتان دا، خودا كىردى بە مە سىحى خاوهن شكۆ». (كردار ۲: ۳۶).

ئىنجا چاومان دە گوۆزىنە وه بۆ سەر ئەوانەى گوپيان گرتوو وه چاوه پروانان دە كەين بۆ پە ترۆسى مۆركراو. بە دلىيا يە وه ئەوان بە ناپاك ناوى دە بەن و پە لكىشى دە كەن بۆ دە سە لاتداران.

به لّام يه كسه ر وونادات، به شيويه ك له شيوه كان. به ربه ره كانيه كه كار ده كات. قه ره بالغيه كه، واته خه لكه كه (كار له دليان ده كات)، وه به په ترؤس ده لّين چي بكه ين. په ترؤس وه لّامى دانه وه: «تۆبه بكه ن، با هه ريه كه تان به ناوى عيساي مه سيحه وه له ئاو هه لّيكشريت بؤ ليخوشبوونى گونا هه كاتان و رّوحى پيرؤز به ديارى وه رده گرن.» (كردار ۲: ۳۸).

چوارده ور دراوه به تۆمه ت، به لّام په ترؤس هه ولّ نادات بيشار يته وه كه عيسا پاشايه، ته نانه ت بانگ خوازيه كه ش ده خاته سه ر زارى داوود و خودا وه. چي زياتره، به خه لكه كه ده لّيت كه له رپگاي له ئاوه لّيكشانه وه ديارى بكه ن و ته رخان بوونى خويان بؤ مه سيح دربخه ن. له وه ده چيت ئه و بيه ويت ژماره يه كي به رچاوى خه لك خويان ته رخان بكه ن، وه جولانه وه يه كي فراوانى خو بؤ مه سيح ته رخان كردن دامه زرينيت.

ئه ندامييتى كلّيسا

به شيويه كي به رچاوى خه لكه كه وه لّامدانه وه ي جه ماوه ريبان ده بيت، «ئه وانه ي كه قسه كه يان وه رگرت له ئاو هه لّيكشان، له و رّوژده نزيكه ي سى هه زار كه س هاتنه ريزى باوه ردارانه وه.» (كردار ۲: ۴۱).

له وه ده چيت تيمه به ئاميره كاتبره كه مان رپك له شوپنى گونجاو نيشت بينه وه. ئه مه سه ره تاي هه موويه تى. به پرسيار كردن له ده ور وبه رى خومان ئه مه فيرده بين، پيش گه شته كه مان رّوژيكيان په ترؤس هه ستا و قسه ي كرد «له نيوان نزيكه ي سه د و بيست باوه رداردا بوو» (كردار ۱: ۱۵). پاشان له و رّه سه رسورپه ينه رده سى هه زار ناوى زياتر زياد ده كرّين: يه قوب، ئه ندرؤس، ليديا، ئه ليفؤس، پرؤچه رس، جيمى، سكوته، ئه ليس، كلّيسا سه ر ژمپرى ده كات و به رده وامه له تۆمار كردن. ده زانن ئه وانه كين.

گه شه كردن و چه وسانه وه

هه ركه رّوژه كان تيده په رن شوپنى ئؤفيسيك له چادريكدا به كررى ده گرين، ده ست ده كه ين به كو كرده وه ي راپورته تايه ته كامان، وه به رده وام چاودپرى ده كه ين كه ئه م گروه ده گو رپت بؤ شيوازي ژيان. ئه وان خويان ته رخان ده كه ن بؤ فير كردنى قه شه يه ك. هاو رپيه تى هاوبه ش ده كه ن وه نان له ت ده كه ن و پيكه وه نوپژ ده كه ن. وه به خويان ده لّين (باوه رداران)، «وه هه موو شتيك به هاوبه شى ئه نجام ده دن، به

مولک و مال و ئەو کەلۆپەلەنەشەووە کە پێداویستی ژيانی خەلکن. باوەرداران هەموو پیکەووە بوون و لە هەرچی هەیانوو هاوبەش بوون. مالمولکی خۆیان دەفرۆشت و بەگوێرە پێویستی هەریەکەیان دابەشیان دەکرد» (کردار ۲: ۴۴-۴۵).

ئەم گروپە بە تەواوی لەسەر هێڵیکی جیاوازی درێژین لەگەڵ خەلکەکانی دیکە ی شارەکەدا. وەک ئەو وایە لە شوێنێکی دیکەووە هاتن. سەرچەم رانە مەرە کە یە کتر دەبینن (پیکەووە لە هۆلەکانی پەرستگادا کۆدەبنەووە) وە پاشان دابەش دەبن بۆ گروپی بچوکتەر «لە ماله کانیا» (کردار ۲: ۴۶) وە هەر بەو جۆرە گروپە کە بەردەووادەبێت لە گەشەکردن «ستایشی خودایان دەکرد و لەلای هەموو خەلک پەسەند بوون. مەسیحی خاوەن شکۆش رۆژانە ئەوانە ی دەهێنایە پالیان کە رزگاریان دەبوو.» (کردار ۲: ۴۷).

ئێستا، هەفتە و مانگەکان تێدەپەرن. زیاتر و زیاتر داووادە کرێت بۆ باوەرپهینان بە پەيامە کە. بە جوانی و بە خێرای، لیستی ئەندامی تێتێ ته نهها پیاوان دەگاتە سەر ووی پینچ هەزار (کردار ۴: ۴). بە ئاسانی لە خۆمان دەپرسین داخوا گروپە کە با یەخ دەدەن بە ناوهرۆکی لیستەکانی، رەنگە ئەوان گرنگیدانیان بە ژمارەکان کەم بێت؟

یە کسەر وە بە خێرای وەلامە کە روونە: بە هیچ شیوێهە ک... هەرچۆتیک بێت سەرکردەکان دەربارە ی هەلە رەوشتیبە گەرەکان و هەولێ راستکردووە یان دەدەن (کردار ۵: ۱۱-۱۲)، وە هەرچۆتیک بێت هەموو کلێسا، واتە ئەوانە ی خۆیان ناوانە کلێسا، هیشتا لە پڕۆهوە کە ی سلیمان لە پەرستگادا یە کتر دەبینن (کردار ۵: ۱۱-۱۲). وە هەرچۆتیک بێت سەرچەم کلێسا ئارەزوو دەکەن کە کۆبونەووی ئەندامانیان هەبێت بۆ قسەکردن دەربارە ی گرنگیدانی زیاتر بە بێوژنەکان (کردار ۱: ۶-۲).

هیچ گومانێ تێدا نییە: کە ئەم خەلکانە کات بە یە کەووە بە سەر دەبن و با یەخ بە یە کتری دەدەن، زۆر جینگای سەرنج و تێرمانە کە ئەو ژیانە یان بە یە کەووە دانیشتوانی ئۆرشە لیم دەسپێتەووە، وە ئیمە بۆمان دەردە کەوێت کە ئەوان لە لایەن خەلکی دیکەووە زۆر بە هەند وەردە گیرین و بە چاوی ریزدارییەووە تەماشای دە کرین (کردار ۵: ۱۳).

بە دنیایەووە مەرچ نییە هەموو کەسێک ئەوانی بە دڵ بێت. دوو جار نێردراوان پەلکشکراون بۆ وەلامدانەووی پرسیارەکان، دوو جار پەترۆس شتی هاوشیووە دەلێت: «ئیمە پێویستە گوێ راپەلێ خودابین نە ک پیاووەکان» (کردار ۴: ۳۰؛ ۵: ۲۹). ئەم گروپە دەزانێت کە پیاو لەگەڵ عیسا دەبێت و لەگەڵ هیچ کەسی دیکە نابێت،

«ئەوان ھەرگىز ناوھستىن فېركردن و مزگىنيدان و گەياندىنى ھەوالە خوشەكە كە عيسا ھەلبۇزىرراوھەكەيە» (كردار ۵: ۴۲)

ھېشتا ژيان بەردەوام جوان دەبىت بۆ كلىسا. چەوساندنەوھى كلىسا ناوخۆبىيەكان بۆمان بىزاركەرە. رابەرىك كە ناوى ستيفانوۋسە، بەردباران كراوھ ھەتا مردن. تەنانەت وەكو ئەوھ وايە كە ئەگەر سەركردەى پياوھ ئاينىيەكان لىستىكى بەدەستەوھبىت كە ناو و ناوئىشانەكانى تىدابىت. لەبەرئەوھى زۆر بە گوروتىنە بۆ خزمەتى سەركردەكان، فەرىسىيەك بە ناوى شاوۆ مالى بە مالى دەست بە گەپان دەكات و ئەندامانى كلىسا پەلكىش دەكات بۆ بەندىنخانە (كردار ۸: ۳).

زۆر سەيرە، ئىشى شاوۆ دەرئەنجامى واى ھەبوو كە بى مەبەست بوو، دوو ئەوھندە خەلكى دەھاتن بۆ بنكەكەمان و ھەمان بېرگەى ھەواليان پىوو. ئەوانەى پەرشوبلاو ببوونەوھ، دەگەپان و مزگىنى وشەى خودايان بلاودەكردەوھ. (كردار ۸: ۴). چەوساندنەوھ باوھپدارانى پەرشوبلاوكردەوھ بە ولات و شوپنى دىكەى دوور لە ئۆرشەلىم.

بە زووىى گوپمان لى دەبىت دەربارەى قوتابىەكان كە دەردەكەون لە سامىرە، دىمەشق، لىدىا، يافا، قەيسەرىيە (كردار ۸: ۱۴ - ۹: ۱۰، ۳۲، ۴۲، وە ۱۰: ۲۴) ھەموو كەس واى لىھات تىبگات كە عيسا تەنھا وەك پاشايەك بۆ جوولەكەكان نەھاتووھ (كردار ۱۱: ۱۸).

ھەر دەربارەى ئەمە لە ھەمان كاتدا چرپەچرپىك لە ئۆرشەلىم دەستى پىكرد، كە دەيانگوت شاوۆ خۆى باوھپرى گوپرىوھ و دەستى بە وتاردان كرددوھ لە كەنىشتەكاندا و راپدەگەيەنيت كە عيسا كورى خودايە و (ھەلبۇزىرراوھەكەيە) (كردار ۹: ۲۰، ۲۲). زۆرىك باوھپريان نەدەكرد ھەتا ئەو كاتەى شاوۆ خۆى ئاشكراركرد و وتارى دا. بەلام بەرناباس بردى و ھىتايە لاي نىردراوان، بۆى گىپرانەوھ كە چۆن لە رىگادا عيساى خاوەن شكۆى بىنيوھ و قسەى لەگەل كرددوھ، ھەروھەا چۆن لە دىمەشق ئازايانە بە ناوى عيساوھ مزگىنىى راگەياندووھ. ئىتر لەگەليان لە ئۆرشەلىم دەھات و دەچوو، «بە چاوەنترسىيەوھ بە ناوى عيساى خاوەن شكۆوھ مزگىنىى رادەگەياند» (كردار ۹: ۲۷-۲۸).

شەكان بە شىپوھەكى كاتى خراب بوون. كلىساي ئۆرشەلىم ئىستا پەرشوبلاووتەوھ بەناو جولەكەى جەليل و سامىرەدا. وە رەنگە لە ئارامىدا بىت. «كلىساش لە ھەموو

یهودیا و جلیل و سامیره‌دا له ئارامیدا بوو، بنیاد دهنرا و له سایه‌ی ترسی مه‌سیحی خاوه‌ن شکۆ و دلنه‌وایی پوچی پیرۆزدا له زیادبووندا بوو» (کردار ۹ : ۳۱).

کلێسا له سووریا، ئاسیای بچوک، وه سه‌رووتر

ئیمه بریارمان دا که ئه‌وه کاتیکی به‌رزه بوو کۆبوونه‌وه له‌گه‌ڵ خۆمان به مه‌به‌ستی کۆکردنه‌وه‌ی زانیاری. یه‌کیک له ئیمه پێشنیاری ئه‌وه‌ی کرد که له‌وانه‌یه خودا به مه‌به‌ست ئهم هاولاتیانیه‌ی جیهانی ناردوو به ئۆرشه‌لیم بوو جه‌ژنی پوژی په‌نجایه‌مین، وه هه‌ر دواتر به مه‌به‌ست پێگای به چه‌وساندنه‌وه داوه که پووبدات بوو ئه‌وه‌ی باوه‌رگۆڕین په‌رشوبلاوبیته‌وه و سنووره جیهانییه‌کان به‌زینیت.

به دلنایی ته‌واوه‌وه، له ناوه‌راستی کۆبوونه‌وه‌که‌مان به په‌له یه‌کیک له هاورپیاڤمان له کلێسای ئۆرشه‌لیمه‌وه‌یه. هه‌ناسه ده‌دات و ناچاره که بچه‌میته‌وه سه‌ر چۆک بوو هاوکاری، به‌لام ته‌ماشای سه‌ره‌وه ده‌کات و پێده‌که‌نیت و ده‌لێت «هه‌والی ئه‌مه گه‌یشه‌ کلێسای ئۆرشه‌لیم» یان ژماره‌یه‌کی زۆر خه‌لک گه‌راونه‌ته‌وه بوو لای خودا». له‌وبه‌ری سنووره‌کانی سووریا له شاری ئه‌تاکیا (کردار ۱۱ : ۱۹-۲۲).

پروونه که ئه‌مه ته‌نها دیارده‌یه‌کی جوله‌کایه‌تی نییه.

به‌لکو ئهم قوتابییه مه‌سیحییانه‌ی سووریا راسته‌قینه‌ن. برسییتی له یه‌هودیا ده‌ستی پێکرد، به‌لام قوتابیانی له سووریا هاوکارییان نارد بوو باشور. سوپاس بوو میهره‌بانی مه‌سیحیه‌ کۆنه‌کانی سووریا. له راستیدا ئیمه خۆمان ده‌بیننه‌وه دانیشتوین له مالی ئه‌ندامیکی کلێسا، کاتیکی خۆش به‌سه‌ر ده‌به‌ین و گوشتی به‌رخی سوری له‌سه‌ر خه‌لوز برژیندراو به زه‌لاته‌ی هه‌نجیر به نیسک ده‌خۆین، به نانی خپری برژاو له‌گه‌ڵ په‌نیری بز. له‌گه‌ڵ گه‌لا میوی ناواخنکراو به تیکه‌له‌ی برنج. مه‌سیحیه‌کان چه‌زبان لیه‌تی و به دلناییه‌وه به‌تامه. دووباره و به‌رده‌وام ئهم مه‌سیحییانه ده‌یسه‌لمێن که ئه‌وان بایه‌خ به یه‌کتر ده‌ده‌ن و خه‌می یه‌کتر ده‌خۆن، وه بایه‌خدانیان به یه‌کتر فراوانتر ده‌بیت و سنووره جیهانییه‌کان ده‌بریت، ئه‌مه ده‌گاته کلێساکانی سه‌رووی خۆیان.

ئێستا سه‌ده‌کان به‌سه‌رده‌چن وه ئیمه کلێسا ده‌بینین ووره‌ی به‌ره‌و پێشچوون هی‌زی بنیادنان ده‌چینیت. شاول ئێستا ناوی پۆلسه. گه‌شتیک ده‌کات بوو ئه‌و شوینیه‌ی که تۆوی کلێسا ده‌پوینیت له قوبرس و ئاسیای بچوک، وه له‌ناویاندا شاره‌کانی وه‌ک ده‌ربه،

لیسترا، ئیکۆنیا و پيسیدیا و ئانتاکیا (کردار ۱۳: ۴، ۱۴: ۲۰-۲۳). له دووهم گهشتدا، ئه‌و کلێسا بنیاد ده‌نیت له شوینی دوورتر له رۆژئاوا، له شاره‌کانی فلیپی و سالۆنیکی، بیریا، کۆرنسۆس و ئه‌فه‌سۆس، هه‌تا ناوی که‌م بلێین (کردار ۱۵: ۳۶ و ۱۸: ۲۲)، و هه‌شان ده‌ست به‌ گه‌شتی سییه‌می ده‌کات بۆ به‌هێزکردنی زۆربه‌ی هه‌مان کلێساکان (کردار ۱۸: ۲۱-۲۳: ۲۶).

ته‌نها راپۆرتی زاره‌کی نییه‌ که‌ پێچکه‌ی گرتوو و گه‌یشتوو به‌ ده‌ستمان، به‌ لێکو چه‌ند وینه‌یه‌کی نامه‌کان که‌ له‌ لایه‌ن ئێردراوه‌کانه‌وه‌ نێردراون بۆ کلێسا جیاوازه‌کانی وه‌ک کلێسای گه‌لاتیا، سالۆنیکی، کۆرنسۆس، رۆما. پۆلس ته‌نانه‌ت له‌ کونجی زیندانه‌وه‌ گوتی: «من لێره‌ بالۆیزی ئینجیلیم، هه‌رچه‌نده‌ له‌ پیناویدا کۆت و به‌ند کراوم، نوێژ بکه‌ن بۆ ئه‌وه‌ی به‌گوێهری پێویست ئازابم بۆ قسه‌کردن» (ئه‌فه‌سۆس ۶: ۲۰).

ئه‌و زیره‌کی خۆی به‌کارده‌هێنیت له‌گه‌ڵ ده‌سه‌لاتی جیهانی بۆ خزمه‌ت گه‌یاندن به‌ عیسانی پاشا.

به‌ گه‌شتی ئه‌رکی ده‌سه‌لاتی حکومه‌ته‌کان به‌سه‌ر هه‌موو نه‌خشه‌کانه‌وه‌یه‌. هیرۆدس ئه‌نتیپاس ده‌ستگیرکردن و کوشتن ئه‌نجامده‌دات له‌ دژی ئه‌ندامانی کلێساکان و «له‌و کاته‌دا هیرۆدسی پاشا ده‌ستی کرد به‌ چه‌وساندنه‌وه‌ی چه‌ند که‌سه‌کی کلێسا. هه‌روه‌ها یاقوبی برای یۆحه‌نا‌ی به‌ شمشیر کوشت» (کردار ۱۲: ۱-۲).

فه‌رمانه‌رئه‌وه‌که‌ی رۆمانی، باوه‌ر به‌ په‌یامه‌کانیان ده‌هینیت و باوه‌ر په‌ده‌گوێریت «کاتیک فه‌رمانه‌رئه‌وه‌که‌ بینی چ روه‌یدا، باوه‌ری هینا، له‌ فێرکردنه‌که‌ی مه‌سیحی خاوه‌ن شکۆ سه‌رسام بوو» (کردار ۱۳: ۱۲).

هه‌روه‌ها رابه‌ری که‌نیشته‌ (کردار ۱۸: ۸). پارێزگار فلیکس هه‌لێک به‌دی ده‌کات بۆ پاره‌ په‌یداکردن به‌ رێگای به‌رتیل وهرگرتن (کردار ۲۶: ۲۴) پاشا ئه‌گرپاس توپه‌بوو (کردار ۲۶: ۲۸). وه‌ هه‌روه‌ها ده‌سه‌لاتدارێکی دیکه‌ی رۆمانی گالیۆن، له‌ بنه‌رته‌دا ده‌لێت «هه‌رچه‌یه‌ک ببیت» (کردار ۱۸: ۱۷).

مه‌به‌سه‌ت ئه‌وه‌یه‌ ئه‌گه‌ر کلێسا و ئه‌ندامه‌کانی له‌ شوینیک له‌ شوینه‌کان تیکه‌ڵ ببن له‌گه‌ڵ کۆمه‌لگه‌ دووره‌ ده‌سته‌کان به‌شیک له‌وان، ئه‌گه‌ر هه‌مووشیان نه‌بیت، دینه‌ سه‌ر رێگای راست. رۆژیک وینه‌یه‌ک له‌ نامه‌یه‌ک له‌ پۆلۆسه‌وه‌ به‌ده‌رده‌که‌ویت، وه‌ رێک ئه‌مه‌ ده‌لێت. ئه‌و به‌ مه‌سیحیه‌کان ده‌لێت «دووورخراوه‌کان» (یه‌که‌م په‌ترۆس ۱: ۱).

وینەیه کی روون و جیگیر

ئیمە راپۆرتەکان دەخویننەوه و دووبارە دەیانخویننەوه. ئیمە تیبینی تۆماردەکهین، وه هەول دەدەین بۆ ئەوهی بزاینن ئایا دەتوانین پیکهوه کلێسا و ئەندامییەتی کلێسا پیک بهێنین. له کاتیکدا ئیمە تیبینیەکاغان دەنووسین لەناو هەموو بەلگە نامەکاندا دەبابەت دینە پێشێ که هیچ بواری وتوێژیان تیدا نییه.

۱. ئەو کلێسا زۆرانە که هەن یەکدهگرن و کۆدەبنەوه له دەوری پەيامی رزگارکەر و خودا. هەر وه کو لهو یەکهەم رۆژە ی ئۆرشەلیم بیستومانە. دەستەواژە (بەخشین له گونا) وه (عیسا خودایه) له ناو تیبینیەکاغاندا دووبارە دەبنەوه و دووبارە دەبنەوه. نێردراوه که ئاشکرای دەکات له (دووم کۆرنسۆس ۴: ۵، کردار ۱۷: ۳، یۆحنا ۲۰: ۳۱). پێی دەلێن رێگای رزگاربوون و مژدە خوێشەکه. (رۆما ۱۰: ۹ - یەکهەم کۆرنسۆس ۱۵: ۱-۵، ئەفەسۆس ۷: ۱، یەکهەم پەترۆس ۱: ۳-۱۲). وه رۆحی پیروژ ئەو زمانە دەبەخشیتە خەلکی بۆ ئەوهی قسە بکهن. (یەکهەم کۆرنسۆس ۱۲: ۳). ئەم مەسیحییانە رێز له دەسەلاتی جیهانی دەگرن و ملکهچی دەبن، زیاتر له خالیک، بەلام دلسۆزی و پشتگیری کۆتایان بۆ عیسا. به خۆیان دەلێن (زنجیره ی نوینەرابەتی) وه سەرکێشی به هەموو شتیکهوه دەکهن، تەنانەت مردنیش.

۲. مەسیحییەکان به گشتی تاکی یەکگرتوون، بەلام پەيوهستن به کلێساوه. له سەرەتادا، هەموو باوەردارێک پەيوه‌ندبوو یان سەر به کلێسای ئۆرشەلیم بوو. پاشان گوازاراونه‌تەوه بۆ ئەو قۆناغی که قوتابییه‌کان پەرشوبلاو و لیک جیاکراوه بوون، وه ک کاتیک فلیپۆس ئینجیله‌کانی شیده‌کردهوه بۆ خەسێراوه فینیکیه‌که. به‌لام هەموو ئەمانه له سنوری کاروبار و ئەرکدا بوون. جگه له‌وه هیچ فونەبه‌کی دیکه نییه که مەسیحییه‌کان له کلێساکان جیا‌بووبنه‌وه. به‌ خێرای کلێساکان چێزان له ئەنتاکیا. ئیکۆنیا، کۆرنسۆس وه به‌و جۆره‌ بوو. ئەم کلێسایانە بەردهوام بوون له پەيوه‌ندی بۆ دەست‌نیشان‌کردن، وه له‌ خزمه‌ت‌کردنی یه‌کتريدا له کاتی پێويستی و تەنگانه‌دا، تەنانەت له سنوره‌کانیش دەپه‌رینه‌وه.

۳. مەسیحییەکان به کۆکراوه‌ی خۆیان پەيوه‌ست دەکه‌ن به کلێساکان. ئیمە دەتوانین ئەمە بیستین له شیوازی قسە‌کردنیاندا سەبارەت به‌ خۆیان. به‌لام شاول کلێسای له‌ناوده‌برد، مال به‌ مال ژن و پیاوی راده‌کێشا و فرییده‌دانه

زیندان (کردار ۸: ۳). ئەم ھەوآلە گەیشتە کلێسای ئۆرشەلیم، ئەوانیش بەرناباسیان بۆ ئەنتاکیا نارد (کردار ۱۱: ۲۲).

کاتیک دۆزییەو ھەوآلە ئەنتاکیا ھینا. ئیتر سالیکی تەواو لە کلێسا کۆبوونەو ھەوآلە کۆچکی زۆریان فێرکرد. یەكەم جاریش لە ئەنتاکیا قوتابیەکان ناویان لێنا مەسیحی.

کاتیک گەیشتنە ئۆرشەلیم، کلێسا و نێردراوان و پیران پێشوازییان لێکردن، ئەوانیش ھەوآلی ھەموو ئەو شتانیان پێدان کە خودا لە رێگەی ئەوانەو ھەوآلە کردبووی. «لەو کاتەدا ھیرۆدسی پاشا [a] لەوکاتەدا ھیرۆدسی پاشا دەستی کرد بە چەوساندنەو ھەوآلە چەند کەسیکی کلێسا» (کردار ۱۲: ۱). «بۆیە کاتیک پەترۆس زیندانی کرابوو، کلێسا بە گۆر لە پیناوی ئەو نوێژیان بۆ خودا دەکرد» (کردار ۱۲: ۵). «پاش ئەو ھەوآلە کلێسا مائناوایان لێکردن، بە ناو فینیکیا و سامیرەدا تێپەڕین، باسی ئەو ھەوآلە دەکرد کە ئەتەو ھەوآلە کانیس باو ھەوآلە پیران بە عیسا ھینا، جا خوشییەکی زۆریان لەتێو ھەموو باو ھەوآلە پیراندا بلۆکرەو» (کردار ۱۵: ۳). «کاتیک گەیشتنە ئۆرشەلیم، کلێسا و نێردراوان و پیران پێشوازییان لێکردن، ئەوانیش ھەوآلی ھەموو ئەو شتانیان پێدان کە خودا لە رێگەی ئەوانەو ھەوآلە کردبووی» (کردار ۱۵: ۴). مەسیحییەکان وشە ی کلێسا بەکار دەھێنن بۆ دیاریکردنی خۆیان لە ژانیاندا بەیەكەو... تاکە کەسەکان سەر بە شتیکی گەورەتر و ھاو ھەوآلە.

۴. مەسیحییەکان خاوەنی ھیزیکی زۆر و نا'سنامە یەکی ھاو ھەوآلە، کاتیک بە شییەکی ھەرمی کۆدەکرێنەو ھەوآلە یەكە گرن. بەلام پۆلس باس لەو کاتە دەکات و لەبارە یەو ھەوآلە دەنوسیت کە کلێسای کۆرنسۆسییەکان کۆدەکرێنەو. «بە ناوی عیسا مەسیحی خاوەن شکۆ، ئیو ھەوآلە و پۆحی من لەگەڵ ھیزی مەسیح کۆدەبنەو» (یەكەم کۆرنسۆس ۵: ۴). پاشان لە نامە کەدا ئاماژە دەدات بۆ ئەو کاتە ی پێش ھەموو شتیکی، «دەبیستم کاتیک ھەوآلە کلێسا کۆدەبنەو ھەوآلە کۆدەبنەو ھەوآلە ئەو ھەوآلە ھەوآلە و ھەوآلە پادە یەكیش باو ھەوآلە دەکەم» (یەكەم کۆرنسۆس ۱۱: ۱۸).

وهك ئه وهى بليت ئه گهر ئه وان به جورېك له جوره كان زورتر بن له يهك كليسا، كاتيک پيکه وه ده بن و دابهش نابن، وا دياره ئه م پيکهاته ي پيکه وه ييه، هي زي زياترى هه يه بو ئه نجامدانى کاره كان، بو برياردان وه بو قسه كردن له برى عيساي مه سيح.

5. يه كه م ههنگاو له ژيانى مه سيحيه كان له ئاوه له كيشانه. به رده وام له گه ل رانه مه ره كه پيشكهش ده كريت. په تروس ده ليت: «توبه بكن، با هه ريه كه تان به ناوى عيساي مه سيحه وه له ئاو هه لېكيشريت بو ليخوشبوونى گوناوه كانتان و روهى پيروز به ديارى وه رده گن» (كردار ۲: ۳۸). «ئه وان هه يه كه قسه كه يان وه رگرت له ئاو هه لېكيشران، له و روزه ده نزيكه ي سى هه زار كه س هاتنه ريزى باوه ردارانه وه» (كردار ۲: ۴۱) «هه موو سه رسام و حه په سا بوون، به يه كترى ان ده گوت: «ده بى ئه مه واتاي چى بيت؟» (كردار ۸: ۱۲) «ده سته جى شتيكى وهك توپكل له چاوه كانى كه وته خواره وه، ئينجا بينى، هه ستا و له ئاو هه لېكيشرا» (كرار ۹: ۱۸). «ئيتر چاودپره كه له و كاته ي شه ودا بردنى و برينه كانى سارپژ كرد، ده سته جى خوى و خاووخيزانه كه ي له ئاو هه لېكيشران» (كردار ۱۶: ۳۳)... لپره دا كريسپوسى پيشه واي كه نيشت خوى و خاووخيزانى باوه ريان به عيساي خاوه ن شكو هينا. زور له خه لكى كورنسوس كه گوپان ليوو باوه ريان هينا و له ئاو هه لېكيشران» (كردار ۱۸: ۸). «لپره دا كريسپوسى پيشه واي كه نيشت خوى و خاووخيزانى باوه ريان به عيساي خاوه ن شكو هينا. زور له خه لكى كورنسوس كه گوپان ليوو باوه ريان هينا و له ئاو هه لېكيشران» (كردار ۲۲: ۱۶) «ئايا نازانن ئيمه هه موومان كه به له ئاوه له كيشان له گه ل عيساي مه سيح يه كه مانگرتووه، هه روه ها له مردنه كه شيدا يه كه مانگرتووه؟» (روما ۶: ۳).

6. مه سيحيه كان فه رمانيان پيكره وه كه خويان جيا بكه نه وه و به فه رمى كار بو جيهان نه كهن. پولس په يوه ندى به كه سى نامه سيحيه وه قه ده غه نه كردوه. به لام پولس به مه سيحيه كان ده ليت كه هيج شتيك له گه ل بياوه راندا نه كهن كه ئه گه رى مه ترسيدار بوونى هه بيت بو ناسنامه ي مه سيحى خويان. ئه و پييان ده ليت كه «له گه ل بياوه ران له ژير يهك نيردا مه بن، چونكه چ هه ماهه نكيهك له نيوان راستودروستى و خراپه دا هه يه؟ يان چ هاوه شيه كه له نيوان تاريكى و رووناكيدا؟» (دووه م كورنسوس ۱۴: ۶). هه روهك چون خودا ويستى هيليكى ئاشكرا هه بيت له نيوان ئيسرائيل و نه ته وه كانى ديكه، به

هه مان شیوه خودا داوای هیلیکی پروونی دره وشاوهی کرد له نیوان کلیسا و جیهان، یه زدان ده فهرموئ: «له بهر ئه وه له ناوه پراستیان برۆنه دره وه و به جییان بهیئن. ده ست مه دهنه هیچ گلاویک، ئینجا وه رتاند ه گرمه وه» (دووه م کۆرنسووس 6: 17).

7. ژیان و ده سه لاتی کلیسای خۆجییی شیوه و ئاراسته ی ژیا نی ئه ندامه کانی دیاری ده کات. ئه مه به تایبه تی ئاشکرا و دیار بوو له یه که م هه فته و مانگه کانه مان له ئۆرشه لیم. ژیا نی مه سیحیه کان ده ستی پیکرد له گه ل چوارچێوه ی ده سه لاتداری کارکردن: تا که کان له ئاوه لده کیشران و ده خرا نه سه ر ئه ندامانی کلیسا، پاشان کۆده بونه وه بو گو یگرتن له فیکردنی نیردرا وه کان. هه ر له و پوه با وه پرداره کان ژیا نی خۆیا نیان ئاراسته کرد له ده وری ئه ندامی دیکه ی کلیسا وه: ژه مه نا نخواردنه کانیان، نوێژه کانیان، به رنامه کانیان، ما ل و سامان و پار ه و پول و بریاره گونجا وه کانیان و خوازیبێنیکردنیان بو بپوه ژنه کانیان، ئایا ئه مه نه خشه یه کی نایاب بوو بو مانگه کانی یه که م؟ به خشنده یی کلیسای ئه نتاکیا له گه ل کلیسای ئۆرشه لیم شتیکی دیکه پشیتیار ده کات. ههروه ها چهنده شیکی دیکه ی کتیبی پیرۆز که لیره دا ناومان نه هیتا وه، وه کو به خشنده یی لیدیا له گه ل مزگینیده ره گه رۆکه کان. له به رامبه ردا ئیمه چیمان پشتراستکردوو هته وه له و مانگانه ی یه که مدا که وینه ی ورده کاری پیمان داوه، کامیان پتویست ناکات به درێژایی سالانی داها توو دووباره و دووباره دووپاتبکریته وه له توماره کاند. ههروه ها ئه و نامانه ش که به ده ستمان گه یشتون وینه یه کی خیرامان ده دهنی سه باره ت به و ژیا نه کۆمه لایه تییه، بو نمونه (رۆما 12: 4-16، یه که م کۆرنسووس 5: 11، گه لاتیا 2: 11-12، یه که م تیمۆساوس 5: 9-10، عیبرانییه کان 10: 34، یه که م په ترۆس 4: 8-11).

8. په ترۆس به پیرانی کلیسا ده لیت رابه ره مه سیحیه کان به رپرسیارن له مه ره تایبه ته کان. په ترۆس به پیران ده لیت: «بینه شوانی رانه مه ری خودا، داوا له و پیرانه ده که م که له نیتوتاندان، وه ک پیریکی هاویری، شایه تی ئازاره کانی مه سیح و هاو به شی ئه و شکویه ی وا راده گه یه نری: ئه و میگه له ی خودا بله وه رینن که له نیتوانتاندایه، وه ک چاودیر خزمه ت بکه ن، نه ک به ناچاری، به لکو به ویسته وه به گویره ی خودا، نه ک بو ده ستکه وتی شه رمه زاری، به لکو به چالاکییه وه،» (یه که م په ترۆس 5: 2). پۆلس هه مان شت به پیرانی

کلیسای ئەفەسۆس دەلیت ”ناگاتان لە خۆتان و لە ھەموو میگەلە کە
 بیٔ، ئەو ھێ پۆچی پیرۆز ئیو ھێ کردوو بە چاودێر بە سەریانەو، تاکو
 شوانایەتی کلیسای خودا بکەن، ئەو ھێ بە خوینی خوێ کړیو بەتی“ (کردار
 ۲۰: ۲۸). پیرانی کلیسا خۆیان دەزانن ئەوان بەرپرسیاریەتی کێیان لەسەرە.
 ۹. مەسیحییەکان بەرپرسن لەو ھێ کە پادەستی رابەرە تاییبەتەکانیان بن. نوسەری
 نامە ھێ عیبرانییەکان دەنوسیت ”گۆپرایەلی رابەرە کانتان بن و ملکہ چیان بن،
 چونکہ شەوارەتان بو دەگرن، وەک بلیی حیسایان پێشکەشی خودا دەکەن،
 تاکو بە شادییەو ئەمە بکەن نەک بە بێزاری، چونکہ ئەمە زیانی بؤتان
 دەبیٔ.“ (عیبرانییەکان ۱۳: ۱۷). ”ئەو پیرانە ھێ کە بە باشی کلیسا بەرپۆ دەبەن،
 شایانی رێزیکێ دوو قاتن c، بە تاییبەت ئەوانە ھێ لە وتاردان و فێرکردنی وشە ھێ
 خودا ماندوو دەبن“ (یە کەم تیمۆساوس ۵: ۱۷). مەسیحییەکان دەزانن کێ
 بەرز رادەگرن.

۱۰. مەسیحییەکان مامۆستا ساختەکان دوور دەخەنەو. ئاشکرایە ناتوانیت کە سینک
 دەربکەیت لە کلیسا ھەتا پێشتر سەر بە کلیسا کە نەبوون، جگە لەو پۆلس
 بو ئاگادار کردنەو ھێ ئەو کە سە ھێ دووبەرەکی دەنیتتەو دەوچار، پاشان (ھێچیان
 لیمە کەن) قسە بە کەس نەلین، شەرفرۆش نەبن، خۆنەویست بن، لە گەل
 ھەموو خەلک دلنەرمی پێشان بدەن. (تیتۆس ۳: ۱۰). وە یۆحەنا باسی
 مامۆستا درۆزنەکان دەکات ئەوانە ھێ کە (لێمان جیا بونەو) ”ئەوان لێمان جیا
 بوونەو، بەلام بەراستی سەر بە ئیمە نەبوون، چونکہ ئەگەر سەر بە ئیمە
 بوونایە، لە گەلمان دەمانەو، بەلام چوون بو ئەو ھێ دەریخەن کە کەسیان
 سەر بە ئیمە نین..“ (یە کەم یۆحەنا ۲: ۱۹).

کلیسا بریتیە لە ئەندامەکانی

خالیکی زیاد بکەین بو ھەموو ئەوانە ھێ باس کران، یەک شت رۆن و ئاشکرایە بو
 لێزنە ھێ لیکۆلینەو کە مان: بو ئەو ھێ مەسیحی بیت دەبیٔ سەر بە کلیسایە ک بیت.
 کەس لەم یاسایە بەدەر نییە، دەنا پرسیارەکان لە دەوری کۆدەبنەو و ھەموو کەس
 و خووشی بێدە کەنەو ئاخو پە یو ھندی دەکات بە کلیسایە کەو. خەلکی نکولی دەکەن
 لەو ھێ کە لەئاو ھە لکیشراون بو بە قوتاییکردن لە کلیسایە ک.

تەماشاکردنى مەسىح ۋەك خۇدا واتاى يەكبۇون لەگەل گەلى مەسىحدا دەگەيەئىت، ئەمە شتىكى ئاشكرايە، ۋەكو چۆن ئەگەر مندائىكى لەخۇگىراوبىت (هەلگىراۋە) واتاى ئەۋەى بە خىزراىى خۆت دەبىنئىتەۋە لەسەر مېزى خوانى ئىۋارە لەگەل كۆمەلئىك خوشك و برادا.

بىرۆكەى ئەندامىئىتى كلىسا بە ھەموو ئەو بابەتەنەدا رەت دەبىت كە خۇئندمانەۋە و گوئىمان لىۋو. ھىچ يەك لە پاپۆرتەكاغان نالئىت مامۆستاي قوتابخانەى پۆژى شەممە پراۋەستائە لەبەردەم پۆلئىكدا و داۋا لە ئامادەبوانى ناو پۆلەكە دەكات كە بگەپئىنەۋە بۆ بەشى دوۋەم لەو كىتبانەى لە بەردەستىاندایە، بۆ پىناسەى (ئەندامىئىتى كلىسا). بەلام ھەموو كەس، ئەۋانەى لە ناۋەۋەن و ئەۋانەش كە لە ناۋەۋە نىن دەزانن مەبەست كىيە كاتىك مەسىحىيەكان ئاماژە دەدەن بە (كلىساكە) ئىتر ئەمەيان بىت يان ئەۋە ”بەرناباس و شاول يەكيان بىنى لە كلىسا كاتىك دۆزىيەۋە و بۆ ئەنتاكىاي ھىنا. ئىتر سالىكى تەۋاۋ لە كلىسا كۆبۈنەۋە و خەلئىكى زۇريان فېرکرد. يەكەم جارېش لە ئەنتاكىا قوتابىيەكان ناويان لىنزا مەسىحى“ (كردار ۱۱: ۲۶). ”كاتىك گەيشتن و كلىسايان كۆكردەۋە، باسى ھەموو ئەو شتەنەيان كەرد كە خۇدا لەگەلىان كەردبۈۋى، ھەروەھا كە دەرگاي باۋەرى بۆ ئەتەۋەكانېش كەردۈۋەتەۋە“ (كردار ۱۴: ۲۷). بۆ ئەۋەى ئەندامى كلىسابىت دەبىت يەكىك لەو كەسانەبىت كە كلىسا پىك دەھىتن. دوۋبارە خۇيان دەزانن كىن.

لە راستىدا ناتوانىت بە ئاسايى باسى كلىساي خۇجىيى بكەيت بەبئ ئەۋەى باسى تىمىك بكەيت، خىزراىىك، ئەتەۋەيەك، يان بەلئ تەنانت يانەيەكىش بەبئ باسكردنى ئەندامەكانى باس ناكرىت. ئەو دوۋ شتە ھەردوكيان وان.

گەرانەۋە بۆ داھاتوو

رەنگە ئەۋەمان چىنگ كەۋتبىت كە بۆى ھاتبۈۋىن. چەند دەيەيەك تىپەرىن، بەلام ديارە كە كلىسا خۇجىيەكان ھەر لە سەرەتاي دەستپىكردنى مەسىحىيەتەۋە ھەبۈۋن، ۋە ئەو كلىسايانە لە ھىچى دىكە پىكنايەن كە زىاتر يان كەمترىت لە ئەندامەكانيان. كەۋاتە بەلئ ئەۋان رەھىنانيان كەرد لەسەر (ئەندامىئىتى كلىسا)، تەنانت ئەگەر ھەرگىز ھىچ كەسىك ناۋى پۆلى ئەندامىئىتى كلىسا يان لىستەكانى كلىساسى نەھىنايىت.

ھىشتا، ھەموو پىسارەكاغان ۋەلام نەدراۋنەتەۋە، يەكەم پىسار، كلىساي خۇجىيى

چییه؟ کۆتا هه‌وآل که پیمان گه‌یشتوو ده‌بارهی پۆلس له رۆما ئه‌وه‌بوو که ئه‌و خه‌ریکی وتاردانه له‌بارهی ”شانشینى خودا“ (کردار ۲۸: ۱۳). به‌دنیایی یانه نییه. خه‌لکی کلێسا که یانیان له‌گه‌ڵ یانه‌دا لێ تیکناچیت. ئه‌وان به‌ خۆیان نالین پیکخواوی زنجیره‌ی بالۆیزه‌ی خۆبه‌خشه‌کان (نوینه‌ره‌کان). به‌دنیایی ژيانى خۆیان ناخه‌نه‌ سه‌ر هێلی داينکه‌ری خزمه‌تگوزاری. که‌واته‌ به‌ ته‌واوه‌تى کلێسای خۆجیى چییه؟ وه‌ له‌ وه‌ش دوورتر و زیاتر ئه‌ندامی کلێسا چییه؟

ده‌توانین بازده‌ینه‌وه‌ بۆ دواوه‌ بۆ لای ئامیره‌ کاتپه‌که‌مان وه‌ بگه‌رینه‌وه‌ بۆ پانه‌بردوو، بۆ وه‌لامدانه‌وه‌ی ئه‌م دوو پرسیاره‌، خه‌مت نه‌بیت هه‌چ گه‌شتی دیکه‌ به‌ناو کاتدا ناکه‌ین.

له‌ کاتی گه‌رانه‌وه‌مان، یه‌کێکمان کتیبیکى پیرۆز له‌ گیرفان ده‌رده‌هێنیت و ده‌یکاته‌وه‌، ده‌یخاته‌ سه‌ر کتیبی ئاشکراکردن که‌ نامه‌یه‌که‌ له‌ یۆحه‌ناوه‌ بۆ هه‌وت کلێسای جیاواز له‌ ئاسیای بچوک، که‌ له‌ ژێر زه‌بروزه‌نگ و چه‌وسانه‌وه‌دا ده‌نالین. به‌ره‌و کۆتایی وه‌سفکردنی درنده‌که‌یه‌، که‌ باسی قه‌یسه‌ر و بانگه‌شه‌ی خودایه‌تى و ئیمپراتۆریه‌تى خۆی ده‌کات. یۆحه‌نا چۆن هانی ئه‌و کلێسایانه‌ ده‌دات؟ ئه‌و ئاماژه‌ به‌ وینه‌یه‌کی مه‌سیح ده‌دات که‌ له‌ سه‌ر ته‌ختی پاشایه‌تیه‌که‌ی دانیشتوه‌ له‌ گه‌ڵ بونه‌وه‌ره‌ ئاسمانیه‌کان و له‌به‌رده‌می تاجه‌کانیان داده‌نه‌وین، وه‌ قه‌یسه‌ر درۆزنیکه‌. ته‌نها یاسای مه‌سیح ره‌هایه‌. ئه‌مه‌ رێک ئه‌وه‌یه‌ که‌ کلێساکان پێویسته‌ بیبیسستن بۆ ئه‌وه‌ی رزگاربن وه‌ک کلێسا. عیسا خودایه‌.

به شی سڀیه م کلیسا چیه؟ نه ندای کلیسا چیه؟

له باتی گه رانه وه بو سه دهی یه که می ئور شه لیم، به پیاسه یه که ده چینه یانه یه کی مهی خوار دنه وهی ئیتالی له واشینتۆن دی سی. دیمه نیکی جوانی هه یه. من و کۆلی هاوړیم تازه نانی نیوهرۆمان خوار دبوو، دهر باره ی ئه نداییتی کلیسا قسه مان ده کرد، پاشان کۆیل ئهم پرسیاره قورسه ی لیکردم: جیاوازی چیه له نیوان دوو مه سیحی که سهر به هه مان کلیسان له گه ل دوو مه سیحی که سهر به دوو کلیسای جیاوازن؟

رهنگه وینه ی من بیته پیش چاوت، له ویدا راوه ستاوم، چه ندین په له ی سووسی مارینارا له سهر کراسه که مه، ته ماشای ئه وه ده که م و هیچ شک نابهم بیلیم. دلنیا نه بووم، چۆن وه لام بده مه وه.

به لام ئه وه پرسیاریکی گه وره یه بو به دل تیگه یشتن له وهی کلیسا چیه و نه ندای کلیسا چیه. به م جوړه بیر لیکه وه: کۆلی سهر به کلیسا که ی منه، هاوړی باشه که م مایک، که ئه ویش به هه مان شیوه مه سیحیه، سهر به کلیسایه که له دهر وهی سنوری شاره که، نزیک له فرۆکه خانه. پرسیاره که ئه مه یه: په یوه ندی من له گه ل کۆلی چۆن جیاوازی ده بیته له په یوه ندیم له گه ل مایک؟ ئایا به پرسیاریتی من چیه به رامبه ر به په یوه ندیم له گه ل ئهم دوو پیاوه جیاوازه؟

ده توانیت بلیت که ئیمه هه رسیکمان سهر به هه مان جهسته یین، جهسته ی مه سیح، گه لی خودا و کلیسای جیهانین، وه که (له کلیسا که دا). له وه زیاتریش ئیمه هه رسیکمان بانگگراوین بو ئه وهی یه کتریمان خو شبوویت، بو ئه وهی نوپژ بو یه کتر بکه یین، وه هانی یه کتر بده یین، وه ته نانه ت خه می گوزه رانی یه کتر بخوین له کاتی پیوستیدا.

که واته جیاوازیه که له چیدایه؟ پیوست بوو من چۆن وه لامی کۆلی هاوړیم بده مه وه؟ ئه گه ر هیچ جیاوازی نییه، که واته پیوسته بلین که کلیسای خو جیتی بوونی نییه. وه کو ئه وه به بلین جیاوازی نییه له نیوان په یوه ندیم له گه ل هاوسه ره که م و په یوه ندیم له گه ل ئافره تانی دیکه. ئه مه راست ده بیته ته نها کاتیک که په یماننامه ی هاوسه رگیری بوونی نه بیته. به لام خودی هاوسه رگیری بوونی هه بیته، که واته جیاوازیه کی گه وره هه یه. به ریگه یه کی هاوشیوهی ئه وه، کلیسای خو جیتی بوونی

ههیه، وه پیده چیت چند جیاوازییه ک هه بیت له و په یوه ندیانهدا. به لام جیاوازییه کان چین؟

ئهمه تیبینییه که یه: من و کلپسا که له تواناماندا هه یه که راهینانی کلپسای فرمی بو پابه ندبوون به سهر کولی ئه نجام بدهین، به لام به سهر مایکدا نا. ئهمه ئهو مافیه عیسا پییداوم، وه ک ئه ندامیکلی کلپسا، یاسایه کی فرمی کلپسای بو هوکمدان له ژیانیه مه سیحیانه ی کولیدا، به لام ئهو مافهم پینه دراوه که ئه نجامی بدهم له ژیانیه مه سیحیانه ی مایکدا. به لام تیگه یشتن له و یاسای هوکمدانه ی کلپسا ده یسه پینته سهرمان که پرسیار بکه یین کلپسای خو جیبی چیه و ئه ندامیبتی کلپسا چیه. ئهمه ئامانجی ئهم به شه و به شی داهاتوو له م کتیبهدا، وه په نگه گرتیرین به ش بن له کتیبه که دا.

دامه زراوه یی و ئه ندامیبتی

به لایه نی که مه وه ئیمه دوو ریگامان له بهر ده ستدایه بو وه لامدانه وه ی پرسیار (کلپسای خو جیبی چیه؟): ئیمه ده توانین وه لام بدهینه وه به ئه ندامه یی یان به دامه زراوه یی. ئیمه ده توانین ته ماشای گوشتی سهر ئیسقانه کان بکه یین. خه لکی له م پرژانه دا هه ز ده کهن به ئه ندامه یی قسه بکه ن. گوشت نه رمه و لووسه و جوانه. بابه ته که ئه وه یه که گوشت به بی ئیسقانه کان زور سهرنجراکیش نییه بو ته ماشاکردن، بویه ئیمه له راستیدا پیوستمان به هه ردوکیانه.

بو تیگه یشتن له جیاوازیه که یه ک جاری دیکه ته ماشای نمونه ی هاوسه رگریه که بکه وه، ئه گهر ئیمه به نیاز بین باس له هاوسه رگری بکه یین به شیوه یه کی ئه ندامی، ئه و باس له هه موو ئه و شته جوانانه ده که یین که دوو هاوسه ر ده ستیان ده که ویت: ژیانیه پیکه وه یی، دروستکردنی مالپکی پیکه وه، هاوبه شی له ژیانپکی هاوسه ری و هوگری یه کتری، په یدا بوونی مندا ل، متمانه کردن به یه کتر و شتی زیاتریش. ئه مانه ئه و چالاکیه جوانانه که له په یوه ندی هاوسه رگریدا ده ستمان ده که ون.

بو گفتوگو کردن ده رباره ی هاوسه رگری به شیوه ی دامه زراوه یی، هه رچه نده پیوسته باس له و بابه تانه بکه یین که که لتوره که مان که متر و که متر لپی تیده گات و ده ست ده کات به فراموشکردنی.

• لیره دا کۆده بینه وه له په نای خودا و له بهرچاوی ئەم که سانه بو پیکه وه به ستنی ئەم پیاوه و ژنه که ی.

• ئەگەر که سیک دە توانیت تاکه هۆکار یک که شکی دە بات بو ئە وهی ئەم دوو که سه به یه ک نه گهن...

• بهم ئەنگوستیله یه من هاوسه رگیریم کرد له گه لت.

• من رایده گه یه نم که ئەوان ئیستا ژن و میردن.

له پشت هه موو ئەم دهسته واژه روژئاوایان وه ئەو بیروکه یه بوونی هه یه که کتیبی پیروژ پی دە لیت یه ک جهسته ی یه کگرتوو، وه په نگه ئیمه پی بلین په یمانی هاوسه رگیری. ئەم په یمانی هاوسه رگیری به یکه ره که یه. ئەو په یکه ری بناغه که یه که په یوه ندیه که دروست ده کات، وه په یوه ندی پیاوه که له گه ل ژنه که ی جیا ده کاته وه له په یوه ندی پیاوه که له گه ل هه موو ژنه کانی دیکه، وه پپچه وانه که شی راسته. ئەوه په قیسی په رداخه که یه که شه رابی بۆنه ی هاوسه رگیری به که ی له خویدا هه لگرتوه.

”له ئەمباراوی خو ت ئاو بخووه، له ئاوی هه لقولوی بیره که ت. ئایا کانیه کانت برژیته سه ر شه قامه کان، جوگه ی ئاو بیت له گوپه پانه کان؟“ (په نده کان 5: 10-16).

جیهان ئەمرو چه ز له چالاکیه کان ده کات، نه ک په یمان به ستنه که، بویه زورتر و زیاتر ژن و پیاوه کان پیکه وه ده ژین به بی ئەوه ی هاوسه رگیریان کرد بیت. ئەوان شه رابه که یان ده ویت نه ک په رداخی شه رابه که. ته واو دلنیام هه موو شته کان په رشوبلاو ده بنه وه.

پاشان دوباره، زور به ی خه لک چالاکیه که هه لده بژیرن نه ک په یمانه که، له بهر ئەوه ی ئەوان ته ماشای دایک و باوک و دایپر و باپیریان ده که ن که هیشتا پیکه وه ن، به لام حالیان په ریشانه. (ئه وانه یاساکان) ئەوه رو نکر دنه وه که بوو. ئەوان ئەوه پشتر است ناکه نه وه که سوژی باوکیان بو دایکیانه یان دایکیان شانازی به باوکانه وه ده کات. ئەوان ته نها چاو ده بینن براوه ته ئاسمان و ده مه کان به خاوخلیچکی زانیاری ده گوپنه وه. ئەوان ژیان ده بینن، ژیان ته نها له هاتوهاواری یارییه کان ده بیننه وه. چه ند گالته ئامیزه و چه ند خه مبار که ره، ئەمه ئەوه نییه که ئیمه ده مانه ویت.

هه ردووک یاساکان و چالاکیه کان له لایه ن خودا وه سه پیندراون، گوشت و ئیسک.

وه هه مان شته له باره ی کلتیسی خو جیبی.

عیسا و شانشینه که

با به وه سفکردنیکى دامه زراوه یی ده ست پیکه یین _ تیسکه کان، پهرداخى شه رابه که. وه ئەمه ئەوهیه که خه لک زۆربه یان له بیریان ده چیت یان خۆیانى لى لاده دن. یه کیتی په یوه ندییه کان که گروهی خه لکی مه سیحی ناسای ده گیرپته وه - به خیرایى بو کلئسای خوجیى هه تا مردن په رت ده کریت. به لام شتیکه هینده ی له توانادایه راگرتى کلئسا و هیشتنه وه ی ده پاریزیت.

له به شى یه که مده به کلئسای خوجییمان گوت نوینه رایه تی یان بالوئزى یان کونجى نیشته جیوون. بو رونکردنه وه، تاکه رسته یه کی من هیه پیناسه ی دامه زراوه یی بو کلئسای خوجیى، کلئسای خوجیى کومه لیک باوه ردارن به مه سیح که به ریکوپیکى کۆده بنه وه، به ناوی مه سیح به فه رمى جه خت ده که ن و چاودیرى ئەندامیى یه کدى له عیساى مه سیح و پاشایه تیه که یدا ده که ن. له ریکای وتاردان و خویندنه وه ی ئینجیله کان و رپوره سمه ئینجیلییه کان.

به لى، پیناسه که که میک دوور و دریزه، به لام هه موو وشه یه ک به مه به ست به کارهاتوه و تیدا پچراوه ته وه.

پیش پچانه وه ی، داوات لیده که م که بینیت له کوپوه هیناومه. رهنگه تینیى ئەوه ت له گه رانی به شى دووه مده کردیت به دواى بینى ئەندامیى تیدا له ناو لاپه ره کانی په یمانى نوئى، ئیمه عیسا و ئینجیله کاهان به جیه شت. بوچی؟ له به شیکیدا به هوئى ئەوه یه که عیسا زۆر زیاتر ده رباره ی شانشینه که قسه ی کردوه وه ک له وه ی باسى کلئسای کریت. نامه کان، له لایه کی دیکه وه جه ختکردنى پچه وانیه یان تیدایه. ته ماشای ئەمانه بکه:

• عیسا له ئینجیله کاندای ناوی (کلئسای) له دوو شویندا هیناوه، ناوی شانشینه که ی چل و نو جار ته نها له ئینجیلی مه تادا هیناوه.

• نامه کانی پۆلس ناوی کلئسای چل و سى جار هیناوه و چوارده جار باسى شانشینه که ی کردوه.

عیسا ده رباره ی شانشین قسه ی کردوه، وپۆلس ده رباره ی کلئسا قسه ی کردوه. بابه ته که چییه؟ رهنگه ئەمه تووشى سه رسورمانت بکات، به لام ئەوه عیسا یه پیداغرى

۲. عیسا ئەو کەسە بوو کە ئیستا نوینەرایەتی خودای باوکی ئاسمانی دەکات (مەتا ۳: ۱۷، ۱۱: ۲۷، یۆحەنا ۱۴: ۹). ئەو لە راستیدا خودا و وینە بیخەوشە کە ی خودا بوو (کۆلۆسی ۱: ۱۵).

۳. خودا شانشینیکى دادەمەزراند، نەك شوینیکى وەك ئیسرائیل، بەلام لە یاساكانى ئەودا کە بەسەر هەموو جوړە کەسەکانەو هیه ئەم شانشینە بۆ کەسە گەراوه و تۆبە کردووە، کە بە رۆح هەژارن، وە وەکو مندالەکان سادەن و لووتبەرز نین (مەتا ۴: ۱۷، ۵: ۳، ۱۸: ۳).

۴. هاوونیشتمانى شانشینە کەى، ئەوانەى کە بە مردنە کەى لەسەر خاچ کړینییه وە، دەچنە لای بۆ نوینەرایەتیکردنى خودا لەسەر زهوى (مەتا ۵: ۴۸، رۆما ۸: ۲۹، یەكەم کۆرنسۆس ۱۵: ۴۹، دووم کۆرنسۆس ۳: ۱۸، کۆلۆسی ۳: ۹-۱۰).

هیشتا شانشینیکى هاوشیوهى ئەمە بەبى زهوى و بەبى سنورى جوگرافى و گرفتى سیاسى لەبەردەمدایه، سنووره کان کیشەى رژدى سیاسین لەبەردەمدایه: هەموو کەس دەتوانیت باز بدات بۆ ئەوهى لەم شانشینەدا بپتە هاوالاتى. وە عیسا خۆى پیشبینى ئەمەى کردوووە کە هەموو جوړەکانى هەلخەلەتاندن دینە رپى (مەتا ۷: ۲۱-۲۳، هەروەها مەتا ۲۴: ۵، ۲۵: ۴۴-۴۵).

ئەمە لە دوبارەکردنەو هەدا دیوهمەیه کى گشتى لە پەيوەندیەکاندا بەرھەم دەھینیت: وەك ئەو جوړە گرفتانهى ناوى خودا دەخاتە ناوبانگىكى خراپەوہ. لەبیرت بپت، ئەم شانشینە بریار وابوو کە بۆ گەراوہ کان و تۆبە کردووان و سادەکانى وەك مندالان و بە رۆح هەژارەکان بپت. بریار وابوو بپتە جوړیکى نوپى کۆمەلگە. بەلام ئەگەر دەقاوہق هەرکەسێک لەلای خۆپەوہ و بە تەنھا دەست پینکات و بانگەشەى هاوالاتیبونى خۆى بۆ شانشینە کە بکات، ئەوا دەبپتە گەرەلاوژى. وە کۆمەلگە نوپیه کە لەبیردە کړیت.

هاوالاتیبوون لە بەرپۆه بردنەکانى پیشوو هاتبوونە ئاراوہ بەھۆى ئەو راستیبیەى کە لە شوینیکى دیاریکراو یان لەسەر پارچە زهوییه کى دیاریکراو ژابوون. تەنانەت کاتیک کە زهوییه کە یان بە جپهتشت، هەندیک روالە تیان هەبوو، وەك خەتەنەکردن، رۆژى شەممە، کۆت و بەندى رژیمینکى دیاریکراوى خۆراکى، لەسەریانە، بەلام چۆن شانشینیکى بى نیشتیمان و بى سنورى وەك ئەوهى عیساى مەسیح هاوالاتیبەکانى خۆى دەستنیشان بکات؟ کى ئیشکگری سەرسنور لە ئەستۆ دەگړیت.

وچان: ژووری پوژنامه وانی کۆشکی سپی

پیش ئەو هی بچینه نا وچیرۆکی شانشینە که ی عیساوه، با وچانییک وەر بگرین. بیری بکەرەوه چ بابەتیک گەورەترین پشکی گەورەتری بەردە که ویت له کاتی گم توگۆدا دەر بارە ی ئەندامییتی کلێسا. ئیمە باسی نوینە رایە تیکردنی خودی خودا دە که ی ن لە سەر هە سارە ی زەوی. ئە مە ئەرکی گەلی ئیسراییل بوو، وا نییه؟ ئە مەرۆ برۆ بو هەر زانکۆیه ک، له زانکۆ که گوئیستی ئە مە دە بیت: (هیچ که سیک ناتوانیت داوی ئە وه بکات که نوینە رایە تی خودا بکات). بە لام ئە مە ریک ئە وه یه که ئیمە باسی لیوه دە که ی ن.

ئایا تو خەریکه بینیت که ئە م بابە ته چە ند گرن گە؟ یان نا؟ بهێ لە با پونکردنە وه یه کی دیکە ت بدە می. با وا دابنێ ن که له یانە بچو که ئیتالیه که دور که وتینە وه و بە ره و ژوور پوشتین بو لای کۆشکی سپی، وه ریک بە ره و ژووری پوژنامه وانی پوشتین. جار یکیان من که سیکم ناسی که ئە ویش که سیک دهناسی و بردمی بو ژووری پوژنامه وانی. وینە یه کی گرتم له سەر ته خته ی ژووری پوژنامه وانی که دیار بوو من به و شوینە نامۆ م و له شوینی خۆ م نە بوو.

رەنگه تو دەر بارە ی ئە و سه کۆیه ی که من باسی دە که م زاناریت هە بیت. زۆر به ی کات له هه واله کاندایه بیزیت. هیمای سه رۆ کایه تی له سەر نه خشی تراوه. له پشت ئە م سه کۆیه وه پە رده یه کی شین و ئالای ئە مە ریکی دانراوه، مه دالیایه کی سپی له باری درێژی هه لوساروه و لپی نوسراوه (کۆشکی سپی)، که رە نگه به هیزترین سه کۆی وتاردان بیت له جیهاندا.

له و سه کۆیه وه شه رپه کان جار دران. بازاره کان گوازانه وه، هه موو ئابورییه کان په راویز خران، ریککه وتنه ئیوده وه لئیه کان پونکرانه وه. کاریگه ری خرایه سه ر ملیۆنه ها، بگره ملیاره ها پوچی مرۆف.

ئێستا ئە مە پرسایه که ی منە بو تو: ئایا تو هیچ کاتیک له و سه کۆیه وه وه ک نوینە ری ئە مە ریکا قسه ت کردوو؟ ئایا تو چاوت بریوه ته گلۆ په کانی ناو ستۆ دیۆ که و کامیرا کانی پوژنامه وانی کۆشکی سپی و به فە رمی نوینە رایه تی بیرو پوچوونی سه رۆ کت کردوو؟

به بوچونی من وه لامه که ئە مه یه، پئویسته سه رۆ ک به فە رمی ده سه لاتی ئە وه ت پیندات که نوینە رایه تی بیرو پوچونی ئە و بکه ی ت، ته نانه ت هاوړی نزیکه کانی یان ئە ندامه کانی خیزانه که شی بویری ئە وه یان نییه بچنه سه ر ئە و ته خته جیهانییه.

گرهوه کان له ئاستیکی زۆر بالادان بو ههرکه سیک که ئه وه بکات.

باشه، پرسیاریکی دیکه ههیه: ئایا تو هیچ کاتیک له باتی عیسا و شانشینه که ی قسه ت کردوو؟ ئایا هیچ که سیک دهسه لاتداری کردوویت بو نوینه رایه تیکردنی بیروبوچونی پاشا؟ ته نانه ت نوسینگه ی نوینه رایه تی عیسا زۆر نالۆژیکی نییه. له راستیدا، وه ک بینیمان له به شی یه که می ئه م کتیه دا عیسا زۆر به هیتر و به دهسه لاتتره له سه روک. وشه کانی ئه وه هه رگیز هه له نابن. بریاره کانی بو هه تاهه تایه کاریگه ر ده بن. ئیمه گویمان عیسا ئیمپراتۆریه تی هه یه.

بوچونی من ئه وه یه که زۆریک له مه سیحیه کان هه رگیز سلیمان له وه نه کردوو که داوا بکه ن له باتی عیسا قسه بکه ن و هه رده م به کاریکی ره وایان داناوه. له پایزه وه، ئیمه ی مرۆف هه ستمان کردوو که ره وایه هه موو شتیکی که پیمان خو ش بی ت بیکه ی ن، وه تاوانی ئه م پی ره وایه زانیه ی خو مان بر دووه له گه ل خو مان بو مه سیحیوونه که مان.

له راستیدا، مرۆفه کان مافی ئه وه یان نییه که هیچ شتیکی بکه ن به شیکی بی ت له دهسه لاتداری خودا. وه هه مان شت راسته بو شانشینه که ی عیسا. ئیمه ته نها ده توانین له وه شوینانه دا به شیوه یه کی شه رعی ره فتار بکه ی ن که خودا خو ی مؤ له تی پیدابین. وه تا که که سه کان ناتوانیت له پرێکدا بریاری ئه وه بدن که سه ر به شانشینه که ی عیسا ن و به هو ی ئه وه وه مافی ئه وه یان هه یه که به رامبه ر به هه ساره ی زه وی رابوه ستن، وه به شیوه یه کی فه رمی نوینه رایه تی عیسا بکه ن. تو داوا ی ئه وه ناکه ی ت که ئه وه بو سه روک بکه ی ت. بوچی داوا کاری ئه وه ده که ی ت که ئه وه بو پاشای سه روکه کان بکه ی ت؟

باشه، وچانه که کو تایی پیهات. ئیستا خو اردنه ئاماده که مان چییه؟ ئه وه یه که ته نها بی شه رمانه یه پیه بینی ئه وه بکه ی ت که دهسه لاتی ئه وه ت هه یه نوینه رایه تی عیسا ی پاشا بکه ی ت، خودای کو ر، وه کو ئه وه یه که پیه بینی ئه وه بکه ی ت دهسه لاتی ئه وه ت پیه به نوینه رایه تی سه روکی ویلایه ته یه کگرتوه کانی ئه مه ریکا قسه بکه ی ت - له وه ش زیاتر، له راستیدا پیویسته که سیک دهسه لات پیهات.

چیروکه که به رده وام ده بیت: کلله کانی شانشینه که

ده گه ری نه وه بو چیروکه که مان ده رباره ی بی نیشتمانی عیسا، شانشینه بیسنووره که. که دهسه لاتی راگه یاندنی گشتی هه یه. کئ هاو نیشتمانییه و کئ

هاونیشتمانی نییه؟ بو تازه دهستیگردوه کان، په ترۆس و نیردراوه کان.

رۆژیکیان، عیسا ویستی نیردراوه کان متمانه به فیرکردنه کانی رابه رانی جووله که نه کهن (مه تا ۱۶: ۱-۱۲). سه رده می دهسه لاتیان به سه رچوو، وه بهم زووانه ده بییت بینای کۆنگریس چۆلبکهن و شته کانی ناو میزه کانیان به خنه کارتۆنه وه و له گه ل خۆیان بییهن. پاشان ئه و لییان ده پرسیت ئه وان ئه و به چی تیگه یشتبوون. په ننگه په ترۆس به نوینه رایه تی هه موو نیردراوان، وه لام بداته وه: تۆ دیار یکراوه کهیت (مه سیا). کوری خودای زیندوو (مه تا ۱۶ هه مان ئایه ت). عیسا خودای ئاسمانه کانه و هاتوو پاشان به رده وام بووه و گوتویه تی:

منیش پییت ده لیم، تۆ په ترۆسی و له سه ر ئه م به رده کۆمه له ی خۆم بنیاد ده نیم که ده روزه کانی دۆزه خ پیی ناویرییت. کلله کانی شانشینی ئاسمانت ده ده می، ئه وه ی تۆ له سه ر زه وی گریی بده ییت، له ئاسماندا گری دراو ده بییت، ئه وه ی تۆ له سه ر زه وی بیکه یته وه، له ئاسماندا کراوه ده بییت. (مه تا ۱۶: ۱۸-۱۹).

ئه مه یه کهم جاری ئه و دوو جاره یه که عیسا وشه ی کلپسا به کارده هییت، لیره دا باسی کلپسا جیهانییه که ده کات: بالۆیزی هه موو مه سیحیه کان له هه موو ته مه نه کان که له کۆتایی میژوودا پیکه وه کۆده بنه وه. عیسا پیکهاته ی ئه م کۆتا کاته دروست ده کات.

چۆن بنیادی ده نییت (له سه ر ئه م به رده)، به ردی چی؟ شاره زایانی یه زدانناسی گفتوگۆیان کردوو له سه ر ئه وه ی داخۆ به رده که په ترۆسه یان دان پیادانانی په ترۆسه. له راستییدا، من وای بۆده چم که پیویسته بللیت هه ر دوو کیانه. ئه دمۆن کلۆنی شاره زای یه زدانناسی ده نوییت: ”ناکریت دان پیادانان له په ترۆس جیا بکریته وه، وه هه روه ها ناکریت په ترۆسیش له دان پیادانان جیا بکریته وه؛“ عیسا کلپسا که ی خۆی له سه ر وشه دروست ناکات، وه له سه ر خه لکیش دروستی ناکات، به لکو له سه ر ئه و خه لکانه ی که باوه ریان به وشه راسته کانی ئینجیله کانه (وه کو ئه وه ی وشه که ی خۆی بوو به گوشت). عیسا کلپسا که ی خۆی له سه ر دان پیادانه ران دروست ده کات.

پاشان عیسا کلله کانی شاننه که ی دایه ده ست په ترۆس و نیردراوان، که ئه وانیش ده سه لاتیان دایه ده ست په ترۆس بو ئه وه ی ریک ئه وه بکات که عیسا که میک

پیش ئیستا له گه‌لی کردی: په‌فتار بکات وه‌ک نوینه‌ری فه‌رمی خودا له‌سه‌ر زه‌وی بۆ دنیاکردنه‌وه‌ی راستودروستی دانپیدانان و دان پیدانه‌ران.

کارلیک‌کردنی نیوان ئاسمانه‌کان و زه‌وی له‌م پارچه‌یه‌دا زۆر سه‌رسوره‌یه‌نه‌ره. په‌ترۆس به‌ دروستی دانی پیدانا عیسا کئی بوو، وه‌ عیسا گوتی که وه‌لامه‌ راسته‌که‌ی په‌ترۆس له‌ باوکی ئاسمانیه‌وه‌ هاتووه‌. به‌ هه‌رحال عیسا له‌سه‌ر زه‌وی بوو، وه‌ له‌باتی ئاسمان قسه‌ی کرد. پاشان، له‌ هه‌موو هه‌ناسه‌دانیکه‌ی داهاتوودا، ئه‌و ده‌سه‌لاتی به‌ په‌ترۆس دا که هه‌مان شت بکات - که نوینه‌رایه‌تی ئه‌و شتانه‌ بکات که کوټ و به‌ند کراون و ئه‌وانه‌ش که له‌ ئاسمانه‌کاندا ئاوه‌لا کراون له‌ ریگه‌ی به‌سته‌نه‌وه‌ و کردنه‌وه‌ له‌سه‌ر زه‌وی.

شاره‌زایانی کتیبی پیروژ هه‌ندی‌ک جار باسی (به‌ستق و کردنه‌وه‌) ده‌که‌ن وه‌ک چالاکیه‌کی هوکمداریتی یان خودایی، که زۆر یارمه‌تیده‌ره بۆ تیگه‌یشتن له‌م ده‌سته‌واژه‌یه‌. بۆ هه‌ونه‌، په‌رنگه‌ قه‌شه‌یه‌ک بریار بدات که هه‌ندی‌ک یاسا جیبه‌جیبه‌کری‌ن بۆ کوټکردنی که‌سیکی دیاریکراو له‌ هه‌ندی‌ک بارودۆخی جدیدا. عیسا به‌ شیوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی ئه‌م ده‌سه‌لاته‌ی به‌ نوینه‌ره‌کان داوه‌: ده‌سه‌لاتی ئه‌وه‌ی که پراوه‌ستن له‌به‌رده‌م که‌سیک که دانپیدانان ده‌کات بۆ ئه‌وه‌ی دانپیدانانه‌که‌ی به‌هه‌ند وه‌ربگرن، بۆ ئه‌وه‌ی ژبانی به‌هه‌ند وه‌ربگرن، وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی دادگایه‌کی فه‌رمی له‌باتی ئاسمانه‌کان تۆماربکه‌ن له‌سه‌ر زه‌وی. ئایا ئه‌مه‌ دانپیدانانه‌ دروسته‌که‌یه‌؟ به‌ جوړیکی دیکه‌ بیلین، نوینه‌ره‌کان ده‌سه‌لاتی ئاسمانیان هه‌یه‌ بۆ راگه‌یانندی ئه‌وه‌ی کئی له‌سه‌ر زه‌وی هاوئیشتمانیی شانشینه‌که‌یه‌ و به‌و هۆیه‌وه‌ نوینه‌رایه‌تی ئاسمان ده‌کات.

من نالیم که عیسا (پروگرامیکی ئه‌ندامی‌تی کلێسای) دامه‌زراندوه‌، له‌ مه‌تا به‌شی ١٦، به‌لکو بئێرکابه‌ر کلێساکه‌ی دامه‌زراندوو (که ئه‌ندامه‌کانیه‌تی)، وه‌ ده‌سه‌لاتی کلێله‌کانی پیداو بۆ ئه‌وه‌ی خو‌ی به‌رده‌وام بێت له‌ دروستکردن به‌ شیوه‌یه‌کی کاریگه‌ر، ده‌سه‌لاتی وه‌رگرتن و ده‌رکردنی ئه‌ندامه‌کان. ده‌سه‌لاتی کلێله‌کان ده‌سه‌لاته‌ بۆ هه‌له‌سه‌نگاندنی وشه‌کانی ئینجیلی که‌سیک به‌راستی وه‌ سازدانی هوکمدان.

دوو به‌شی داهاتوو، کاتیک عیسا بۆ دووهم جار و کوټا جار وشه‌ی کلێسا به‌کارده‌هێنیت، ئیمه‌ ده‌بینن ئه‌م کلێلانه‌ به‌کار ده‌خرین.

«ئه‌گه‌ر خوشک یان براهه‌ت خراپه‌ی له‌گه‌ل کردیت، بپۆ به‌ ته‌نها له‌نیوان خوټ و خو‌ی گله‌یی لی بکه‌. ئه‌گه‌ر گو‌یی لیگرتی،

ئەوا براكت بە دەستدەھێنیتەوہ. خو ئەگەر گوئی نەگرت، یەك یان دوو كەس لەگەڵ خوۆت ببە، تاكو {ھەر بابەتێك لەسەر زاری دوو یان سێ شایەت راستییەكە ی بسەلمێتیت.} ئەگەر بەگوئی نەكردن، بە كلیسا بلی، ئەگەر بەگوئی كلیساشی نەكرد، ئەوا بە بپەرست و باجگری دابنن. «راستیتان پئی دەلیم: ئەوہی لەسەر زەوی گریی بدن، لە ئاسمانیش گریدراو دەبیٹ، ئەوہی لەسەر زەوی بیکەنەوہ، لە ئاسمانیش كراوہ دەبیٹ. «ديسان راستیتان پئی دەلیم: ئەگەر دووان لە ئیوہ لەسەر زەوی لەسەر ھەر شتێك رێك بكەون، ھەرچی داوا بكەن، لەلایەن باوكم كە لە ئاسمانە، بۆیان دەبیٹ، چونكە لە ھەركوێیەك دوو یان سێ كەس بە ناوی منەوہ كوۆبنەوہ، من لەوئی لەئێوانیاندا دەبم.» (مەتا ۱۸ : ۱۵-۲۰)

ئەم پارچەییە بە وینە ی برا یەك دەستپیدەكات كە تاوان دەكات، وە تاوانەكە ی لە دەروہی رێچكە ی دانپیداناییەتی بە باوہرەكە ی. پاشان عیسا فەرمانی بە چوار قوۆاغ داوہ بوو پەرووبونەوہ ی تاوان. لە قوۆاغی یەكەمدا پەرووبونەوہ كە بە تاییەتی و نھیننی دەھیلد ریتەوہ. ئەگەر گوناھبار پەشیمان ببیتەوہ، دانپیدانانی بە باوہر متمانە پیکردنی بوو دەگەریتیتەوہ و پەرووبونەوہ كە پادەوہ ستیت. ژيانی گریدەدریت بە دانپیدانانەكە یەوہ. ئەو جارێكی دیکە بە شیوہیەكی دروست نوینەرایەتی عیسا دەكات. لە قوۆاغی دووہمدا، دانپیدانانەكە فراوان دەبیٹ و دوو یان سێ بەلگە لەخوۆدەگریٹ، وەك لە شیوازی دادگاییکردنی پەیمانانی كوۆن. لە خولی سییەمدا، ھەموو كلیسا تێوہ دەگلیتن. ئەگەر ھیشتا گوناھبارەكە پەشیمان نییە ئەوا قوۆاغی چوارەمی بە داوا دیت، كە گواستنەوہ ی تاكەكە سی تیدەكە ویت لە ژینگە ی باوہر گوۆرینەكە ی -مامەلەكردن لەگەلی وەك بیگانە. ھەندیک جار ئەمە پئی دەگووتیت راگرتنی كلیسا یان بیبەشكردن.

پاشان ديسان عیسا بانگھێشتی كلیلەكانی شانشینەكە دەكات: ھەرچی شتێك كلیسا بیبەستیت لەسەر زەوی ئەوا لە ئاسمانیش كوۆت كراو دەبیٹ وە ھەرچیەك كلیسا بیکاتەوہ لەسەر زەوی ئەوا لە ئاسمانیش دەكریتەوہ. وە لیرەدا عیسا چارەسەری ئیردراوہ كانی جیھان ناكات. ئەو وینای كلیسایەكی ناوخیی دەكات. كلیسای خوۆجیی، دەردەكە ویت، كلیلە ئیردراوہییەكانی شانشینەكە ی پیدراوہ. وەك دەرتەنجامێك،

کلیسای خوځیځی دهسه لاتی ناسمانی پښه بو ږاگه یاندنی ټه وه که سانه ی سهر زهوی که هاو نیشتمانی شانشینه کهن وه بهو هوځه وه نوښه رایه تی ناسمان ده کهن.

عیسا دهسه لاتی به کلیسای خوځیځی داوه که ږابوه ستیت له به رده م که سیک که دانپیدانان ده کات، بو به هه ند وه رگرتی دانپیدانان که ی، بو به هه ند وه رگرتی ژیان ی وه بو ناسکر اگردنی دادگایه کی فره می له باتی ناسمان. ئایا ټه مه دانپیدانان دروسته که یه؟ ټه مه ږیک وه ک ټه وه یه که عیسا له گه ل په ترؤس کردی. وه ټه م شتانه دووباره ده کریځ له و ږپوره سمانه ی که بناغه یان دانراوه له (مه تا ۲۶ و ۲۸)، نالنه تکردنی خوانی ټیواره و له ئاوه لکیشن.

مه تا ۱۸، که له مه تا ۱۶ زیاتر ږږه له باسی ناسمان و زهوی، وښه یه کی کریستالی پونی ټه م دهسه لاته پیشکه ش ده کات له میانه ی باسکردنه کانی ږاگردنی کلیسا. به لام توانای لبردنی که سیک له ټه ندامیځی کلیسا پښوستی به دهسه لاتیکی گشتگر هه یه بو هه لسه نگاندنی وشه ټینجیلیه کانی که سیک له گه ل ږه فتاره کانی بو ټه نجامدانی دادگایه ک. ټه م دهسه لاته له وساته وه ده ست پځی ده کات که که سیک ده رده که ویت له ده رگاکانی بښای کلیسا وه بانگه شه ی ټه وه ده کات که عیسا مه سیحه که یه هه روه ک که په ترؤس کردی.

دهسه لاتی نوښه رایه تی بارودؤخه که، له به شی یه که مدا گوتمان، که ږوونتر ده بیږیت و له توانایدیه بو کوټایه پښان به ژیان ی که سه که هاوشپوه ی دهسه لاتی نوښه رایه تی له شانشین مه سیحدا، ږوونتر ده بیږیت و له توانایدیه بو لبردنی که سیک له هاو نیشتمانی شانشین مه سیحدا. له هه ر دوو بارودؤخدا مه ودای ته واوی دهسه لاتی دامه زراوه کان، ناماژهی دراوه به و هیزه ی که به شیوه یه کی یه کلاکه ره وه ټه ندامیځی که سیک کوټای پښه هیځیت، له یه کی له باره کاندبا ږیگای مردن وه له باریکی دیکه له ږیگای بیبه شکردن.

هیشتا هه ر هه مان دهسه لاته که په ږیره وه ده کریت، کاتیک دوو یان سی که س به ناوی عیسا وه کوډه بنه وه (مه تا ۱۸: ۲۰) وه که سیک له ئاوه لده کیځن. ”که واته ږوځ، هه موو نه ته وه کان بکه نه قوتابی، به ناوی باوک و کوږ و ږوخی ږیروژ له ئاویان هه لکیشن،“ (مه تا ۲۸: ۱۹).

موځل تدان به که سه که وه ک هه لگرتی کارتیک فهرمی قوتابیځی. وه ک کاتیک

دەچىنە سەر قوتابى لە مەسىحدا. لە كلىساي خوجيى بەرزترين دەسەلاتى مەسىحيە لەسەر زەوى.

نەخىر، دەسەلاتىكى رەها نىيە، زياتر نىيە لە ولات. بەلام مەسىح مەبەستىيەتى كە مەسىحيەكان ملكەچ بن بو چاودىرى كلىساي خوجيى، بە پشتبەستى بە دەسەلاتەكەيان لە شانشىنەكەيدا.

ئايا كلىساي خوجيى بە شىوئەيەكى تەواو بىخەوش كلىلەكان تاقىدەكاتەو؟ نەخىر، هەلە دەكات، وەك چۆن هەموو جوړە دەسەلاتىكى دىكە كە لەلايەن عيساوە دامەزرىناو، هەلە دەكات. وەك كلىساي خوجيى نوپنەرايەتییەكى بى خەوش نەبووى كاتىك كۆتا كۆبونەو نايەت. بەلام راستى ئەوئەكى كە هەلە دەكات، هەروەك چۆن سەرۆكىك يان دايكوباب هەلە دەكەن، واتاى ئەوئەگانەيەتەت كە بى فرمانى فەرمى دەسەلاتداریيە.

ئايا هەموو ئەمانە واتاى ئەوئەيە كە ئەو شتەى كلىساي خوجيى دەيكات پەيكەرى كەسەكە دەگوڤەت لە ئاسماندا؟ نەخىر، ئىشى كلىساوەكو بوليوژىك يان بوليوژخانە وایە. لەبىرتە چىم گوت دەربارەى سەردانى بوليوژخانەى ئەمريكى لە بروكسل كاتىك پاسپۆرتەكەم بەسەرچوو بوو؟ بوليوژخانەكە هاوئىشتمانىيتى بو نەكردم: بە جوڤىك بە فەرمى پشتراستى كردهووە كە من خۆم نەمتوانى بىكەم. هەمان شتە لەگەل كلىساي خوجيى.

كلىساي خوجيى چىيە؟

با بگەرپىنەووە بو تاكە رستەى پىناسە دامەزراوئەيەكەم بو كلىساي خوجيى.

گوتم كلىساي خوجيى، كۆمەلئەكە لە باوهداران بە مەسىح كە بە رىكويپكى لەژىر ناوى عيساي مەسىحدا كۆدەبنەووە بو ئەوئەكى بە فەرمى پشتراستى بگەنەووە و سەرپەرشتىياري ئەندامىيتى يەكتەر بگەن لە مەسىحدا. وە لە شانشىنەكەيدا لە رىگەى ئامۆژگارىكردن و فرمانكردن بە گوڤرەى ئىنجىل. تىبىنى ئەم پىنج بەشەى پىناسەكە بگە:

• . كۆمەلئەكە كەسانى باوهدار بە مەسىح

• . كۆبونەووەى رىكويپكى

• . کۆبونهوه و پراھیتانی فراوان لەسەر بە فەرمیکردن و سەرپەرشتیکردن.

• . مەبەستی نوێنەرایەتیکردنی فەرمیی مەسیح و حوکمەکە لەسەر زەوی -ئەوان بە ناوی ئەووە کۆدەبنەوه.

• . بەکارھێنانی ئامۆژگاریکردن و فەرمانکردن بۆ ئەومەبەستانە.

تەنھا بە گوفتاری قەشەکان پیاویک و ژنییک دەکرێنە ھاوسەر، بۆیە چوار خالی کۆتایی ئاماژە بە گواستنەوهی شوینی کۆبونهوهی کۆمەڵیک مەسیحی دەدات کە کاتیکی خوش پیکەوه بەسەر دەبن لە پارکێکدا بۆ کلێسایەکی خۆجێیی.

کۆبونهوه و پیکەوهبوون لەبەر چەند ھۆکارێک گرنگە. یەکیکیان ئەوێە کە کلێسا ئەو شوینەێە کە ئیمە وەک باوەردار بە مەسیح بە ئاشکراییی بۆی دەچین تاوھو دلسۆزی خۆمان پراگەییەنین. ئەو مۆلگەیی نیشتەجیبوون یان بالۆیزخانەکەیی، وە پێشاندانی وینەییکی ئاشکرایە بۆ نیشتمانی داھاتومان. ئەو ئەو شوینەیی کە تێیدا ئیمە بە تەنھا کپنۆش دەبەین بۆ پاشاکەمان، وە پێی دەلین پەرستن. پەنگە فیرعەونەکانی جیھان لە دژمان پراوەستن، بەلام خودا گەلی خۆی پرتوینی دەکات بۆ دەرەوی نیشتمانەکان، بۆ ئەووی بیپەرستن، ئەو یەگرتنە مەزنە کە دادەمەزرین.

کۆبونهوه کە ھەر وہا لەو شوینەدایە کە خودا یاساکانی خۆی دادەپرتوین لە پرتوینی و تاردانەوه. پرتوین سەمەکان و پراگرایەتیەکان. ئامۆگاری ئینجیل یاساکانی نیشتمانە کەمان پون دەکاتەوه. ناوی پاشاکەمان پراگەییەنیت و ئەو قوربانییە پوندەکاتەوه کە ئەو داویەتی بۆ ئەووی بیپەر پاشامان. فیری پرتوین کانیمان دەکات وە پووبەر وومان دەکاتەوه لەگەڵ سەریپچی و لادانە کامان، ھەر وہا دلنیامان دەکاتەوه کە گەرانەوهی ئەو نزیکە.

لەپرتوینی ئەو ھەڵبەشێش و خوانی ئیوارەیی پەروردگار (نانلەتکردن) کلێسا ئالا پراگەیی کینیت و جلوبەرگی فەرمی سەربازی و لاتە کەمان دەپوشیت.

دەمانخاتە پێش چاو. کە لەئاو ھەلبکیشریین واتای وایە ناوی خۆمان لەپال ناوی خودای باوک و کور و پوخی پیرۆز پیناسە دەکەین، ھەر وہک چۆن یە کبونی خۆمان لەگەڵ عیسی مەسیح پراگەییەنین لە مردن و ھەستانەوهیدا (مەتا ۲۸: ۱۹، پوما ۶: ۳-۵). وە ھەرگرتنی نانی پەروردگار پراگەییاندنی مردنییەتی، وە ئاشکراکردنی ئەندامی پیمانە لە جەستەیی ئەوودا (یە کەم کۆرنسۆس ۱۱: ۲۶-۲۹؛ مەتا ۲۶: ۲۶-۲۹).

خودا دهیه ویت خه لکی خوئی ناسراوبن و نیشانکراو بن. ئەو هیلکی ده ویت له نیوان کلێسا و خه لکدا.

کلێسای خوچیی چیه؟ ئەو په یمانگایه که عیسا دایهیناوه و دهسه لاتی پیداوه بو ئەوهی ئینجیلی شانشینه که رابگه یه نن، بو ئەوهی جهخت له شاره زایانی ئینجیل بکاته وه و دنیایی له باره یانه وه بدات بو ئەوهی سه ره پرشتی به قوتابیکردن بکات، وه بو ئەوهی پرووی فیلبازه کانیش هه لمانیت. وه کو له به شی یه که مدا باسمرکد، په یوه ندیکردنی ئیمه به کلێساوه وه ک په یوه ندیکردمان به یانه کانه وه نیه. ئیمه ملکه چی کلێسا ناو خوییه کان ده بین، ههروهک چوون ملکه چی حکومه ته کامانین. وه ئەمه ده مانگه یه نیته ئەندامییتی کلێسا.

ئەندامییتی کلێسا چیه؟

راگه یاندنی هاو نیشتمانیییه له شانشینه که ی مه سیحدا. ئەو پاسپورته. راگه یاندنی که له ژوروی پوژنامه وانی شانشینه که ی مه سیحدا نو سراوه. ئەوه ئاشکرا کردنی که ئیوه پسوله ی نیازپاکی نوینه رایه تیکردنی عیساتان هه لگرتووه.

بو بهرچاوخستنی پیناسه یه کی دیکه ی بهرز بو ئەو مه بهسته ده توانین بلین که ئەندامییتی کلێسا په یوه ندیه کی فه رمیه ل ه نیوانی کلێسا و که سایه تیه مه سیحیه کانه به هۆی دنیاییان له باره ی کلێسا، وه چاودیوی و سه ره پرشتی کردنی راگرتن و پابه ندیی مه سیحیه کان، ههروه ها سه ره پرشتی ملکه چی بو ئەوهی له گه ل به قوتابیکردن بژین و کلێساش ئاگاداریان بکات.

دوو باره تیینی ئەو چهند به شه بکه که پیشکه شکراو و خرانه پروو:

- جهسته ی کلێسا به فه رمی دنیایی ده دات له باره ی ئه رکی تاک له باوهر و له ئاوه لکیشان وه ک به به لگه نامه کردن.
 - به لاین ده دات که سه ره پرشتی پابه ندبوونی ئەو تاکه که سانه بکات.
 - تاکه که س به فه رمی ملکه چ ده کات و پابه ندبوونی خوئی ده رده خات بو خزمهت، وه بو ده سه لاتی ئەو جهسته یه و سه رکرده کانی.
- جهسته ی کلێسا به تاکه که سه که ده لیت ئیمه دان به ئه رکی توډا ده نین له

باوه‌په‌ئینان و له له‌ئاوه‌لکیشان و پابه‌ندبوونت به مه‌سیحه‌وه به باش ئه‌ژمار ده‌که‌ین.
له‌به‌رئه‌وه ئیمه به کۆمه‌ل پشتراستت ده‌که‌ینه‌وه و بریارت لیده‌ده‌ین که سه‌ربه
کلێسا‌که‌یت وه وه‌ک ئه‌ندامی‌کمان سه‌رپه‌رشتیت ده‌که‌ین.

له‌ به‌رپه‌تدا، تاکه‌ که‌س به کلێسا ده‌لێت (هه‌ینده‌ی ئه‌وه‌ی که من دان به
ئیه‌وه‌دا ده‌نی‌م وه‌ک دلسۆز، وه‌ک پراگه‌یه‌نه‌ری کلێسای ئینجیل، من ملکه‌چ ده‌بم و
ئاماده‌بوون و پابه‌ند بوونم پاده‌گه‌یه‌نم به خوشه‌ویستی ئیه‌وه‌وه، وه ملکه‌چ ده‌بم بۆ
سه‌رپه‌رشتیاریکردنی ئیه‌وه بۆ من).

هه‌موو ئه‌مانه له هه‌ندی‌ک روه‌وه له‌وه (به‌لێ) یه ده‌چن که له کاتی رپۆره‌سمی
هاوسه‌رگیریدا ده‌گوتریت. بۆیه هه‌ندی‌ک که‌س ئه‌ندامی‌تی کلێسا به په‌یمانێ
هاوسه‌رگیری ناوده‌به‌ن.

ئه‌ندامی‌تی کلێسا، به‌ ده‌رپرینیکێ دیکه، بریتیه له هه‌لگرته‌ی هه‌موو
به‌رپرسیاریه‌تیه جیاوازه‌کانی کلێسا له‌لایه‌ن تۆوه وه له‌لایه‌ن کلێساوه به‌رامبه‌ر به‌تۆ.
به‌روونی کاتیک دیننه‌ سه‌ر باسی سه‌رپه‌رشتیکردن، ده‌زانین که سه‌رکرده و
پیره‌کانی کلێسا رۆژیکێ زۆریان هه‌یه و نوینه‌رایه‌تیه‌کی مه‌زن له ئه‌ستۆیانه که
ده‌بی‌ت لیره پێی هه‌لبستن، به‌لام که‌میکی دیکه ده‌گه‌ینه ئه‌وه باسه.

ئینجا تیبینی ئه‌وه بکه ئه‌م پیناسه‌یه چۆن یارمه‌تیمان ده‌دات له پونکردنه‌وه‌ی
جیاوازی نێوان په‌یوه‌ندی من به‌ کۆیلی هاو‌رپه‌مه‌وه که سه‌ربه کلێسا‌که‌مه وه
په‌یوه‌ندی من به‌ مایکی هاو‌رپه‌مه‌وه که سه‌ر به کلێسایه‌کی دیکه‌یه. من و کۆیل
دنیاییکردن و سه‌رپه‌رشتیکردنمان له هه‌مان نوینه‌رایه‌تی (بالۆزخانه)وه بۆ دابین
ده‌کریت، له کاتیکدا مایک ئه‌و شتانه‌ی له کلێسایه‌کی دیکه‌وه بۆ دابین ده‌کریت.
له‌به‌ر ئه‌وه هۆیه‌یه که هه‌ردوکمان پاسپۆرته‌کامان له بالۆزخانه‌ی ئه‌مریکی له
برۆکسل وه‌رده‌گیرین، له کاتیکدا هاو‌رپه‌یکه‌ی دیکه‌مان له بالۆزخانه‌ی ئه‌مریکی له
فه‌ره‌نسا وه‌ریده‌گریت.

ئه‌ندامی‌تی کلێسا

ئه‌وه راسته که مه‌سیحیه‌کان پێویسته به‌ ویستی خۆیان بریار بده‌ن بۆ
په‌یوه‌ندی‌کردن به کلێسایه‌ک، به‌لام ئه‌مه ئه‌وه ناگه‌یه‌تیت که ئه‌ندامی‌تی کلێسا

کارِیکِی خۆبه خشانه یه و کلّیسا پِیکراویکی خۆبه خشیه. له راستیدا ئیمه بهرپرسیارین له وهی که کلّیسیاه ک هه لَبژیرین، هه ر وه ک چۆن بهرپرسیارین له هه لَبژاردنی مه سیح. له دواى ئه وهی که سی مه سیحیی مه سیح هه لده بژیریت ئیتر هیچ چاره یه کی دیکه نییه، هه ر ده بیّت کلّیسیاه ک هه لَبژیریت و په یوه ندى پیوه بکات.

به شی چوارهم ئایا کلیسا و ئەندامانی وه کو چین؟

ئایا دەزانی تیکه لهی واتاکان چیه؟ به کارهینانی دوو واتای جیاوازه که پیکه وه نایه، به لام به کارده هیترئ بۆ گه یاندنی مه به ستیک.

رهنگه جیمی کریکت به بیربیت که له پینۆکیۆ که دهی گوت:

”تۆ که رهت دا له نانه کهت ئیستا تیتیدا بخه وه!» یان «به فرین لیره برؤ!» هه تا ئەم پۆژه وشه کانی بیف دوباره ئە که مه وه کوره کهی فلیمه کانی گه رانه وه بۆ داهاتوو: با وه ک درهخت بین و لیره ده چین»

دوای ئە وه یه کیک له وه سفه کانی ده یف بیریمان هه یه ده رباره ی شکانی بازار له سالی ۱۹۲۹ «پشکه کانی نه ته وه که وا ده رکه وت که پلنگیکه له کاخه ز دروستکراوه و پره له هه له و له مالیکدا ده ژئ که رپویه که زۆر تیتیدا گریاوه» ۳.

ته نها نوسه ره قۆشمه چیه کان نین کا واتاکان تیکه له ده کهن. به لکو شاعیره کانیش وا ده کهن، به لام تیکه له کانی ئە وان زیاتر گونجاوه. توماس ئیلیت یه کیک له شیعره کانی ده کاته وه به دیریک ده رباره ی «پر له به فر له بیرکه» وه ویلیام به تلهر ده رباره ی بازراگنیکردن به خه وه کانه وه ده نوسیت: به دلنیا یه وه نه به فر له بیرده کرئ و نه بازراگانی به خه ون ده کریت. به لام ئە و تیکه لکردنه چاوه روان نه کراوه له واتاکان له هه ردوو شیعره که دا رپگه مان پیده دا هه ندیک راستی ببینین که له وانه نییه بتوانین با واتای ئاساییه وه بیانینین.

له وانه یه درکت پیکردبئ که نوسه ره کانی (به لگه نامه نویکه) زۆر به ی کاته کان مانا کانیان تیکه له ده کهن هه ر وه ک له شیعره کانا به دیمان کرد. بیر له پۆلس بکه وه که بۆ ئە فسۆسییه کانی نووسی: ”نزا ده کهم بیر و هۆشتان پرووناک بیتته وه تا کو بزنان چیه ئە و هیوا یه ی ئیوه ی بۆ بانگ کراون، هه روه ها تیبگه ن میراته که ی چه ند شکۆدار و ده وله مه نده بۆ خوشک و برا پیرۆزه کان» (ئه فسۆس ۱:۱۸).

دلّه کان چاویان نییه، به لام به تیکه لکردنی واتاکان یارمه تیمان ده دا به قولی و ته واوه تی له مه به سته که تیبگه ین.

وینە ی قاپی میوه

کاتیکی بلۆکه‌روه‌ی به‌لگه‌نامه نوێیه‌که ده‌ستده‌که‌ن به‌قسه‌کردن ده‌رباره‌ی کلێسا و خه‌لکه‌که‌ی، زیاتر ئەم تیکه‌له‌ی واتایه‌ به‌کارده‌هێنین و هێزی زۆر لێ وه‌رده‌گرن، وه‌ک ئەوه‌ وایه‌ ده‌سبنتی به‌ دوگمه‌ی تۆربۆ له‌ پێشبرکێ ئه‌سپدا. پۆل باسی ئەوه‌ ده‌کات که‌ به‌ زۆر کرایتته‌ لاشه‌وه‌، وه‌ک ئەوه‌ی بچوکرایتته‌وه‌ بۆ قه‌فه‌زه‌ی سنگ. له‌ دوا‌ی ئەوه‌ قسه‌ له‌سه‌ر باوه‌رداران به‌ مه‌سیح ده‌کات و به‌ به‌ردی زیندوو ناویان ده‌بات، که‌ ئەمه‌ش تیکه‌لکردنی واتاکه‌یه‌. له‌ دوا‌ی ئەوه‌ ده‌لێت: ”تێوه‌ش وه‌ک به‌ردی زیندوو له‌ خانووێکی رۆحی بنیادنراون، بۆ کاهینیتی پیرۆز، بۆ کردنی قوربانیه‌ رۆحیه‌ قبو‌لکراوه‌کان بۆ خودا له‌ رێگه‌ی عیسا‌ی مه‌سیحه‌وه‌،“ (یه‌که‌م په‌ترۆس ٢: ٥) گه‌ر من له‌ قوتا‌بخانه‌ی دوا‌ی ناوه‌ندیم له‌ وان‌ه‌ی ئینگلیزیدا دێرێکم به‌م شیوه‌یه‌ بنوسیا، به‌ دلنیا‌یه‌وه‌ مامۆستا‌که‌م قه‌له‌مه‌ سو‌ره‌که‌ی هه‌له‌گرت و ده‌چوو بۆ شار، دلنیا نیم له‌وتی چی ده‌کرد، به‌لام قه‌له‌مه‌ سو‌ره‌که‌ی پێ ده‌بوو.

کاتیکی ئینجیلی پیرۆز ده‌که‌یت‌ه‌وه‌ و ده‌یخوێنیت‌ه‌وه‌ که‌ په‌روه‌ردگار چی ده‌لێت، خو‌ت له‌ تیکه‌له‌یه‌کی گه‌وره‌ی واتا‌کان ده‌بینیت‌ه‌وه‌. ده‌بینین که‌ نو‌سراوه‌ کلێسا وه‌ک جه‌سته‌یه‌، رانه‌ مه‌رپێک، گه‌لا‌کانی لقی‌ک، بو‌کی‌ک، قه‌لایه‌ک، بینای خودا، که‌سانێک، ئیسرایلیه‌که‌ی خودا، نه‌ته‌وه‌یه‌کی پیرۆز، مزگیندانێکی شاهانه‌. وه‌ زۆر زیاتریش. وینه‌کان به‌رده‌وام دین، له‌سه‌ر یه‌ک که‌له‌که‌ کراون وه‌ک ئه‌لبومیکی وینه‌ وایه‌ یان وه‌ک وایه‌ سه‌یری پشکنینی سه‌ربازی که‌یت. یان هه‌ول یان به‌ گه‌یشتن به‌ قاپی میوه‌که‌. وایه‌رانه‌م وه‌ک ئەوه‌ وایه‌ سه‌یری ئه‌لبومیکی وینه‌ بکه‌ین که‌ پر بێ له‌ قاپی میوه‌

له‌ به‌شی پێشودا باسی کلێسا سه‌ره‌کیه‌ خو‌جییه‌کامان کرد: ریزکردنی ئه‌و باوه‌رداران‌ه‌ی که‌ مه‌سیح هه‌لبێژاردون بۆ به‌دیهینانی مه‌به‌ستیکی تاییه‌ت، که‌ ئه‌ویش راهیانه‌ له‌سه‌ر کلێله‌کانی شان‌شینه‌که‌ی، وه‌ پیکه‌هێنانی باوه‌رپێکی به‌هێز له‌ رپی مزگیندان‌ه‌وه‌، ئەمه‌یه‌ کلێسای خو‌جییه‌ی. هه‌لگرێکی کللی جه‌سته‌یه‌ که‌ له‌لایه‌ن مه‌سیحه‌وه‌ بلۆا کراوه‌ته‌وه‌، له‌به‌ر باشی هه‌موو که‌سێک که‌ به‌ خوێنی خودی خو‌ی کرویوه‌تییه‌وه‌. به‌لام کۆتایی هێنایی پێداهه‌لدانه‌کامان لێرده‌دا وه‌ک ئەوه‌ وایه‌ بلین هاوسه‌رگیری وه‌ک ته‌نها گه‌شتیکی رۆحیه‌ و باسی هیچ شتیکی له‌ خو‌شییه‌کانی ئەم گه‌شته‌ نه‌که‌ین. هه‌روه‌ک دروستکردنی بینایه‌ک له‌گه‌ل که‌سی‌کدا که‌ بیناسی. بۆیه‌

پېويست ده کات بابه ته که به ته واوه تی بخه ینه پروو، ئیمه گوتمان. تایبه تمه ندییه کانی کوومه لگه ته نها له خوگرتن نییه، به لکو زیادکردنه، به هیژبوونه. دروستکردن پینگه یه که بو کاره کاھمان.

کلیله کانی شانشینه که، که له لایه ن شوینکه وتوو مه زنه که ی مه سیحه وه باسی لپوه کراوه له (مه تا به شی ۲۸)، ریگه بده با شوینکه وته کانی مه سیح به توندی ده ست بگرن به په یامه نوییه ناوازه که و بیان خه نه سهر زه وی بو مه شقکردن. ئیره نه و شوینیه که واتاداری کتیپی پیروژ دهرده که ویت: لاشه، بوک، کوک، خیزان و... هتد. ئیمه له دهره وه ی جه سته ی خویمان ده ژین، شهره فی خویمان، دهره وه ی کوک شه که کاھمان، دهره وه ی خیزانه که مان، له ریی به هیژی کلیسا و کاره کانی که سانی کلیسا به هو ی زور گرنگی پیدان و شوینکه وتن. زمانی کوومه لگه ی شانشینه که و کلیله کانی له وانیه بلیت وه ک قاپه میوه یه ک کارده کات که هه موو میوه کان و وینه کانی تیدایه. به لام به دنیاییه وه شانشینی خودا تیکه له ی وشه کان نییه، به لایه نی که مه وه وه ک تیکه له ی وشه کانی کلیسا نییه. شانشینی خودا به راستی شانشینه وه ده سه لاتی ته وای هه یه به سهر خه لکه که یدا. به لام کلیسا جه سته ی مروف نییه، بوکیک نییه له جلی بوکینیدا، کوک شیک نییه له بلوک دروستک کرایت، خیزان تیک نییه که هه مووی له یه ک دایک و باوک بن. بویه نه مانه تیکه له ی وشه ن. ههر بویه ئیمه به بیروکه ی شانشینی مه سیح ده ستمان پیکرد بو نه وه ی یارمه تیمان بدات تیبگه یین له وه ی که کلیسا و خه لکه که ی چین. دوا ی نه وه ده بی بچینه سهر جوړیکی دیکه له کلیسا. به لام کلیسا و خه لکه که ی وه ک چی وان. خه لکه که ی وه ک جه سته یه ک وان، وه ک ناماده کردنی بوکیک، وه ک کوک شیک، وه ک خیزان تیک، هتد...

بویه ته نها به س نییه بلین کلیسا وه ک کوئسلخانه یه کی مروف وایه. کاتیک چومه کوئسلخانه ی نه مریکا له بروکسل، که س به برا بانگی نه کردم، ئایا وه ک له کلیسا به برا بانگمان ده که ن؟ چونکه که سهر به کلیسایه ک بووی نه وایه سهر به خیزان تیکی له هه موو جوړیک.

کلیسا وه ک هیچ شوینیکی دیکه نییه له سهر نه م زه وییه، ریک وه ک خیزان تیکه، وه ک جه سته یه که، وه ک شه پو لیکه. تو بیروکه یه کت هه یه، به لام نه وه وینه یه کی زور قورسه بکشری، ته نانه ت بو به توانا ترین وینه کیشه کانیش ناتوانن.

گرنگی تیکه‌له‌ی واتاکانی کتیبی پیروژ بو کلیسا

با هه‌ندیك خالی دیکه رون بکه‌ینه‌وه دهرباره‌ی ئەم تیکه‌له‌ی واتایانه، وه گرنگیان چیه بو تیکه‌یشتن له ئەندامییتی کلیسا.

۱. هه‌ر دانیه‌ک و کارپکی هه‌یه بو پیداهه‌ل‌دان به‌یه کگرتویی کلیسا. هه‌ر تیکه‌له‌ی وشه‌یه‌ک شتی‌کمان فی‌ر ده‌کات دهرباره‌ی کلیسا و خه‌لکه‌کانی. وه‌ک باسکردنی کلیسا وه‌ک خیزانی‌ک و باسکردنی تایه‌مه‌ندیه‌کانی و که‌سایه‌تیبه جیاوازه‌کانی. به‌جه‌سته‌یه‌ک ناوی بێنی. وه‌ خه‌لکه‌که‌ی سه‌ربه‌خۆن، به‌لام هه‌ریه‌که‌و کارپکی جیاوازی هه‌یه. یان وه‌ک قه‌لایه‌کی پۆحی ناوی بێنیت، وه‌ک ئەوه‌ وایه‌ بلیت خودا خۆی وه‌ک خه‌لکه‌که‌ داده‌نیت. زمانی دار و لقه‌کانی دهرپړینی سه‌ر به‌خۆی کلیسایه‌ به‌هۆی به‌خشینی ژبانی مه‌سیحه‌وه له‌لایه‌ن خۆیه‌وه. ئایا تیده‌گه‌یت؟

بیری لیکبه‌وه وه‌ک یه‌کگرتن. یه‌کگرتویی دوو که‌س که‌ هاوسه‌رگیریان کردبیت، مه‌به‌ستیکی جیاواز پیشکه‌ش ده‌کات وه‌ک له‌ یه‌کگرتنی دوو بلۆک له‌ خانوئیکدا. له‌به‌ر ئەوه‌ی دوو جوړی جیاوازی یه‌کگرتون. به‌لام ئەوه‌ یه‌کگرتنه‌ له‌ کلیسادا هه‌مانه‌ له‌ کام جوړه. ئایا وه‌ک دوو که‌سه‌ هاوسه‌ره‌که‌ وایه‌؟ یان یه‌کگرتنی بلۆکه‌کان؟ راستیه‌که‌ی ئەوه‌یه‌ پێویسته‌ بپروکه‌ و وشه‌ له‌ هه‌موو ئەمانه‌ وه‌رگه‌رین بو‌ دهرپړینی ئەوه‌ پیه‌ندییه‌ی که‌ له‌ کلیسایه‌کی خۆجێیدا هه‌یه. ئایا ئەوه‌ سه‌رسوهره‌ینه‌ر نییه‌؟

بۆیه‌ که‌ خه‌لک لیم ده‌پرسن ”ئایا به‌شداریکردنی کلیسا له‌ کتیبی پیروژدا هه‌یه‌؟“ به‌ دوودلیه‌که‌وه‌ وه‌لامیان ده‌ده‌مه‌وه: ”نه‌خیر، له‌ کتیبی پیروژدا نییه‌، به‌ لایه‌نی که‌مه‌وه‌ به‌و جوړه‌ی ده‌یلت. “کتیبی پیروژ ریگه‌یه‌کی زۆر ده‌وله‌مه‌ندتر و ئالۆزتری هه‌یه‌ دهرباره‌ی ئەوه‌ی چۆن یه‌گرتوو بێن له‌ کلیسادا. وه‌ک ئەوه‌و وایه‌ به‌دوای سیوئیکدا گه‌رابین، به‌لام ده‌بووایه‌ به‌دوای قاییکی پر له‌ میوو به‌گه‌رین. هه‌یچ شتیکی نییه‌ له‌سه‌ر ئەم زه‌وییه‌ وه‌ک کلیسا ناوخۆیه‌کان بیت.

۲. هه‌موو ئەم وینانه‌مان ده‌ویت بو‌ باسکردنی کلیسا و ئەندامه‌کانی. ئەگه‌ر هه‌موو ئەم تیکه‌له‌ی وشانه‌ یان وینانه‌ مه‌به‌ستیان کارپکی تایه‌تیان هه‌بیت، پێوستمان به‌ هه‌موویانه‌. ناتوانیت میویه‌ک هه‌لبه‌گرت و ئەوه‌ی دیکه‌ به‌جیه‌یلت، ته‌نها سیوه‌که‌ ده‌به‌م و پرته‌قاله‌که‌ به‌جیدیلیم، ده‌ستخۆش. نه‌خیر، ده‌بیت هه‌موو

قاپه که بهیت. به واتایه کی دیکه پئویسته دوو جار بیر بکه یته وه پئش ئه وه ی بریار بدهیت که کام تیکه له ی وشه یه گرنگرتینه. له میژوی کلئسادا هه ندیک کهس ویستوو یانه بلین که ئایا زیاتر جهسته ی مه سیحه یان زیاتر خه لکی خودایه. ئه وه وه ک ئه وه وایه بلیت من زیاتر میردیکم وه ک له باوکیک یان به پیچه وانه وه. دانی پیدا ده نیم منداله کانم یان هاوسه ره که م له وانه یه دانه یکیان له لا خوشه ویستر بیت وه ک له وه ی دیکه، به لام من هه ردوکیانم. راستیه که ی ده بیت واتای ته واوه تی باوک و میرد و هه ندیکی دیکه ش بزانیته بوی دیاری بکه یت که تو کبیت.

کلئسا نا ته ندروسته کان، ته نانه ت دوباره هه لباردنه وه ش هه ندیک جار ده بیته هو ی ئه وه ی که که سانیک بن به سه رکرده که ته نها ئه و تیکه له ی واتایانه هه لده بژیرن که خو یان حزیان لیته تی و ئه وان ی دیکه به جیدیلن.

۳. هه ر یه ک له م تیکه له ی وشانه له کلئساکاندا مه شقی له سه ر ده کریت. هه موو تیکه له ی وشه کانی کتبی پیروژ له کلئسا ناوخویه کاندایه لاشه ده کرین. خیزانه که، لاشه که، خه لکه که. هه موو ئه م باسانه ی کلئسا که ی مه سیح ته نها له هه وادا نامی پئته وه، به لکو له هه ندیک شویندا ده بن به کونکریت. وه له ناوه خو دا مه شقیان له سه ر ده کریت.

به لام ئایا هه موو مه سیحیه کانی جیهان سه ر به خیزانی خودان؟ به دلنیا یه وه سه ر به خیزانه که ن، به لام خودا هه لیکت ده داتئ که وه ک خیزانیک ره فتار بکه یت له گه ل کلئسا که ت؛ ده بیت وه ک خوشک و برای خو ت ره فتاریان له گه ل بکه یت. ئایا جهسته ی مه سیح دریز نایته وه بو هه موو مه سیحیه کانی جیهان؟ به دلنیا یه وه دریز ده بیته وه، به لام وه ک جهسته ی مه سیح ده بن له کلئسا خو جیهیه که تان. یه کیکتان ده بن به ده مه که ی، یه کیک ده بیت به شان. ئه وه واتای ئه وه یه پئویستت به هه موویه تی بو وه سفکردنی هه ر کلئسا یه ک که بینیت. ریک له ویدا له یه که م له ناوه لکیشاندا یان له دووهم له ناوه لکیشان یان نیشانه شوینکه وتوو که ی مارتین لوسه ر یان که سانی پیروژ یان ئه و گه شته ی تو هه ته له گه ل خودا. تو خواوه نی کو شکی رو حیت. وه جهسته ی مه سیحت هه یه نه ک ته نها قو ل و ئه ژنو ی مه سیح. وه سفه که ی پو لس ده رباره ی جهسته ی مه سیح له یه که م کورنسو س ۱۲ رومایه کی زور باشمان ده داتئ بو ئه م بابه ته. ئایا پو لس مه به ستی له جهسته ی مه سیحه له نامه ی کورنسو س یان لاشه

جيهانييه كه‌ي كاتيک له‌م نوسينه‌دا باس له لاشه و خه‌لکه‌كه‌ي ده‌كات: «ئيوه له‌شي مه‌سيحن، هه‌ريه‌که‌تان ئەندامي ئەون» (يه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۲: ۲۷). له‌وانه‌يه مه‌به‌ستي له‌ خۆجیيه‌که‌ بيّت. به‌لام له‌ پيش ئەمه‌وه نوسيبوي «چونکه هه‌موومان به‌يه‌ک رۆج بۆ‌يه‌ک جه‌سته له‌ ئاو هه‌لکيشراين، جوله‌که يان ناجوله‌که، کۆيله يان ئازاد، هه‌موومان يه‌ک رۆحمان پيدرا تاكو بيخۆينه‌وه.» (۱۲: ۱۳) پۆلس له‌ کۆرنسۆس نه‌بووه. بۆيه باس له‌ کلّيسا جيهانييه‌که ده‌كات، وايه؟ کيشه‌که هيّنده قورس نييه کاتي بيرمان ده‌که‌ويته‌وه کلّيسا جيهانييه‌که له‌ناو کلّيسا خۆجیيه‌که‌دا بووني هه‌يه. کلّيسا خۆجیيه‌که وه‌ک رابردووي کلّيسا جيهانييه‌که وايه. ئەوه واتاي ئەوه‌يه پۆلس به‌ره‌و يه‌ک ئامانج ده‌روات. له‌ شوينیکی دیکه‌شدا ده‌ليّت: «به‌لام به‌ پپچه‌وانه‌وه، ئەو ئەندامه‌ي له‌ش که لاوازتر دياره ئەوا پيوسته،» (يه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۲: ۲۲). دلّيام که به‌ره‌و لاشه‌ خۆجیيه‌که ده‌روات. له‌ شوينیکی دیکه‌دا ده‌ليّت: «چونکه هه‌موومان به‌يه‌ک رۆج بۆ‌يه‌ک جه‌سته له‌ ئاو هه‌لکيشراين، جوله‌که يان ناجوله‌که، کۆيله يان ئازاد، هه‌موومان يه‌ک رۆحمان پيدرا تاكو بيخۆينه‌وه.» (يه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۲: ۱۳). دلّيام ليره‌دا مه‌به‌ستي لاشه‌ جيهانييه‌که‌يه. به‌ کورتي يه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۲ رونه‌يه‌که‌ي ناوازه‌يه که چون کلّيساي خۆجیي ده‌ستده‌كات به‌ جه‌سته‌کردني کلّيسا‌که‌ي مه‌سيح.

بۆ پيشکه‌شکردني ئەم بابته به‌ شيوه‌يه‌که‌ي دیکه که تۆ به‌شیکيت له‌ جه‌سته‌ي خۆت و جه‌سته‌ي مه‌سيح له‌ کۆتا کاته‌کانيا. له‌وانه‌يه زۆر به‌ په‌رۆش بيت بۆ ئەوه‌ي بيرۆکی کلّيسا له‌ ميشکتا بوني هه‌بيّت. به‌لام مه‌سيحيش ئەوه‌ي ئەوي که کلّيسا‌که‌ي بوني تۆي تيا‌دا بيّت. وه‌ک ئەوه‌ي ناتواني به‌ ته‌واوه‌تي په‌يوه‌ست بونه‌که‌ت به‌ کلّيساو مه‌سيحه‌کان پر که‌يته‌وه به‌ نه‌بوني کلّيساي ناوخۆي، به‌ لايه‌ني که‌مه‌وه به‌و شيوه‌يه‌ي که قه‌شه‌که پيّت ده‌ليّت پريان که‌ره‌وه. وه مه‌سيحيه‌که‌ني دیکه و به‌رپۆبه‌ره‌که‌ني تريش ناتوانن په‌يوه‌ست بونه‌که‌يان به‌ تۆ پر که‌نه‌وه گه‌ر کلّيساي ناوخۆي نه‌بيّت. تۆ پيوه‌ست به‌ لاشيه‌که‌ي مه‌سيحه‌ تا ببی به‌ جه‌سته‌ي مه‌سيح. وه پيوسته‌ت به‌ خيزاني خودايه تا ببی به‌ خيزاني خودا.

تۆ چون فه‌رمانه‌که‌ني مه‌سيح جیبه‌جی ده‌که‌يت: ”من راسپارده‌يه‌که‌ي نویتان ده‌ده‌م: يه‌که‌تريتان خۆشبوئ. وه‌ک خۆشمويستن، ئيوه‌ش به‌و جوړه يه‌که‌تريتان خۆشبوئ“ (يوحه‌نا ۱۳: ۳۴)؟ يان چون فه‌رمانه‌که‌ني پۆلس جیبه‌جی ده‌که‌يت: ”باري

یه کتری هه لگرن و بهم شیوهیه شه ریه ته مه سیح بهیننه دی“ (گه لاتیا ۶: ۲)؟
 یان فه رمانه کانی په ترۆس جیه جی ده که یت ”هه ریه که به گویره ی ئه و به هره یه ی
 وه ریگرتووه، خزمه ته ی یه کتری پی بکه ن، وه ک سه رکار یکی باش له سه ر نیعمه ته
 جوړاو جوړه کانی خودا“ (یه که م په ترۆس ۴: ۱۰)؟ هه موو ئه م فه رمانانه جیه جی
 ده که ین له ری ئه ندامبوونت له کلئسای خو جییی.

ئهمه ش جوړیکی دیکه یه که بو ت ده ربه کو وئ چی له مه ترسیدایه: چو ن وه لامی
 که سی ک بده ینه وه که خو ی به شاره زا داده نیت له مه سیحیه ندا به لام هه رگیز به
 دوای ئه وه وه نییه که شاره زاتر بیت؟ ده لئین تو خو ت هه لڅه لتاندوه و هه ول ده دین
 چاکی بکه ین. وه ئه و که سانه ی که شاره زایان پی به خشراوه، هه میشه به دوای
 شاره زایی زیاتره وه ن، وه ک له نایه ته کانی (رو ما ۶: ۲ وه یه که م په ترۆس ۳: ۷) دیاره.
 له سه ر هه مان بابه ت چو ن وه لامی که سی ک بده ینه وه که ده لئیت من به شی کم له
 جه سته ی مه سیحی جیهانی، به لام له سه ر زه وی هه ول نه دا بیته به شی ک لئی؟ ده لئین
 که سه که خو ی هه لڅه لتاندوه و پیویسته خو ی چاک بکات.

جه سته ی مه سیح، باوکی مرؤف، وه کو شکی رو حه کان، هه موویان به پری له
 سه رکه وتندا کو دهنه وه. به لام به سه رسوره ی نه ریبه وه تو ش ده توانیت ئه م سه رکه وتنه
 مه زنه به ده ست به نیت، له ری کلئسای خو جیییه وه.

هیچ شوینیک نییه له سه ر زه وی وه ک کلئسا بیت، هه موو کات وا بووه!

۴. تیکه له ی وشه کان که له راستیدا تیکه له ی وشه ین، به لکو وه ک سیپه رن.
 ده توانیت ئه مه بینیت له: {له بهر ئه وه پیاو دایک و باوکی خو ی به جیده هیلئیت
 و به ژنه که یه وه ده نووسیت، ئیتر هه ردوویان دهنه یه ک جه سته.}. ئه مه
 نه پنییه کی گوره یه، به لام من باسی مه سیح و کلئسا ده که م. (ئه فسؤس ۵:
 ۳۱-۳۲). پؤلس باسی هاوسه رگیری ده کات، به لام له دوای ئه وه به شیوه یه کی
 چاوه روان نه کراو بابه ته که ده گوړپت. ده لئیت له هاوسه رگیری مه به سته له
 مه سیح و کلئسا بووه. هاوسه رگیری هیما یه که یان سیبه ریکی مه سیح و کلئسایه.
 وه به پیچه وانه شه وه ده بیت ئه گه ر بلین هاوسه رگیری راستیه و هیما و
 سیبه ره که ی مه سیح و کلئساکه یه.

وه ک ئه وه وایه خودا پیش دروستکردنی جیهان به خو ی گو تبت چو ن بتوانم

هه موو دروستکراوه کانم وهک هیمایهک بیت یان سیبه ریکی خوشه ویستی کوره کهم بو کلیسا؟ چۆن ده توانم ئەمه له ئاستیکی جیهانیی به ده ستبهینم، بو ئەوهی هه موو کهس ببینن و بۆیان ده ربکه ویّت که له سیبه ری شتیکی زۆر زۆر مه زنترا پراوه ستاون؟ وه لّام: هاوسه رگیری دروستکرد، وه کردی به سیبه ری خوشه ویستی مه سیح بو کلیسا.

به باوه ری من هه موو تیکه له ی وشه کانی ئینجیلی پیروز وهک سیبه ریک وان بو شتیکی مه زنترا. بیر له مه به سه ته که ی پۆلس بکه وه که باس له باوکانی به هه شت ده کات ”ئوه ی هه موو خیزانییک له ئاسمان و سه ر زه ی بوونیان له ئەوه وه سه رچاوه ی گرتوه” (ئه فسۆس ۱۵:۳). خودا باوکانی زه ی له سه ر زه ی داناوه بو ئەوه ی ببین به سیبه ریک بو په یوه ندییه کانی تیه له گه ل باوکانی ئاسمان. به باوه ری تو خودا بوچی خوشک و برای دروستکردوه؟ دووباره، هه موو که سیک له پری کلیسای خوچییه وه هه ستیک به راستی راسته قینه ی ده کات له سه رکه وتنه ناوازه که دا.

ئهی ده رباره ی گه لاکانی سه ر لقی داره که؟ وینه یه کی سه ربه خویمان پی ده به خشیت له جیهانی مه سیحدا. باوه ریم وایه له سه ربه رزیماندا و له سه ربه خویماندا جیهانه که ی سه وزتر ده که ین. هه تاوه کو تیکه له وشه کۆنه کانی کلیسا وهک کۆشک، گه ر به ره و دواوه برۆین به ره و ژبانی ئیسرائیل، به ره و پیشوتیش بو ئەو ته مه نه ی که دیت.

هیچ شتیکی وهک ئەوه نییه

ئایه خه ریکه تیده گه یته که بوچی به به رده وامی ده لیم هیچ شتیکی نییه له جیهاندا وهک کلیسا و ئەندامه کانی؟ ئەو په یوه ندییه ی که له کلیسادا هه مانه ده یسه لمینیت که په یوه ندییه که ته نها به روکه ش نییه، سه لامه تر له باوه شی باوک، خوشه ویستی زیاتر له خوشه ویستی برا بو برا، پته وتر له خانوی به ردین، پیروزتر له هه ر قه شه یه ک، وه ده توانین زۆر زیاتر به رده وام بین.

ئمه ئەوه یه مه سیح بو ئاماده کردوین، وه ئەمه ئەوه یه که ده ست ده که ین به مه شقکردن له سه ری له یه کهم له ناوه لکیشاندا یان له گه شته که دا. مه شقی له سه ر ده که ین له گه ل هه موو که سه گونا هه باره کان و که سه سه مه ره کان که پی به پیماندا ده نین.

ئايا كلىساي خوجيىي و ئەندامه كانى چۆنن؟ وهك جهستهيهكن، وهك بوكيكن كه ئاماده بكرىت، وهك كوشكيك، وهك خيزانيك... بهلام له ههموو كاتيكيشدا زياتره!

بگه پښه وه بو راستى؟

له دواى ئەوهى ههموو ئەمانه گوت، ههموو ئەندامه كانى كلىساي جيهان دهزانن ژيانى كلىسا ههموو كات وهك ئەمانه نين - زور سهلامهت، زور نزيك له يهكتر، زور پيروژ. راستييه كهى، ههسته كانى من ريك پيچه وانهى ئەمانه يه.

ئافره تيک لهم کاته نهى پيشودا كلىساكهى منى به جي هيشت، به شهرمه زارى و دلشكاوى و ئازاردراوى له لايه ن كلىساكه مانه وه. ئەو ئيمه يلئىكى بو ناردبووم كه نوسيبوى، ”بى ئەوهى باوه ردار بيت يان نا، كه سانى خيزانه كه م له كاتى پيوستيدا به جورىك يارمه تيم ده دن كه هيج خيزانيكى هيج كلىسا يه ك به و شيويه يارمه تيم نادن. بويه، به راشكانه وه، به هيج جورىك باوه رپم به و خيزان و خه لكه نه ماوه، وهك پيشوو. ئەو خيزانهى كه لئى له داىك بووم وه ئەو هاوړپيانهى بو ماويه كى زور هه مبووه ئەو كه سانه ده بن كه متمانه يان پئ ده كه م و پشتيان پئ ده به ستم». ئەمانه وشهى كه سيكن كه هيوكانى روخيندراوه. ئەو به هيز بوو كلىساكاش شتيكى ديكه بوو. وه ئەو شتيكى زور جياوازي تپه راند. نزيكتر له خيزان؟ سهلامه تر له ئاميزى باوك؟ نزيكتر له خوشك و برا؟ به راستى؟! له گه شته كهى ئەودا وا نه بووه. له وانه شه له وهى توشدا وانه بيت.

پيويست ده كات لهم كاته نه دا هه لسوكه وتمان چو ن بيت؟ ئەمه وه لامه كهى من بوو بو ئەو:

سه ره تا، من داواى لئبور دن ده كه م. داواى لئبور دن ده كه م بو گونا هه كانمان، بو نازاردانه كانمان. باوه رپم وايه گونا هه كان راستين، وه نازاره كايش راستينه.

له دواى ئەوه، تكايه مانبوره. پيويستمان پييه مانبوريت، بو ئەوهى دووباره په يوه نديمان له گه ل مه سيح پته ويپته وه. هه تا ئە گه ر سه ر به هه مان خيزانيش نه بين، مانبوره.

له كو تايدا، ده توانى له گه لمدا ته ماشاى ئينجىلى پيروژ بكه يت؟ بير له په ترؤس بكه وه، ئەم به ردهى كه كلىساكهى له سه ر بنياد نرا، كاتيك كه به لئنى به مه سيح دا

په تی نه کاتهوه، به لام په تی کردهوه.

له دواييدا، په ترؤس له گه ل پو ليكي ته واوه تی که سانی کليسا نانی نه ده خوارد، به پريزه کان. به لام مه سيح مرد، به هو ي که سيكي ناپاک و بي پريز و خوي پري و په گه ز په ره ستي وه ک هم په ترؤسه. له دواييدا په ترؤس نه و که سه بوو که به کليسا ي گوت: «به ردی زيندوو» و «خانوی پړوحی» به پراستی په ترؤس؟ نه وه نده به هي ز و به پريزه وه و پړوحيه وه په فتارت کرد له گه ل برا و خوشکه کانت له مه سيح دا؟

نه مه يه په يامه دلخوشکه ره که: هي ز و خوشه ويستی که سانی وه ک په ترؤس نييه که ده بيت پستی پي به ستين و متمانهي پي بکه ين. به لکو هي ز و خوشه ويستی مه سيحه. له سه ر کاره که ي، ئيمه بووين به جه سته ي، خيزانی، کوشکه که ي، خه لکه که ي، شه پوله که ي، دلخوشيه که ي، تاجه که ي سه ري. نه و وای له ئيمه کرد که بگه ين به م ئاسته، نه ک ئيمه. ئیستا، نه و ده يه وي ت با شترمان بکات.

بويه له گه لمان بمينه وه و دوباره خوشمانت بووي. ده گه ين به ئامانج، به هو ي ئيمه وه نا، به لکو به هو ي نه وه وه.

براکه ت له نه وا،

جو ناسان

دوازده هۆکار بۆ گرنگی ئەندامییتی کلیسا

۱. لە ئینجیلەوهیە، عیسا بناغە ی کلیسای خۆجیایی دامەزراند و هەموو قەشەکانیش خزمەتەکانی خۆیان لە پڕیگە ی ئەوهوه دامەزراند. ژيانی مەسیحییەکان لە پەیمانانی نویدا، ژيانی کلیسایە. ئەمڕۆش پێویستە مەسیحییەکان لە مە تێگەن و پێشیان خۆش بیّت.

۲. کلیسا بریتییە لە ئەندامەکانی. بۆ بوون بە کلیسا لە پەیمانانی نویدا دەبیّت بیّت بە یەکیەک لە ئەندامەکانی (سیپارە ی کرداری نێردراوان بخوینەوه). وه تۆ بێگومان دەتەوێت بیته بە شیک لە کلیسا، لەبەر ئەوه ی کلیسا ئەو شتە یە که عیسا دیت بۆ رزگارکردنی و ئاشتکردنەوه ی.

۳. ئەوه لە مەرجه پێشوه ختەکانی نانله تکردنی پەروەردگارە. نانله تکردنی ئەو ژەمە یە که لە پێناویدا کۆبۆنەوه ی کلیسا دەکریت، بۆ ئەندامەکانە (پروانە یە که م کۆرنسۆس ۱۱: ۲۰-۲۳) وه تۆ دەتەوێت نانله تکردنی پەروەردگار وه برگریت و بە شیک بیت لە نانله تکردنە که. ئەو رپۆرە سمە ئالای گروپە که یە که کلیسا نیشانی هەموو نەتەوه کان ی دەدات، بەهۆی ئەو ئالایه وه (نانله تکردن) نەتەوه کان کلیساکە دەبینن.

۴. ئەوه ئەو شیوازه ی که تۆ بە کاریده هیئت بۆ بە فەرمی نوینەراییه تیکردنی عیسا. ئەندامییتی کلیسا بە فەرمی کردنی کلیسایە که وا تۆ هاو نیشتمانییە کی شانشینە که ی مەسیحیت، بۆیە هە لگری پاسپۆرتە که نوینەراییه تی عیسا دەکات لە پێش چاوی نەتەوه کاندایا. وه تۆ بێگومان دەتەوێت نوینەراییه تیکردنە که ت بە دەسه لاتەوه بیّت. وه لە نزیکه وه پە یوه نیدار بیت بە وه وه...

۵. ئەوه ئەو شیوه یه یه که تۆ دلسۆزی خۆتی پێ دەردەخەیت. ئەندامییتی له گروپە که دا که بەرچاوه بیّت کاتی که ئالاکە ت له نانله تکردندا دەشە کینیتە وه، ئاشکرا کردنیکی گشتییه کاتی که له بەرزترین ئاستی دلسۆزیدایت و سەر به عیسا ی ت. رەنگە تووشی تاقیکردنە وه و چهوساندنە وه بیّت، بەلام تاکە قسە ی تۆ ئەمە دەبیّت (من مەسیحیم).

۶. ئەوه ئەو رپگایه یه که تۆ وینە یه کی ئینجیلی ئەزمون دەکەیت و بەرجه ستە ی دەکەیت. ئەوه ش بە شیکە له پیکەری لپرسینە وه له کلیسادا، که مەسیحییەکان

تیییدا ده ژین و ئەزمونی ده کەن له یه کگرتوویی له جهستهی ئەودا، پربوونی پڤوخی له په رستگاکه، وه سه لامه تی و هوگربوونی هاوبه ش ناسنامه ی خیزانه که یه تی.

۷. ئەوه ئەو شیوازه یه که تو خزمهت به مه سیحیه کان ده که یه تی. ئەندامیی تی کلێسا یارمه تیت ده دات بو ئەوه ی بزانیته کامه مه سیحیه له سه ره ئەم هه ساره ی زه وییه که تو به تابه تی به رپرسیار کراوی له وه ی خوشتبویت، خزمه تی بکه یه تی، ئاگاداری بکه یته وه، وه هانی به ده یه تی. وات لێ ده کات بتوانیت ئەرکه ئینجیلییه کات به پنیته دی له به رامبه ر جهسته ی مه سیحدا (بو نمونه پروانه ئەفه سووس ۴: ۱۱-۱۶، ۲۵-۳۲).

۸. ئەو شیوازه یه که تو پپی شوینی رابه ره مه سیحیه کان ده که ویت. ئەندامیی تی کلێسا یارمه تیت ده دات بزانیته که تو بانگکراویت بو گوپراهی لی و شوینکه وتی کام رابه ره مه سیحیه له سه ره هه ساره ی زه وی. وه دوباره رپگات ده دات که به رپرسیاریه تی خو ت له هه مبه ریان به پنیته دی (پروانه عیرانییه کان ۱۳: ۷، ۱۷).

۹. یارمه تی رابه ره مه سیحیه کان ده دات که رابه رایه تی بکه ن. ئەندامیی تی کلێسا یارمه تی رابه ره مه سیحیه کان ده دات بو ئەوه ی بزانی لپرسینه وه له کامه باوه ردار به مه سیح بکه ن له سه ره زه وی (کردار ۲۰: ۲۸؛ یه که م په ترۆس ۵: ۲).

۱۰. وا ده کات پابه ندی له ناو کلێسادا کاریکی له توانادا ییت. پینگه یه کت بو دابین ده کات که له ناو ئینجیلدا باسکراوه، له وپوه تو ده توانیت به شداری بکه یه تی له کاری ناو کلێسادا. وه به دانایی و به خو شه ویستییه وه پابه ند بیت به به رپرسیاریه کانتیه وه (یه که م کۆرنسووس ۵).

۱۱. په یکه رپک دابین ده کات بو ژیا نی مه سیحیا نه ی تو له کلێسادا. داواکاریه کی مه سیحیت بو دیاری ده کات بو ئەوه ی گوپراهی لی بیت و شوینی عیسا بکه ویت، بو دروستکردنی ژیا نیکی راسته قینه که ده سه لات تییدا به ته واوی پیاده بکریت به سه رمانه وه (پروانه یوچه نا ۱۴: ۱۵، یه که م یوچه نا ۲: ۱۹، ۴: ۲۰-۲۱).

۱۲. شایه تیه ک بنیاد ده نیته و بانگه یشتی نه ته وه کان ده کات. ئەندامیی تی یاسا جیگره وه کانی مه سیح داده نیته بو ته ماشا کردنه که ی جیهان (پروانه مه تا ۵: ۱۳؛ یوچه نا ۱۳: ۳۴-۳۵؛ ئەفه سووس ۳: ۱۰؛ یه که م په ترۆس ۲: ۹-۱۲). ئەو سنوره زۆرانه ی که له ده وری ئەندامیی تی کلێسا کیشراون، راده ستی کۆمه لگه یه کی خه لک ده ییت که بانگه یشتی نه ته وه کان ده کات بو شتیکی باشت. که ئەویش به رنامه ی مزگینیدانی ئینجیلی خودایه.

به شی پینجه م مه رجه کانی ئەندامییتی کلیسا چین؟ (بوون به ئەندام)

هه ندیک کهس ئەندامییتی کلیسا پەت دە که نه وه، له بهر ئەوهی وا دەزانن واتای ئەوهیه وا له خەلک بکهیت به سەر بهر به سته کاندای باز بدن، یان وا دەزانن واتای ئەوهیه مه رجه دانییت بو هه لسوکه وته کان، له پیناوی تیکه لبوون به مه سیحیه ت. هه ردووک ئەم بو چونانه دیاره که پیچه وانه ی به ره که تی خودان که بن مه رجه. کاریکی زور گران نییه که بینیت هوکاری چیه خەلک به و جوړه بیرده که نه وه. به جوړیک له جوړه کان ئەندامییتی فونه یی روه روه بونه وهی هه ندیک مه رجه تیده که ویت.

پیوسته هینده ده وه له مند بیت که بو یانه ی گونده که بشییت، هینده ئارام بیت که بو قهره بالغی به که لک بییت، هینده زیره ک بیت که بو تیپی گفتوگو ده ست بدهیت، هینده خیراییت که بو تیپی توپی پئ باش بیت، وه خه مخوربیت بو کاری خیرخوازی کو مه لایه تی.

بو ئەوهی بیته ئەندامی شتیک، پیوسته بیت به شتیک که که سه کانی دیکه وا نین. وه ئەمه به مه ترسییه کی زوره وه واتای ئەوه ده گه یه نیت که جیاواز بیت، وا نییه؟ ئەه له وانه نییه واتای ئەندامییتی کلیسا مه سیحیه کان رابکیشییت بو کاری پروکه شیانه یان فه ریزی بوون؟ مه سیحیبوون مه رجدار نییه. مه سیحیبوون ده باره ی به ره که تی بن مه رجه. ئیتر، ئەه چوون ئیمه مه رجه داده نیین؟

راستی بلین، ئاسانه که له گه ل ئەندامییتی کلیسا دا به ره و کاری پروکه شیانه بچین. پیشتر من گوتم که ئەندامی کلیسا هه لگری پاسپورتن نوینه رایه تی عیسیایه، وه من خه ریکه به مه وه بنوو سیم. به لام ته ماشاکه چه ند خیرا له وانه یه بیرکردنه وه ت به لا پیدای بچیت: عیسا ته واو پیروژه. ئەمه پیوسته واتای ئەوه بییت که مه رجه کانی ئەندامییتی کلیسا پیوسته پیروژبن، له بهر ئەوه وه من وادیاره به کهم ته ماشای هه رکه سیک ده کهم که وه کو من پیروژ نییه، و ابزانم هه ر نه ده بوو به یللم بینه ناو کلیساکه م. ئەوان منداله کانیا ناخه نه قوتابخانه ی ماله وه، و کو من، وه به دل نوێژ ناکه ن، وه کو من. وه ناچن بو گه شتی ئەرکی مزگینیدان، وه کو من، وه کرینه کانیا کهم ناکه نه وه، وه ک من.

ئایا تۆ دەبینیت ئەمە بەرەو کوپمان دەبات؟ لەو دەچیت ھەموو بیرۆکەى ئەندامییتی کلێسا رەنگە ھاوئیشتمانی پلە یەك دروست بکات، ھاوئیشتمانی پلە دوو لەسەر ئەو بەندە کە خەلک چۆن نمایش دەکەن. وە ئەمە نەعمەت کەم دەکاتەو، وە لە دژی ئینجیلە. ئایا ئەمە ئەو شتە یە کە ئەم کتێبە بانگەوازی بوو دەکات.

بە تەواوەتی، ئایا مەرجه کانی ئەندامییتی کلێسا چین؟

کۆ دەچیتە ژوورەو؟

یەکیک لەو دەستکەوتانەى کە من لە کاتی خەزمەتکردندا وەک پیریکی کلێسا چیژم لێی بینی، ئەو ھەلە بوو کە چاوپێکەوتنەکانی ئەندامییتی بکەم.

رەنگە تۆ بلیت وەکو ئەو وایە لە دەروازەى سەرژمیری مەرەکان رابوہستیت و بە وریایی چاودییری بکەیت کە چ جۆرە ئازەلێک دەچیتە ژوورەو. تۆ مەرەکانت دەویت و گورگەکانت ناویت.

بە پشتبەستن بەو قسانەى کەسە کە لە کاتی چاوپێکەوتن دەیانکات، رەنگە من لەبەردەم پیریکی دیکە ئامۆژگاری تاکە کەسە کە بکەم. کە ئەویش رەنگە بەش بە حالى خوێ ئامۆژگاری بدات بوو ھەموو نوێژکەرەکان. لەو کاتەوہى کە عیسا ھیزی کلێلەکان دەدات بە کلێسا ی خۆجیئی، ئیمە باوەرمان وایە، کە ئەو بریارەى کە کۆ بوو ھە یە بچیتە کلێساوہ بریارى کۆتاییە و کلێسا دەبیت بیدات، نەک پیرەکان.

کۆ دەچیتە ژوورەو؟ فەرموو ئەمە وەلامە زۆر ئاسانە کە یە: باوەرداران بە مەسیح دەچن.

ئەمە واتا مەرگی ئەندامییتی کلێسا پێویستە نە بەرزتر و نە نزمتر بیت لە مەرگی بوون بە مەسیحی، لەگەل یە ک جیاوازی، کە ئەویش ئیستا دەگمە سەرى. تۆ خەریکی دنیایی بە لە مەرەکان.

ئەندامییتی کلێسا کاتیک دەست پێدەکات کە کلێسای خۆجیئی دنیایی دەدات لە دلسۆزی تاکى باوەردار بە مەسیح و شارەزابونی لە باوەر. وەک ئەوہى عیسا لەگەل پەترۆس کردی، ئیمە لە کەسە کە دەپرسین عیسا کێیە؟ وەک پەترۆس کردی لەگەل عیسا، کەسە کە وەلام دەداتەوہ: عیسا مەسیحە کە یە، کورپی خودا زیندوہ کە -وہ

دهزانت ئەم وشانه واتای چى دهگهینن، به دهبرینىكى دیکه، خەلک بو ئەوهى پهيوه ندى بکهن به کلێسايه کهوه پيويسته له ئينجیل تيبگهن وه باوهر بهینن به ئينجیل.

خەلک هه موو کاتیک ناتوانن به باشى ئينجیل راڤه بکهن، به لام هه رچۆنیک بێت ده بێت بتوانن راڤه بکهن، ده بێت بتوانن بلین که ئەوان نوینه رايه تى بو کى ده کهن، بهر له وهى ئيمه به فهرمى ناویان لیبینن نوینه رانى عيسا. من له بیرمه جاریکيان له چاوپیکه وتینکدا که له گه ل ژنیک ئەنجام دا که زمانى داىکى ئینگلیزى نه بوو، کاتیک پرسيارم لیکرد ئينجیل چیه؟ به سه رسورمانه وه ته ماشای منى کرد و گوتى (ئینجیل؟) ههروه کو ئەوهى که هه رگیز پيشتر ئەو وشه یه ی نه بیستیت. من به رده وام بووم و گوتم: (هه واله خو شه که ی عيسای مه سیح). ئەم روونکردنه وه یه ی من ميشکى ئەوى خسته کار و به باشى روونیکرده وه که ئينجیل چیه. کلێساکه مان ده ستیکرد به ناوانى ئەو ژنه به ئەندام. ئەگه ر ئاوا بکه ی ت وه ک ئەوه یه که هه والیکى روژنامه گه رى بو نه ته وه کان بنیریت: له وانیه ئیستا ئیوه ته ماشای ئەو ژنه بکهن بو ئەوهى بزائن عيسا کیه. ئەو ژنه ئیستا نوینه ریکى فه رمی عيسايه.

چهن جاریکى دیکه من چاوپیکه وتتم له گه ل که سانیک کردوو که نه یان توانیوه ئينجیل روون بکه نه وه. دیته وه یادم ژنیکى دیکه پى گوتم بوون به مه سیحى واتای ئەوه یه (چى له تواناندايه بیکه ی ت). من هه ولّم دا بابه ته که له چهن گۆشه یه کى دیکه وه بخمه روو، به وهى پرسيارى دیکه م لى کرد و گوتم به لکو وه لامیکى باشترم ده ست بکه ویت، به لام وه لامه باشتره که هه ر نه هات. کاتیک له کو تاييدا روونم کردوه که به م جوړه ناتوانین له به ئەندام بوونه که سه رکه وتوو بین، ژنه که ده ستى به گريان کرد، منیش خه ریک بوو بگرینم، ئەگه ر گویت له گپرانه وه ی چیرۆکى ژيانى بگرتبا تو ش هه مان هه ستت ده بوو. به لام ئەوه پيشاندانى خو شه وىستى بو کلێسا یان بو ئەو ژنه نه ده بوو ئەگه ر هه ر به و جوړه به سه رکه وتوو دا بزبابا.

بو په من بانگه یشتتم کرد بو کو بوونه وه له گه ل ژنیکى دیکه له کلێسا هه تا له شه ش دانیشتندا گه شتیک به ناو ئينجیلی مه رقوسدا بکهن، ئەو پارزى بوو، وه ژنه که ی بینى، چهن هه فته یه ک پاشتر، ئيمه دانیشتين و چاوپیکه وتنه که مان دووباره ده ستپیکرده وه. ئەم جار ه یان زۆر به جوانى ئينجیلی روونکردوه، وه توانى په یوه ندى بکات به کلێساکه مانه وه. ”بو نه ته وه کان: ته ماشای ئیره بکهن؛ نوینه ریکى دیکه».

من پیشبینی نهوه ده کهم که تو ده توانیت وه سفی نهوه ئیشه بکهیت که من کردم ”من وام لیکرد به سهر بهر به سته کاندایزبدهات“ هیوادارم له جیاتی نهوه ناوی لیبینیت یارمه تیدانی، وه بوون به شوان بووی بو دلیابوون له وهی که نهوه له ئینجیل ده زانیت، وه باوه پری گوپیوه، نهوه جگه له وهی بایه خدانیشه به کلیساکه و ناو و ناوبانگی کلیساکه.

باوه پ

من گوتم نه ندامییتی کاتیک ده ست پیده کات که وا کلیسایه ک پشتراستی ده کاته وه که که سیک شاره زایی هه یه له باوه پدا، وه ک نهوه ی عیسا له گه ل په ترؤس کردی. بو ئاسانکردنی نهوه پرؤسه یه، کلیساکان زور جار ده سته واژه ی باوه پ به کارده هینن بو دلیابوون له وهی هه مووان وتوویر ده کهن وه هه مان باوه پریان هه یه و هه مان شت ده لین.

بو نمونه مۆرمۆکان، گه واهیده رانی یه هوا، وه هه ندیک له لیبرالییه پرؤتستانتته کان دانی پی داده نین که باوه پریان به عیسا هه یه، ریک وه کو چوون په ترؤس دانی پیادانا، به لام نالین که عیسا خودایه.

که واته ئیمه باسی کامه عیسا یه ده کهین؟ ده سته واژه ی (باوه پ) ی کلیسا یارمه تیده ره بو نهوه ی له لامان پروون بیت.

له کلیسا یه که مینه کاندایه، هه ندیک که س په تیان ده کرده وه که عیسا ته واو مرؤف بووبیت. گوئی بگره، یوحنه نای نیردراو چوون هانی کلیسایه ک ده دات که وا چوون نهوه دوو شته له یه کتر جیا بکاته وه:

خۆشه و بیستان، برپا به هه موو پوچیک مه کهن، به لکو پوچه کان تا قی بکه نه وه، بزنان ئایا له خودا وه یه، چونکه زور پیغه مبه ری درۆزن به جیهاندا بلا بوونه ته وه. پوچی خودا به مه ده ناسنه وه: هه ر پوچیک دان به وه دا بنیت که عیسا ی مه سیح له جه سته دا هاتو وه، نهوا نهوه پوچه له خودا وه یه، به لام هه ر پوچیکش دان به عیسا دا نه بیت، نهوا نهوه پوچه له خودا وه نییه. نهوه پوچه دژه مه سیحه که بیستووتانه دیت و ئیستا و له جیهاندا یه. (یه کهم یوحنه نا ۴: ۱-۳)

چهند نیردراویک هه بوون که گوتیان: ”به لئی، منیش باوهر به عیسا ده کهم، منش ریچک وه ک ئیوهم.“ به لام یوحنا گوتی ئیوه پیویسته که میچک لئی بکوئنه وه، په نگه وه کو ئیوه نه بن.

دوو هه زار سال تپه ری و هه تا ئیستاش فیچکردنی هه له بهربلاوه. ئه مه هوی ئه وه یه که زور به ی کلیساکان دهسته واژه کانی باوهر به کارده هیئن، وه ک: ناویشانی خودا، ده قی پیروژ، گونا، رزگارکردن، کلیسا، گه رانه وه ی عیسا.

مه به ست له پرسیارکردن له که سیچ بو پشتراستکردنه وه ی دهسته واژه یه کی باوهر بو ئه وه نییه که توانای شاره زایی یه زدانناسی که سه که تاقیبریتته وه، به لکو بو پشتراستکردنه وه ی باوهر پیه تی به مه سیح. گوئی له مهرجه کانی عیسا پابگره: «خوشه ویستان، برپا به هه موو پوچیک مه کهن، به لکو پوچه کان تاقی بکه نه وه، بزنانن ئایا له خوداوه یه، چونکه زور پیغه مبه ری دروژن به جیهاندا بلابوونه ته وه. پوچی خودا به مه ده ناسنه وه: ههر پوچیک دان به وه دا بنیت که عیسا مه سیح له جهسته دا هاتووه، ئه وا ئه و پوچه له خوداوه یه، به لام ههر پوچیکیش دان به عیسا دا نه بیت، ئه وا ئه و پوچه له خوداوه نییه. ئه و پوچه دژه مه سیحه که بیستووتانه دیت و ئیستا وا له جیهاندا یه.“ (مه تا 18 : 4-5). به جوړیکی دیکه کلیساکان پیویسته گوئی بگرن بو ئه و پوچه ی دراوه به ساده و تیکشکاوان له به رده م خودادا. ئه و تیکشکانه چونه؟ وه کو ئه مه وایه (به لئی من گونا هباریکی هه میسه میم. به لئی پیویسته خودا حوکم به سه ردا بدات. به لام به لئی عیسا له سه ر خاچ مرد له پیناوی گونا هه کانی من. ئیستا ئه و خودامه و من شوینکه وتووی ئه وم.

دلچکی شکاوی له و جوړه وه ک چی وایه؟ وه ک ده ستپیکردنی بیروباوهر به خودا، وه وه کو ئه و دلایه که متمانه به وه ده کات که کتییی پیروژ دهرباره ی خودا و دهرباره ی ئیمه ده یلیت.

تۆبه کردن

مه سیحیه ت ته نها به باوهر ده ست پیناکات. هه روه ها ئه ندامییتی کلیسا ش. هه ردووکیان به تۆبه کردن ده ست پیده کهن. عیسا ئاموژگاری ده دا و ده یفه رموو: «کاته که هاتووه ته دی و پاشایه تی خودا نزیچ بووه ته وه. تۆبه بکه ن، باوهر به م مزگینییه به یئن» (مه رکووس ۱: ۱۵).

له گه ل پيرىكى كلىسا بو چاويپكه وتن، پيش نه وهى په يوه ندى به كلىساوه بكنه؟ نه خير، چهند ريگايه كى جياواز هه يه بو دلنيا بوون له وهى كه كه سيك نوينه رايه تى عيسا ده كات، پيش نه وهى موري كلىسا له رهامه ندينامه يه ك بدرت بو يان، باشه نه گهر له به شى هه شتدا زياتر بيرى لىپكه يته وه.

نه وهى كه ئىستا گرنگه بو تپروانين نه وه يه كه يه ك كيشه هه يه پيوسته كلىساكان داواى بكنه له نه ندامه كان له داوى رزگار بوونيان، نه وپش له ناو هه لكيشانه. ئيمه له به شى دووه مى نه م كتيبه دا گوتمان كه هه ميشه يه كه م هه نگاوى ژيانى مه سيحيانه له په يمانى نويدا، له ناو هه لكيشانه. خه لكه كه له قهره بالغيه كه دا پرسياريان له په ترؤس كرد: چى بكه ين بو نه وهى سه لامه ت بين، نه وپش وه لامى دانه وه: ”توبه بكنه و له ناو هه لكيشرين“ (كردار ۲: ۳۸). پؤلس بو كلىساي رومانى ده نوسيت: ”بوپه به له ناو هه لكيشان له گه ل نه بو مردن نيزاين، تاكو چؤن مه سيح له نيو مردووان به شكوى باوكه وه هه ستايه وه، ئيمه ش له نوپه تى ژياندا بژين.“ (رؤما ۱: ۴). وه يه كه م شته كه عيسا فرمانى له باره وه داوه ”كه واته برؤن، هه موو نه ته وه كان بكنه قوتابى، به ناوى باوك و كور و رؤحى پيرؤز له ناويان هه لىپكيشن،“ (مه تا ۲۸: ۱۹).

له ناو هه لكيشان مروف رزگار ناكات، به لام عيسا مه به ستپه تى له به رامبه ر رزگار كردنى بو تاكه كه سه كان، خه لكه كه ي خؤى رابگه يه نيت و جياكراوه بن. نه مه به شيكه له و شپوازه ي كه هاو نيشتمانى بوونيان به فهرمى ده بيت. نه مه نه و شپوازه يه كه نه وان ئالاكه ي پى ده شه كيننه وه. به هه مان شپوه كلىساكان بو ماوه ي دوو هه زار ساله مامه له له گه ل له ناو هه لكيشاندا ده كهن وه ك مه رجى پيش وه خت بو نه ندام بوون. ئايا كتيبى پيرؤز ده لپت: «تو پيوسته له ناو هه لىپكيشريت پيش نه وهى په يوه ندى به كلىساوه بكه يت؟» نه خير، به لكو بيگومان ده لپت: «توبه بكنه و له ناو هه لكيشرين». نه گهر تو ده ته وپت خؤت له گه ل مه سيحدا بنا سينيت، كه نه مه ش مه به سته كه ي پشت له ناو هه لكيشانه. نه گهر له ناو هه لكيشان رت بكه يته وه وه ك نه وه ده بيت، كه توبه ت نه كرديت، وه ك چؤن مارك ديقه ر دايناوه. تهر بوون ئاسانترين فرمانه كه عيسا داويه تى و داواى كردوه په يره و بكرت. ته نها له وپوه قورستر ده بيت.

دهرته نجام

چهند ههفته يه ك پيش ئيستا قه شه يه كي هاوړيم په يوه ندى پيوه كړدم، وه پرسىارى كړد دهر باره ي ئه وه ي ئايا پيويست ده كات دووباره رپگه بدات پياوېك په يوه ندى بكا ته وه به كلپساكه يه وه. ئه و پياوه چهند مانگي ك پيشتر وازى له ئه ندامي پتى كلپساكه هي نابوو، به لام ئيستا ده يويست بگه رپته وه. ئه و پياوه كه سيكي كه مي ك به كيشه بوو، به ئاشكرا دووبه ره كي نه ده نايه وه، به لام پيگه يشوو نه بوو، هه نديك جار رپنو نيبه كه ي بيزار ده كړد. هاوړي كه م بيري له وه ده كړده وه كه رپگاي پى نه دات دووباره په يوه ندى بكا ته وه.

من ليم پرسى: ”ئايا پياوه كه به باوه ردار به مه سيح ده زانيت؟“ به خاوى و ناچار يه وه وه لامى دامه وه: ”به لى“.

پرسى ارم كړد: ”نه گهر له باز رپكي قهره بالغدا بيت، حه ز ده كه يت به پيوه رابوه ستيت و به په نجه ت ئاماژه بو ئه و پياوه بكه يت و به هه موو كه س رابگه يه نيت ئه وه نوينه رى عيسايه؟“ وه لامى كي زياتر ناچارى داماره و گوتى: ”پيم وايه به لى“.

گوتم: ”كه واته، و ابرانم تو ده بيت رپگه ي پى بده يت دووباره په يوه ندى بكا ته وه“. ئيمه پيوسته رپگه به مه سيحيه ده به نگه كانيش بده ين كه په يوه ندى به كلپساك امانه وه بكه ن.

كلپساكان ناييت له و كه سانه بگه رپن كه هه رگيز ده به نكي نانو ينن، به لكو پيوسته له و كه سانه بگه رپين كه داني پيدا ده نين ئه وان ده به نكن و ده يانه وپت له گه ل ئه و ده به نكيه دا بجه نكن.

كه مي ك وه كو خو م. يان له وانه يه وه كو تو ش.

به شی شه شه م چون که سیکی مه سیحی ملکه چی کلیسا ده بیت؟ (بوون به ئەندام)

پیشتر من گوتم باوهرداران به مه سیح به راستی په یوه ندی به کلیسا کانه وه ناکهن. به لکو ملکه چی کلیسا ده بن. پاش هه موو شتیک عیسا ده سه لاتى به کلیساکان داوه که به سترینه وه و نازاد بن له سهر زه وی، که واتای ئەوه یه مه سیحیه کان بانگه یشت کراون بو ملکه چییان ههروهک ملکه چی بو عیسا. وه کو مندالیک وایه که ریز له خودا ده گریت له ریگه ی ریزگرتن له دایک و باوکی.

له رۆژگاری ئەمڕۆماندا وشه ی ملکه چی زور خه لک ده ترسی نیت، چونکه تیمه زور رابه رمان بینیه که توندوتیژی له به رامبه ردا کراوه. وه هه تا ئیستاش، به هو ی ئینجیله کانه وه خودا ده ریده خات که ئەو مه به ستی له به کاره ینانی ده سه لات له پیناوی به رژه وه ندی تیمه دایه. ده سه لاتداری به دیه ینان، ده سه لاتى خو ی به کاره ینا بو به دیه ینان و پیرو زکردنی تیمه. به هه مان ریگه مه به ستی له ده سه لاتداری کردنی مروقی میوان بو ئەوه یه که ده سه لاتیان به کاره یتن بو ده سترتن به سهر ژياندا بو که شه پی کردنی ئەوانی دیکه. (بروانه دووهم ساموئل ۲۳: ۳-۴؛ ئیشایا ۱۱: ۲-۱۰).

که واته مل که چ بوون بو کلیسا واتای چییه، وه ئایا بو به رژه وه ندی تیمه یه؟

شه ویکی پر ئەستیره

بو وه لامدانه وه ی ئەم پرسیارانه، باده ست پی بکه ین به سواربوونی ئۆتۆمبیلک و لیخو رین به ره وه ئەریزونا.

جاریکیان من ویستم بچم بو چادرگه له ئەریزونا، که میک دوور له گراند کانیون. یه کهم شه وه له دهره وه ماینه وه و کیسه خه وه کاغان له ژیر ئەستیره کاندای بوو. من هه رگیز شتی وام نه بینیه وو. له دهره وه له هه وای پاکى بیاباندا، ئەستیره کان ده دهره وشانه وه، زور پرشنگداربوون، تو ده تتوانی ده ستت به یته دهره وه و سیبه ره که ی له سهر زه ویه که بینیت.

ئەو ئاسمانە ئەو شتەيە كە من دەمەوئت تۆ ببينيت، دەمەوئت تەماشای سەرەو بەكەي و ئەو تارا رەشە ببينيت لە گەل دە هەزار ئە ئاماسی پرشنگدار دەر دەكەوئت.

بۆچی؟ ئەمە ئەو وئینەيەيە كە پۆلس بۆ باوهرداران و كلیسا دەيکیشیت لە جیهاندا، ئەو بە مەسیحیە کۆنەکانی شاری فلیپی گوت:

”دەمەوئت تاكو بئ گلهی و پاك بن، مندالانی خودا لەناو نەوہیەکی چەوت و خواردا بئ لەكەن، لەئێو ئەواندا وەك ئەستێرە لە گەردووندا دەدرەوشینەو،“ (فلیپی ۲: ۱۵).

شاری فلیپی ئەو تارا رەشە بوو، وە مەسیحیەکانیش ئە ئاماسە پرشنگدارەکان. خەلکی شارەكە خراپەكار و بەد رەفتار بوون. دەبووایە مەسیحیەکان بئگلهی و پاك و بئگەرد بن.

دەتوانیت ئەو ببینیت؟ پۆلس ویستی ئەو باوهردارانە پرشنگ باهوئژن، وە لەوانیشەو روناکی بچیت بۆ ناو مالهەکانیان و شوئینی کارکردنیان، بۆ بازار و شوئینی یاریکردنیش.

بەلام خالئیک دەر بارەي قسەکانی پۆلس هەيە كە پئویستە لەبیرت نەچیت. ئەو تەنھا داوای ئەوہی لئ نەکردن پرشنگ بەدن و بدرەوشینەو کاتیک لە دەرەوہ بڵاوبوونەو، لە یەكتر جیا ببەوہ. ئەو ویستی ئەوان بدرەوشینەو و روناکی بەدن بۆ ناو ژیانی یەكتری.

من یەك ئایەتم نیشان دايت لەبارەي دەرەوشانەوہی ئەستێرەکان. بەلام دەست بە دوگمەكەدا بنئ با بگەرئتە داوہ. چەند بەشیک پئیش ئەو ئایەتە پۆلس بە خوئینەرەکانی خوئ گوت كە ئەو داوایان لئ دەكات كە ژیا ئیک بژین ”دەولەمەند بیئت بە ئینجیل“ (فلیپی ۱: ۲۷). ژیا ئیک كە بە ئینجیل دەولەمەند بیئت چۆن دەبیئت؟

بۆ یارمەتیدان پۆلس دوو وئینەي كیشاوە بۆ ژیا ئیکی بەو جۆرە دەولەمەند بۆ خەلکی فلیپی. وئینەي یەكەم ئەو وئینەيە بوو كە خوئ دەیویست لە كلیسای فلیپی خویدا ببینت.

ئەو پئی گوتن كە بئ دوودلی ”بە یەك رۆح“ رابوہستن بۆ خەبات لە پئناوی ئینجیل، وەك ”یەك“ بۆ ئەوہی ”هەمان بیرکردنەویان هەبیئت“ بۆ بەشداری لە

”هه مان خو شه ويستی“ بۆ ئه وهی ”یه ک بن له رۆح و یه ک بن له بیر کردنه وه دا“
(فلیپی ۱: ۲۷، ۲: ۲).

وینه یه کی تا ک ره نگه؟ وا نییه؟ ژیا نی ئه وان پیکه وه ده بیته ره نگه یه ک بوون.
وه ئه وان ده بیته به ره نگه ئه وه یه کیتی و یه کبوونه وینه بکیشن، به هو ی ملکه چ
بوونیان بۆ یه کتری. پۆلس به رده وام ده بیته له فه رمان پیکردنیان ”هیچ شتی ک به
خو په رستی و لووتبه رزییه وه مه که ن، به لکو به شیوه یه ک بیفیز بن که به رامبه ره که تان
له خو تان به با شتر بزائن. ته نها با یه خ به به رژه وه ندی تاییه تی خو تان مه دن، به لکو
با هه ری هه که تان با یه خ به به رژه وه ندی خه لکی دیکه ش بدات.“ (فلیپی ۲: ۳-۴) وینه ی
یه کیتی، به ده ربرینیکی دیکه، وینه ی ملکه چی دوولایه نیه.

پیش ئه وه ی پۆلس ئه م وینه یه ی یه که م ته واوبکات، هه رچه نده، خو ی جیا ده کاته وه
وینه ی دووه می ملکه چی ده کیشیت. وینه یه ک که ده بیته هه مونه بۆ ئه وه ی یه که م.
کاتیک دینه سه ر با سی ئه وه هه موو یه کیتی و ملکه چی و خو شه ویستییه، پۆلس
گوتوو یه تی وه ک عیسا ی مه سیح بیر بکه نه وه: ”ئه وه ی به سه روشتی خو ی خودایه،“
به لام ”نه یویست یه کسانیه که ی له گه ل خودا بۆ خو ی بقو زیته وه، به لکو خو ی
کرده هیچ، شیوه ی به نده ی وه رگرت، وه ک مرۆفی لی هات، که به رو خساری مرۆف
ببیرا، خو ی نزم کرده وه و تا کو مردن ملکه چ بوو، ته نانه ت مردنی سه ر خا چ.
له بهر ئه وه خودا زۆر به رزی کرده وه و ئه وه ناوه ی دای ی که له سه رووی هه موو
ناویکه وه یه،“ (فلیپی ۲: ۵-۹).

ئایا تۆ تیکه له کیشی نیوان دوو وینه که ده بینیت؟ وینه ی دووه م وینه ی ئینجیله.
مه سیح ده بیته مرۆف، له خا چ ده دریت، وه له مردنه وه هه لده ستیزیته وه. وینه ی
یه که م وینه ی ژیا نیکه ده وله مهنده به م ئینجیله. ژیا نیک ته رخان کراوه بۆ پا به نده بوون
و ملکه چی، وه یه کیتی هه کی ساده و سا کار له نیوان خه لکه که ی مه سیحدا.

پۆلس له بنه ره تدا ده لیت: ”تۆ ده ته ویت بزانی ت شه ره زایه کی ئینجیل پۆیسته
چو ن بژیت له نیوان خه لکی دیکه ی مه سیحیدا؟ ته نیا ته ماشای رزگار که ره که ت بکه!“
له م خاله دا له ناو نامه که دا، پۆلس ده گه رپته وه بۆ وینه که ی یه که می. ئه وه پیا ن
ده لیت به رده وام بن له گو یزپایه لی. بۆ کار کردن له ده ره وی رزگار بو نیان به ترس و
توقینه وه. بۆ ئه وه ی هه موو شتی ک بی بۆ له بو ل و نا ره زایه ی ده ربرین ئه نجام به دن.

وه بو ٽه وهى بى گله يى و كه موکوري و بيگه رد بن. ٽينجا وهك ٽه ستيړه كان له ټاسمان ده دره وشيښه وه (فليپي ٢: ١٢-١٦).

کاتيتک مه سيحيه کان له کليساکانياندا يه کيتي په يړه وه ده کهن به ملکه چپوونيان بو يه کتري، ټه و کاته کليساکانيان وهک گلپوي سهر شه قامه کان له شه وي شاريکي تاريخدا ده دره وشيښه وه، وه کو چراکاني شه ويک له دارستاندا.

ټه وه ټياني به ټينجيل ده وله مه نده، وه کليسا ي به ټينجيل ده وله مه نده.

ټه گهر تو بزانيت ټه م جيهانه چنه تاريخ و ونووه، ده توانيت ببينيت چنه د وينه يه کي جوانه، هاوسه رگيرييه سهر نه که وتوه کان ده ببينيت، نادا په روه ري نه ته وه يي، منداله فريډراوه کان، جوړه کاني ټالووه بوون که خه لک کوټ و بهند ده کهن. تو ته نهايي و ټازار و دوو ټليت بينيوه. توره ييت ټه زمون کردووه، ټرقي، لوتبه رزيي، خو هه لڅه ټانندن و به هانه بو خو هيڼانه وه که له گه ل هه موو ټه و شتانه ي دیکه دايه. هه نديک له م شتانه ت له خه لکي دیکه دا بينيوه، وه هه نديکيت له خوټدا بينيوه.

به لام ټايا هه لگرتن و بوون به و چرا پرشنگده رانه ي ټووناکي و بردنيان بو جيهانه تاريخه که ټه و داواکاريه نييه که تو ده ته ويټ کليسا که مان بيکات؟

هه شت ټيگا بو ملکه چ بون بو کليسا

ټولس ټيک ته ماشاي چاوه کاني ټه نداماني کليسا که ي فليپي کرد و ټيي گوتن که ملکه چي به رژه وه ندي يه کتر بن، ټيک وهک چوڼ مه سيح ملکه چي خو ي نيشاندا بو به رژه وه ندي ټه وان.

هه مان شت راسته بو ټيمه و کليسا خو جيبه کاغان. ټيک وهک چوڼ مه سيح هه موو ټياني خو ي ملکه چي به رژه وه ندي ټيمه کرد. که واته ټه بيت ټيمه هه موو ټيانمان ملکه چي به رژه وه ندي يه کتر بکه ين. وه کو ټه وه نييه که ټه گهر شو ټيک هه بيت بو ټيانمان که له ته ماشا کردني شته سهرنچراکيشه کان باشت به خشرابيت له وه ي خو مان.

به تايه تي، ټيويسته ټيمه به ټاشکرايي خو مان به کليسا که مان به خشين له رووي جه سته يي، کو مه لايه تيي، هه ست و سوژ، دارايي، پيشه يي، ته ندروستي، ټوحي.

به ئاشكرابى

يه كه م شت پيويسته مه سيحييه كان به ئاشكرابى ملكه چى كليساكه يان بن. مه به ستم نهويه به فهرمى. پيويسته په يوه ندى بكن به كليسا يه كه وه له ريگه ي پابه ندىبون به جهسته خو جنييه كه ي باوه پرداره كان كه نه وان به شيويه كه ي ريكوپييك نانله تكدردنى تيدا نه نجام ده دن. عيسا به ئاشكرابى خو ي و كليساكه ي ناساند. تيمه ش پيويسته به ئاشكرابى خو مان بنا سيئين به نه و و به خه لكه كه ي، به هو ي په يوه ندى كردن مان به كليسا يه كه وه. (بروانه به شى هه شته م بو نه وه ي بزانيت نه مه واتا ي چى ده گه يه يت بو كليسا چه وسا وه كه).

له روى جهسته يى / جوگرافى

دووه م، مه سيحييه كان پيويسته ملكه چى كليسا كانيان بن له رووى جهسته يى و هه روه ها رهنه گه جوگرافيش. تيمه له رووى جهسته ييه وه ملكه چ ده بين له ريگه ي كو بونه وه ي ريك و به رده وام له گه ل كليسا. واز له كو بونه وه كانمان نه هينين، وه كه هه ندىك له سه رى راهاتوون، به لكو يه كترى هانده ين، به تايبه تى كه ده بينن روظى هاتنه وه ي مه سيح نزيك ده بيته وه. (عيرانيه كان ۱۰: ۲۵؛ هه روه ها، كردار ۲: ۴۲-۴۷). له هه ر روظيكي ته رخانكراو بو خودا به شدارى كو بونه وه بكه (كردار ۲۰: ۷؛ يه كه م كو رنسو س ۱۶: ۲).

تستا به يله با كه ميك گره وه كه به رز بكه مه وه. نه گه ر تيوه بتوانن "خه لكى له خو تان به با شتر بزائن" وه "به دوا ي خو ش حال بوونى نه وانى ديكه دا بگه رين" له ريگه ي ژيان له نزيكى شوينى جوگرافى كليسا. كاتي ك كه سيك له شوينى نزيك كليسا يه ك ده ژييت، به بى روشتن يان نزيك له كومه ليك باوه پردار، نه وا ئاسانتره كه خه لك بانگ بكه يت بو مالى يه كدى بو نانى ئيواره، بو چاودر ي كردنى منداله كانى يه كتر له كاتى به جيگه ياندى نه ركه كاندا، وه يارمه تيدانى يه كتر به هينانى شير و نان له دوكانه كه بو يه كترى له كاتى سه رقالى. به ده رپر ينيكى ديكه ته واو ئاسانكارى ده بيت كاتي ك ژيانى روظانه هاوبه ش ده بيت «ته نانه ت نه گه ر بو پاسه يه كيش بيت» كاتي ك كه ناسيا ويك ته ه بيت له نزيك شوينى جوگرافيه كه ت.

له كاتى باس كردنى كر ينى خانوو يان به كر يگر تنى شوقه، مه سيحييه كان كار يكي باش ده كن، به كردنى هه ندىك پرسيار كه نامه سيحييه كانيش هه مان نه و پرسيارانه

ده‌كهن ”چه‌ندی پاره ده‌وئت؟ قوتابخانه‌ی باشی لئوه نزیكه؟“ به‌لام مه‌سیحیه‌كان هه‌روه‌ها كارێكى باش ده‌كهن كه هه‌ندیك پرسیا‌ری زیاده‌ بكه‌ن، وه‌كو ئه‌مانه:

- ئایا په‌هنی مولكه‌كه‌ یان كری‌دانه‌كه‌ بواری كه‌مێك یارمه‌تیدانی تیدا ده‌بیت بو‌ كه‌سانی دیکه‌.

- ئایا بو‌ ئه‌ندامانی دیکه‌ی کلێسا ئاسان ده‌بیت زوو بگه‌نه‌ لام، كاتێك بو‌ به‌قوتابیکردن یان بو‌ میوانی دین.

كاتێ دو‌جار خیزانه‌كه‌م مالیان گواسته‌وه‌، پرسیا‌ری ملكه‌چی جو‌گرافی بو‌ کلێسا هاته‌ ئاراوه‌ بو‌ هه‌لبژاردن له‌ نیوانی دوو خانو‌دا هه‌ردووکیان نرخه‌کانیان گونجاو بوو، به‌لام له‌ هه‌مان كاتدا زۆر جیاواز، خانوی یه‌كه‌م نو‌یتر بوو، باشت‌ر دیزاین كرابوو، سه‌رنج‌راكیشت‌ر بوو، پێویستی به‌ چاك‌کردنه‌وه‌ نه‌بوو، وه‌ هه‌رزانه‌تر بوو. به‌لام سی خوله‌ك به‌ ئۆتۆمبیل له‌ بینای کلێساكه‌وه‌ دووربوو، وه‌ له‌ هیچ ئه‌ندامێکی کلێسا نزیك نه‌بوو. خانووی دووهم كۆنتر بوو، رزێوتر بوو، پێویستی به‌ چاك‌کردنی زۆر هه‌بوو، بو‌ نمونه‌ دا‌لانی پێشه‌وه‌ی كه‌ پرووی هه‌له‌یتابوو، نه‌ومی خواره‌وه‌ ئاوی تیدا پاده‌وه‌ستا و ده‌بووه‌ لافاو، گرانتیش بوو. به‌لام ته‌نها پازده‌ خوله‌ك به‌ ئۆتۆمبیل له‌ بینای کلێساكه‌وه‌ دوور بوو، وه‌ له‌ وه‌ش گرنگ‌تر، له‌ناو ئه‌وانه‌ی له‌و ناوه‌دا هاتو‌چۆیان ده‌کرد ده‌یان كه‌سیان (له‌ ئیستادا بوون به‌ دوو هێنده‌ش) ئه‌ندامانی کلێسا بوون. من دا‌وای نامۆزگاریم له‌ چه‌ند پیریکی کلێسا كرد، هه‌موویان نامۆزگارییان كردم كه‌ په‌یوه‌ندییه‌كانی کلێسا له‌ پێش هه‌موو شتیكه‌وه‌ دا‌بنیم، ئه‌مه‌ له‌ راستیدا واتای ئه‌وه‌ بوو كه‌ خانوه‌ كۆنه‌كه‌یان هه‌لبژیرم، كه‌م‌تر سه‌رنج‌راكیش و گرانت‌ره‌كه‌.

به‌ سوپاس و پێزانیه‌وه‌ ئه‌نجاممان دا، چه‌نده‌ سه‌رنج‌راكیش بوو بو‌ ته‌واوی خیزانه‌كه‌مان! هاوسه‌ره‌كه‌م په‌یوه‌ندی رۆژانه‌ی هه‌بوو له‌گه‌ڵ دا‌یكه‌كانی دیکه‌دا، وه‌ منداله‌كانمان له‌گه‌ڵ منداله‌کانیان بوون. خو‌م له‌گه‌ڵ براه‌ك له‌ رۆژانی هه‌فته‌ به‌یانیان بو‌ نو‌یژکردن و خو‌یندنه‌وه‌ی ئینجیل كۆده‌بوینه‌وه‌، بو‌ ماوه‌ی سا‌ل و نیویك به‌رده‌وام بووین. وه‌ خیزانه‌كانی کلێساكه‌مان ده‌یان‌توانی پێكه‌وه‌ ئیش بكه‌ن له‌ خزمه‌ت‌كردن و مزگینیدان به‌ دراوسێ‌كانمان.

ئایا عیسا خو‌ی ملكه‌چی به‌رژه‌وه‌ندیه‌كانی ئیمه‌كرد به‌ جه‌سته‌ و به‌ شو‌ینی جو‌گرافی؟ ئه‌و ئاسمانی به‌جیه‌یتشت.

له رووی کۆمه لایه تیه وه

سێمه، ئیمه پێویسته خۆمان ملکه چ بکهین له رووی کۆمه لایه تیه وه. پێویسته کلێساکان له یانهیهکی کۆمه لایه تی زیاتر بن، وه ناییت له وه که متر بن. هاوڕیکامان ئه وه که سانهن که ئیمه شوپیان ده کهوین و چاویان لێ ده کهین. ئیمه پاره خه رجه ده کهین له وه شوپنه ی که ئه وان پاره ی لێ خه رجه ده کهن. مندالکامان به و جوړه په روه رده ده کهین که ئه وان په روه رده ی ده کهن. هاوڕیکامان ئه وه ده کهن که ئیمه چاویان لێ ده کهین (پروانه یاقوب ۴: ۴؛ هه روه ها، یه که م کۆرنسووس ۱۵: ۳۳).

کۆمه لگه ی کلێسای خۆجییی پێویسته ئه وه شوپنه بیته که مه سیحیه کان شیوه ی یه که تری تیدا دیاری ده کهن بۆ کاری باشه به هه موو ریکگاکانی هاوڕیبه تی. هاوڕیانی مه سیحی به دلنیا یه وه به هادارن له ناو یان له ده ره وه ی هه مان کلێسادا. به لام ده رباره ی هاوڕییان که له کلێسای خۆجییی نه بن، سنوری په یوه ندی له گه لیان دیاری کراوه له لایه ن هه مان خزمه تی وشه وه، وه هه لی پێداون بۆ ئه وه ی که ئه وه خزمه ته درێژه پێده ن و شوپری بکه نه وه بۆ ناو ژیا نی یه که تر، به لام به وریای زیاتره وه.

هه روه ها پێویسته کلێسا شوپنیکی سه لامه ت بیته بۆ ئه وه ی بیگوژینه وه بۆ ناو کۆمه لگه و ناوچه خۆشه کانی خۆمان. پێویسته په یوه ندی هاوڕیبه تی دروست بکریته له نیوان پیر و گه نچ، ده وله مند و هه ژار، رۆشنییر و نا رۆشنییر، گروپیک له نه ژادیک له گه ل یه کیک له نه ژادیکی که.

ئایا تۆ هێچ کاتیک گویت له ده نگیک بووه له ناو میشتکدا بیته بلیته: ”به لام من نامه ویت له گه ل ئه ودا هاوړی بم. ئه وه که من نییه، ئیمه دوو پێشینیه ی جیاوا زمان هه په، هه ردوو کمان هه مان شت سه رنجمان راناکیشت؟“ بیگومان، به لێ گویم لیبووه. به لام بیر بکه ره وه پۆلس وه لامی چۆن ده بیته: ”عیسا بیر ی له وه نه کرده وه که یه کسان له گه ل خودا شتیک بیته که خه لک تیی بگات، بۆیه خۆی یه کسان کرد له گه ل هێچ. ئه وه خودا بوو - وه که تۆ نه بوو - پاشان بوو به مرۆف. وه که تۆ!

به هه مان ساده و ساکارییه وه. تۆش خه لک له خۆت به باشتر دابنێ کاتیک دبیته سه ر ئه وه ی هاوړیکانت هه لبژیریته. بگه رێ به شوپن ئاره زوه کانیان، نه ک ئاره زوه کانی خۆت.

له پرووی ههست و سۆزهوه

یه کیک له ناوه روکی په یوه ندی هاوړییه تی، به دلنیا ییه وه، دابه شکردنی ههست و سۆز و خوښه ویستییه. پیویسته باوه پداران به مه سیح ههست و سۆزه کانیان ملکه چی یه کتری بکه ن. چی وام لئ ده کات دلخوش بیم یان شیوه ن بگپرم؟ نه و شته چیه که من ده خاته ئاهه ننگیپران یان پرسه و غه مباری.

گوئی بگره، پۆلس چی به خه لکی کورنسوس ده لیت: ”تاکو ناکوکی له له شدا نه بیټ، به لکو نه ندامه کان یه ک بایه خ به یه کتری بدن. نه گره نه ندامیک ئازاری هه بوو، هه موو نه ندامان له گه لیدا ئازار ده چیژن، نه گره نه ندامیک ریژی لیژا، هه موو نه ندامان له گه لیدا خوښ حال ده بن.“ (یه که م کورنسوس ۱۲: ۵، ۶).

به رۆمانیه کان ده لیت ”خوښه ویستی براینه به دل یه کتریتان خوښ بوئی، له خوټان زیاتر ریژی له یه کتری بگرن“ (رۆما ۱۲: ۱۰).

نه و فه رمانان پی ده کات که ئیمه ش دلخوش بین له گه ل نه و برایه ی که له ئیشه که پدا پله به رزگردنه وه یه کی گه وره ی وه رگرتوه وه به و پاره و ده سه لاتهی که هاوړیکه مان دهستی ده که ویت به هوئی نه و پله به رزگردنه وه یه دلخوش بین. ئایا ئیمه ده توانین؟ نه و فه رمان ده کات به و ئافره ته سه لته ته مه ن سی ساله که ئاره زووی هاوسه رگیری ده کات، دلخوش بیټ له گه ل ئافره ته بیست و دوو سال ته مه نه که که هاوسه رگیری کرد. ئایا ده توانیت؟ ئایا پیاوه هه ژاره که ده توانیت غه مبار بیټ کاتیک هاوړی ده و له مه نده که ی ئیشه که ی له ده ست ده دات؟

وه لمانده وه به به لئ بو ئه م پرسیارانه - له جیاتی به لئ کردن بو: ”خوپه رستی و ته ماح و لووتبه رزی بی مانا“ پیویستی به شتیکه که له هه ست و سۆز زیاتر بیټ. پیویستی به دلیکه که له لایه ن ئینجیل و رۆحه وه گوړاییت.

راسته و خو فه رمانی پۆلس بو: ”نرخاندنی نه وانی دیکه زیاتر له نرخی خوټ“ له گه ل ”هه مان خوښه ویستی“ واتای ناسینی خوښه ویستی نه وه ده گه یه نیټ که یه کسان بوون به خودا به شتیک دانانیت که له توانی تیکه یشتندا بیټ، وه پاشان وه کو نه و خوښویستن.

له رووی داراییه وه

پئویسته باوه‌رداران به مه‌سیح له رووی داراییه وه ملکه‌چی کلئسا بن. ئەمه له باسیکه‌وه بو باسیکی دیکه ده‌گۆرپت. هه‌رچه‌ند بکریت پئویسته باوه‌رداران به مه‌سیح به‌دوای رینگادا بگه‌رپن بو ئەمه‌کداری بو فه‌رمانه‌کانی کتییی پیروژ، وه‌کو ئەمانه‌ی خواره‌وه:

- “به‌شداری بکه‌ن له پئویستیه‌کانی گه‌لی پیروژی خودا، میوانداری خوشک و برا نامۆکان بکه‌ن” (روما 12: 13؛ هه‌روه‌ها، گه‌لاتیا 2: 10؛ یوحنا 3: 17).
- “به‌لام له‌باره‌ی کۆمه‌ک بو گه‌لی پیروژی خودا، چون کلئساکانی گه‌لاتیام پاسپاردوو، ئیوه‌ش ئاوا بکه‌ن: له‌سه‌ره‌تای هه‌ر هه‌فته‌یه‌ک با هه‌ریه‌که‌تان چه‌ندی له‌توانادایه‌ بیخاته‌ لایه‌ک، تاکو کۆمه‌که‌که‌ ئه‌و کاته‌ نه‌بیت که‌ ده‌گه‌مه‌ لاتان” (یه‌که‌م کۆرنسۆس 16: 1-2؛ رۆما 15: 26).
- به‌هه‌مان شیوه‌ مه‌سیحی خاوه‌ن شکۆ فه‌رمانی داوه، ئەوانه‌ی که‌ مزگیانی راده‌گه‌یه‌نن گوزه‌رانیان له‌سه‌ر مزگیانییه‌” (یه‌که‌م کۆرنسۆس 9: 14، هه‌روه‌ها 9: 11-13؛ مه‌تا 10: 10؛ لوقا 10: 7؛ گه‌لاتیا 6: 6 هه‌روه‌ها، یه‌که‌م تیمۆسوس 5: 17-18).

له رووی پیشه‌یه‌وه

پئویسته باوه‌رداران به مه‌سیح پیشه‌کانیان ملکه‌چ بکه‌ن بو کلئسا. له‌لای هه‌ندی‌ک که‌س ئەمه‌ واتای ئەوه‌یه‌ بچن بو خزمه‌تی پیشه‌کان. بو هه‌موو باوه‌رداری‌ک به مه‌سیح ئەمه‌ واتای تینگه‌یشتنه‌ له‌وه‌ی که‌ ژیا‌نی ئەندامه‌ تازه‌ پینگه‌یشتوه‌ کامان درێژه‌ ده‌کیشی بو هه‌تاهه‌تایه، له‌کاتیکدا پیشه‌کامان بو هه‌تاهه‌تایه‌ به‌رده‌وام نابیت.

من ژن و پیاو ده‌ناسم که‌ کارمه‌ندی خو‌به‌خشن، بو به‌رژه‌وه‌ندی و خزمه‌تکردن له‌ کلئسا له‌ ناوچه‌که‌یاندا، وه‌ که‌سانیک که‌ به‌رزکردنه‌وه‌ و پارهی زیاتریان په‌تکردۆته‌وه‌، هه‌ندی‌ک ئیشی گه‌وره‌تریان له‌ کۆمپانیای به‌ ناوبه‌نگی باشیان به‌جیه‌یشتوه‌ بو ئیشی بچوکت، که‌سانیک که‌ په‌تیان کردۆته‌وه‌ که‌ بچنه‌ شارێکی دیکه‌. له‌هه‌ر یه‌ک له‌م بارودۆخانه‌دا، که‌سه‌کان هه‌له‌کانیان له‌کیس خویان داوه، چونکه‌ زانیوانه‌ رینگه‌ده‌بیت له‌به‌رده‌م توانایان بو گرنگیدان به‌ کلئسا و خیزانه‌که‌ی. وه‌ هه‌روه‌ها من خه‌لکی

دیکه م ناسیوه که په تیان کردوته وه له پوژانی شهمه ئیش بکه، یان ئیشی زوریان هه بیټ، کاتیک دهیان توانی، نه که له بهر ئه وهی ئه وان له په پیره وکه رانی شهمه یه کانن، به لکو له بهر ئه وهی ئه مه ئه و کاته یه که کلئسا کوډه بیټه وه.

به لأم، له باشتین و شاره زاتین که سه پیره کانی کلئسا ئه و که سانه نین که له په یژهی پسیوریدا به ره و سه ره وه ده روڼ، به لکو ئه وانن که به ره و خواره وه ده روڼ بو به ره و پیشخستنن کلئسا.

له پرووی په وشتییه وه

پیویسته باوه پداران به مه سیح له پرووی په وشتییه وه خو یان پیشکه ش به کلئسا خو جیییه کان بکه. ئه مه واتای ئه وه ناگه یه نیټ که ته واوی ده سه لات بدیټه کلئسا وه ک چو ن مندالیک ناتوانی ده سه لاتی خو ی به سه ر دایک و باو کیدا سه پیټیټ. راستیییه که ی، ده بیټ باوه پداران به مه سیح بو ئاموژگاری په وشتی و پشت پی به ستن پروو له کلئسا بکات و به وشه کانی خودا یارمه تی بدریټ.

پو لس ده نوسیټ: ”خوشکان، برایان، ئه گه ر که سیک تووشی گونا هییک بو، با تیوه ی پو حانی که سی ئاوا به رو ح نه رمی راست بکه نه وه. سه یری خو شت بکه نه وه ک تو ش بکه ویته تاقیکردنه وه» (گه لاتیا ۱: ۶). یه هوزاش ده لیټ: ”هه ندیک له ناگر بر پینن و پرزگاریان بکه، له تر سدا به زه بیتان به هه ندیکدا بیټه وه، ته نانه ت پقتان له و بهر گانه بیټه وه که به جه سه ته گلاو بوونه» (یه هوزا ۲۳). کلئسا خو جیییه کان به سه ره کی ئه و شو پنه ن که یارمه تی باوه پداران ده دن بو ئه وهی به رامبه ر گونا هه کانیان بجه ننگن و ئیمه ش هه موو یارمه تیه ک وه رده گرین.

ئه گه ر خوشک یان براهه ت خراپه ی له گه ل کردیت، بر پو به ته نها له نیوان خو ت و خو ی گله یی لی بکه. ئه گه ر گو یی لیگری، ئه وا براهه ت به ده سه تده هیټیته وه (مه تا ۱۵: ۱۸). خو ئه گه ر گو یی نه گرت، یه ک یان دوو که س له گه ل خو ت ببه، تاکو هه ر بابه تیک له سه ر زاری دوو یان سی شایه ت راستیییه که ی سه لمیټریټ. ئه گه ر به گو یی نه کردن، به کلئسا بلن، ئه گه ر به گو یی کلئسا شی نه کرد، ئه وا به بټه رست و باجگری دابنی (مه تا ۱۸: ۱۶-۱۷).

هه موو ئه مانه به شیکن له وهی به شداری کلئسا بکه ی له پرووی په وشتییه وه.

پۆحى

له كۆتاييدا، مه سيحه كان به شيويه كي پۆحى به شدارى بكه ن. به مه ش مه به ستم له سى شتى تايبه ته:

- يه كه م، ئەم كۆمەلە خەلكە ئەو شوينه يه كه مه شقى پۆحى تيدا ئە نجام ده ده ين. پۆلس ده لىت ”به لام ده ركه وتنى به هره ي پۆحى پيرو ز بۆ هه ر يه كي ك له پيناوى سوو دمه ندى گشتيه ده درىت“ (۱ كۆرنسو س ۷: ۱۲).
- دوو هم، كلئساي خو جىيى ئەو جىگه يه يه كه پيوسته باوه رداران به مه سيح تيدا يه كترى بنياد بنين له باوه ردا، له رپى وشه كانى خودا وه. يه هوزا ده لىت ”به لام ئيوه خو شه ويستان، خو تان له سه ر باوه رى پيرو زتان بنياد بنين، به پۆحى پيرو ز نويز بكه ن، خو تان له ناو خو شه ويستى خودا پياريزن، چاوه روانى به زه يى عيساي مه سيحى خاوه ن شكۆمان بن بۆ ژيانى هه تاهه تايى“ (يه هوزا ۲۰-۲۱؛ هه روه ها، ئەفسو س ۴: ۱۱-۳۲).
- سىيهم، ئەوه خەلكه كانه كه ده بى به به رده وامى له نويزه كامان باسيان بكه ين.

خۆته رخانگه ردى بۆ ناشيرينى

راستى بگوترىت خەلكى له خۆته رخانگه ردى ناترسن. به لام ته نها ده يانه وى خو يان بۆ ناشيرينى ببخه خشن، وه ك پالنه وانه كه ي دستريس كه خو ي ته رخان ده كات بۆ رزگارگه ردى دامسىل.

ئوه ي پيشينى نه كراوه له مه سيحيه ت ئه وه يه كه پالنه وانه كه ي ژيانى ناخاته مه ترسيه وه بۆ دامسىل، به لكو بۆ ئه وه ي ئينجىل ده يه وىت، وه ك هارلو ت. له دوا ي ئه وه هه موويان بانگ ده كات و ده لىت كه هه موويانى رزگار كرده، به لام ته نها هارلو تى رزگار كرده -بو كه كه هيشتا ئاماده ده كرىت، كلئسا كه.

ئىستا، خۆته رخانگه ردى بۆ ناشيرينى خەلكى ده ترسىن، ده كرىت ئه و ناشيرينه ش برىتى بىت له كلئسا خو جىييه كان. كلئسا كان پرن له كه سه گونا به باره كان، كه واتا ي سه ركه وتنيان زور جياوازه له گه ل ئيمه. به لام مه سيح به م شيويه ئيمه ي خو شويستوه:»

یہ کتریتان خوشبوئی. وہ ک من خوشمویستن، ئیوہش بہ و جوّره یہ کتریتان خوشبوئی“ (یوّحہ نا ۱۳: ۳۴) خوشویستنہ کہی مہ سیح بہ شیوہیہ کی ناوازه ناشیرینیہ کان دہ کات بہ جوانی، پروانہ (ئەفسۆس ۵: ۲۲-۳۱). وہ خوشویستنئ ئیمہ بوّ یہ کتر پیویستہ ہہ مان کار بکات - یارمہ تیدەر بیّت بوّ ئەوہی ناشیرینیہ کان بن بہ جوانی.

کیّ دہ توانیّ بہ م شیوہیہ خوشہ ویستی بکات؟ تہ نہا ئە و کہ سانہی کہ دلیان ئازاد کراوہ لہ خزماتکاری خوشی ئەم جیہانہ و چاویشان کراوہ تہ وہ: ”ئە گەر کورہ کہ ئازادی کردن، ئەوا بہ راستی ئازاد دہ بن“ (یوّحہ نا ۸: ۳۶).

پۆیوسته ئەندامان چۆن هەلسوکەوت لەگەڵ قەشەکان بکەن؟

هەموو ئەندامی کۆلیسا لە داها توودا، لە بەردەم تەختی خودا رادەووەستیت و حسابیک پێشکەش دەکات کە چۆن ئیسی کردووە بۆ پاراستنی ئینجیل لە ژبانی ئەندامەکانیدا (پروانە گەلاتیا ۱) ئەمە دەلیت، پۆچی پیرۆز قەشەکان و پیرانی دامەزراندوووە کە چاودێری کۆلیسا دەکەن. (کردار ۲۰: ۲۸؛ تیتۆس ۱: ۷؛ یەكەم پەترۆس ۲: ۵). کە واتای ئەوە دەگەیهنیت کە قەشە و پیران نوێنەرایەتی ئیسی چاودێریکردنی کۆلیسا دەکەن پۆز بە پۆز لە ژبانی کۆبونەووەدا. ملکهچی بۆ کۆلیسا هەمیشە واتای ملکهچییه بۆ ئەوان. بە شیوهیهکی گشتی، ئەندامەکان چۆن دەتوانن هەلسوکەوت لەگەڵ قەشەکان بکەن.

۱. پۆیوسته ئەندامەکان بە فەرمی قەشەکانیان پشتراست بکەنەو. زۆریک لە کەلتورەکان هاوڕا نین لەگەڵ ئەمە. بەلام من باوەرم وایه، مادام لە کۆتاییدا باوەرداران بەرپرسیارن لە بەردەم خودا لەبارە ی ئەو ی فیریان کراو (پروانە گەلاتیا ۱)، ئەندامانی کۆلیسا بەرپرسیارن لە هەلبژاردنی رابەرانیان، پۆیوسته کۆبونەووە ریگە خوێش بکات بۆ قەشەکان کە لەم قۆناغەدا رابەراییەتی بکەن، بەلام پشتراستکردنەو ی کۆتایی، پشتراستکردنەو ی کۆلیسایه. (رەنگه هەرۆهها بیته ئەو بابەته ی کە دەسەلاتی کۆلیسا بۆ پشتراستکردنەو ی رابەرەکانی لە دەسەلاتی نێردراویدا. کە دەبیته میراتی بە ریگە ی کیلی نێردراویدا. (پروانە کردار ۱۶: ۲۳)، هەرۆهها پۆلی کۆبونەووی له (کردار ۱؛ کردار ۶).

۲. پۆیوسته ئەندامەکان ریز لە قەشەکانیان بگرن. توانای کەلتوری ئیمه بۆ تیگەیشتن لە ریزلێنان بەردەوام لاوازه. بەلام وهک چۆن کتیبی پیرۆز دەلیت پۆیوسته مندالان ریز لە دایک و باوکیان بگرن، هەر بهو جورەش پۆیوسته باوەرداران بە مەسیح ریز لە قەشەکیان بگرن، کتیبی پیرۆز تەنانەت دەلیت ”ریزی دووهیندەیان لیبگرن“ (یەكەم تیمۆسوس ۵: ۱۷) وه ئەمە واتای ئەو هەش دەگریتهوه کە پارهیان بدریت. (۵: ۱۸).

۳. پۆیوسته ئەندامەکان ملکهچی قەشەکانیان بن. ئەم دوو ئایهته ی عیبرانییهکان پۆیوسته ئاویتە بکرین لەگەڵ تیگەیشتنی ئیمه بۆ ژبانی مەسیحییانه. رابەرەکانتان لەیاد بیت، ئەوانه ی باسی وشه ی خوداتان بۆ دەکەن، تەماشای سەربوردەیان بکەن و لاسایی باوەریان بکەنەو (عیبرانییهکان

۷:۱۳) گوپرايه لى رابه ره کانتان بن و ملکه چيان بن، چونکه شهواره تان بو ده گرن، وهک بلئى حيسابيان پيشکه شى خودا ده کهن، تا کو به شادي وهه هه مه بکهن نهک به بيزارى، چونکه هه مه زيانى بوتان ده بيت (عيرانيه کان ۱۳:۱۷).

۴. پيوسته هه ندامه کان نوپژ بو قه شه کانين بکهن. هه م پياوانه هه و که سانهن که ژيان و فيرکدرنه کانين کلئسا ده پاريزيت. تاياسووده خوش ناييت بومان هه گهر نوپژيان بو بکهين.

۵. پيوسته هه ندامه کان هه و تاوانانه ي ناراسته ي قه شه کان ده کرين بهيننه به رده ميان. چونکه هه وان له پيشهنگ دان. پولس رابه ران ده پاريزيت به هو ي داواکردنى دوو يان سى شايهت بو قبولکردنى سکالا که. سکالا له سه ر هيج پيرىک قبول مه که، به دوو يان سى شايهت نه بيت (يه که م تيموساوس ۵: ۱۹). هه مه هه وه مان پنده لئيت، پيوسته کومه له که ريگه نه ده ن به پيرىک که خو ي دوور بخاته وه له به رده وامي له خزمهت.

۶. پيوسته هه ندامه کان ناگر به رده نه هه و شوانانه ي که ئينجيل رهت ده که نه وه، کاتىک فيرکه ره هه له کان هاتنه ناو کلئساي گه لاتيا وه، پولس پيره کانى راست نه کرده وه. هه و کلئساکه ي راست کرده وه. کاتىک شوانه کان ده ست ده کهن به ره تکرده وه ي ئينجيل بو هه وه ي خه لک فيرى خوانه ناسي بکهن، خودا بانگي هه ندامه کان ده کات و داوايان لى ده کات که گريان تيبه رده ن.

بەشى ھەفتەم

چى روو دەدات كاتىك ئەندامە كان نوپنەرايەتى عيسا ناكەن؟

ئەگەر تۆ بچوبوۋاي بۇ كىتەپخانەنى ناوچەكەتان و يەكەم چاپى پۇژنامەنى يوئىست بىكردبايەۋە، كە راپۇرتە بلاوكرراۋەكانى تۇماركردوۋە لە بارەى پۇژى ۱۱ى سىبىتەمبەرى ۲۰۰۱، ئەۋا وپنەنى پىاوپىكت دەبىنى كە لەسەر پلىكانەكانى تاۋەرە گەۋرەكەى پايتەخت دانىشتوۋە ئالايەكى ئەمىرىكى بە دەستەۋە گرتوۋە، ناۋى ھىرمۇنۇيە يان بە كورتىكراۋەيى مۇنۇ. مۇنۇ ناۋى دوۋەمى نىيە، بۇيە شوپىنى ناۋى دوۋەم لەسەر مۇلەتى شۇفېرىيەكەى بە لىنۇ دەخوئىرپتەۋە، واتاى ئەۋە دەگەيەننى كە ناۋى دوۋەمى نىيە و نەزانراۋە، مۇنۇ ھاۋلاتىيەكى ئەندەنوسىيە، بەلام نىشتىمانخوازىكى سەرسەختە. مۇنۇ پىش چەند سالىك بوۋە بە ئەمەرىكى، كاتىك كە كەسىكى باۋەردار بە مەسىح بە ناۋى دوۋگ بە رىكەوت لە بازارپىكى واشىنتون دى سى ئەۋى ناسى، ئەمە لە ۴ جولاي ۲۰۰۱ دابوو، لەو كاتەدا مۇنۇ تەماشاي يارىيە ئاگرىنەكانى دەكرد. دوۋگ پلاننىكى دىكەى ھەبوو. باسى ئىنجىلى بۇ مۇنۇ كىرد. مۇنۇ زور بە جوانى گوپى لىگرت و باۋەرى ھىئا. دوۋبارە لەدايك بوۋە.

چەند مانگىك لە دوای ئەۋە، كلىساكەى من ئەۋيان لە ئاۋەلكىشا و كرديان بە ئەندام. بە فەرمى بوو. ۋەك ئاگاداركردنەۋەى پۇژنامەۋانى ۋە بە ھەموو نەتەۋەكانى راگەيانندن: ئا ئەۋە ھاۋنىشتمانىيەكى شانشىنى مەسىحى ھات.

كلىساكە زۇربەيان وورەى مۇنۇ و مېھرەبانىيەكەى ئەۋيان پى خۇش بوو. لە يەككىك لە بۇنەكاندا خواردنى تەۋاۋى بۇ نانى ئىۋارە بۇ ھەموو ئامادەبوۋان كرى بۇ ئەۋەى بتۋانپت مىۋاندارى ھەموو ئەۋە كەسانە بكات كە كارىگەرىيان ھەبوۋە لە بەقوتابىكردنى لە مەسىحدا. ئەۋە كلىساكەى خۇشويست، كلىساش ئەۋى خۇشويست.

ھەندىك جار ئەمە سەرگەۋتوو ناپىت، پاش پەيوەندىكردن بە كلىساۋە. پىرەكان زانىيان كە مۇنۇ بە ناياسايى لە ۋلاتەكەيان كاردەكات. ئەۋە دەربارەى كارەكەى درۆى لەگەلىان كىردبوو، ۋە ھىشتا ھەر بەزدەۋامبوو لە درۆكردن لەگەل خاۋەن كارەكەى، كە ۋايدەزانى ئەۋە بە ياسايى لەۋپىيە. را و بۇچۈنەكان تىكەلۋپىتكەل و جىاۋاز بوون لەسەر چۇنيەتى مامەلەكردن لەگەل كۆچكردنى ناياسايى، لەۋ كاتەۋەى كە ھكۈمەتى ئەمەرىكى ياساي پەيوەندىدارى بەم بابەتەۋە دەرنەكردبوو. بەلام يەك شت روون

بوو، نابیت باوه‌پرداران به مه‌سیح درۆ له‌گه‌ل‌خواهن کاره‌کانیان بکه‌ن، به‌شاردنه‌وه‌ی بارو‌دۆخ‌ی ئیشه‌که‌یان. عیسا درۆ ناکات. جگه له‌وه‌ش ئه‌وه‌ی به‌رده‌وام ده‌بیت له‌درۆکردن نوینه‌رایه‌تی عیسا‌ی پێ‌ناکریت.

چوار مانگ کلێسا لێ‌پا‌رانه‌وه‌ که‌ روون بیت. وه‌ کلێسا له‌ بواری داراییدا یارمه‌تیده‌ری ده‌بیت. به‌لام ئه‌و هه‌ر رازی نه‌بوو. هه‌ندی‌ک جار وا ده‌رده‌که‌وت که نه‌رم بووه و خه‌ریکه‌ رازی بیت، به‌لام پاشان دووباره‌ په‌شیمان ده‌بۆوه، وه‌ ئه‌و م‌ک‌وپ‌بوو له‌ مانه‌وه‌ له‌ ناو سنوره‌کانی ئه‌مه‌ریکا‌دا. وای لێ‌هات دیار‌بوو که ئه‌و نرخ زیاتر بو مانه‌وه‌ له‌ ئه‌مه‌ریکا‌ داده‌بیت وه‌ک له‌ وشه‌ی خودا.

له‌ کۆتایی‌دا کلێسا به‌ دلیکی شکاوه‌وه‌ سزایان دا، به‌هۆی په‌تکردنه‌وه‌ و رازینه‌بوون له‌سه‌ر گوته‌ی راستیه‌کان. وه‌ پێ‌یان طوت که ئه‌ندامه‌کان چی دیکه ناتوانن به‌ مه‌سیحی بانگی بکه‌ن و هاو‌نیشتمان‌ییوونی ئه‌و له‌ پاشایه‌تییه‌که‌ به‌سه‌لێنن. وا فه‌رمانیان پێ‌کرد که راوه‌ستیت له‌ به‌شداریکردنی خوانی ئیواره‌ی په‌روه‌ردگار و وه‌رگرته‌ی نانله‌تکردن. ئه‌وان له‌ ئه‌ندامیته‌ی کلێسا ده‌ریان‌کرد. ئه‌وه‌ رۆژێکی غه‌مناک بوو بو کلێسا‌که.

پا‌رگرتن و سزای کلێسا چیه‌؟

سزای کلێسا چیه‌؟ له‌ ده‌سته‌واژه‌ گه‌شیه‌کان‌دا، سزای کلێسا یه‌کیکه‌ له‌ پرۆسه‌کانی پا‌رگرتن. ئه‌و به‌شه‌ی که‌ ئیمه‌ تاوانی پی‌راست ده‌که‌ینه‌وه‌ و سزا ده‌ستنیشان ده‌که‌ین بو‌ ئاراسته‌کردنیکی باشتر. که‌ سزابداریت واتای ئه‌وه‌یه‌ له‌نیوان شته‌کانی دیکه‌دا سزابداریت. وه‌ سزای مه‌سیحی له‌ ریگه‌ی رێنماییه‌کان و راستکردنه‌وه‌ ده‌بیت. وه‌ک له‌ وانه‌ی بیرکاری‌دا مامۆستا وانه‌ ده‌لێته‌وه‌ و پاشان هه‌له‌کانی قوتاییه‌کانی راست ده‌کاته‌وه‌. به‌ ناهه‌رمی، پاشان سزادانی کلێسا ده‌ست پێ‌ده‌کات، له‌دوای وشه‌یه‌کی تایبه‌تی گله‌بیکردن له‌ براهه‌ک که‌ گناه‌ ده‌کات.

ده‌سته‌واژه‌یه‌کی زۆر تایبه‌ت و فه‌رمیه‌، سزادانی کلێسا بریتیه‌ له‌ په‌رپه‌وه‌کردنی دورخسته‌نه‌وه‌ی که‌سیک له‌ ئه‌ندامیته‌ی و به‌شداریکردن له‌ خوانی په‌روه‌ردگار.

کلێسا به‌ که‌سه‌که‌ نالیت که‌ راوه‌ستیت له‌ ئاماده‌بون له‌ کۆبونه‌وه‌ ئاشکرا و گه‌شیه‌کانی. کلێسا ده‌یه‌وێت که‌سه‌که‌ بیت و گوێ بگریت له‌ وتاری وشه‌کانی خودا. له‌ هه‌مان کات‌دا کلێسا ده‌لێت ئیمه‌ ناتوانین په‌شتراستی شاره‌زایی ئه‌و که‌سه‌ بکه‌ینه‌وه‌

له باوه پږدا، وه له بهر ئه م هۆيه کليسا په تي ده کاته وه که خوانی ئيواره ي په روه ردگاري پيښت. ئه وه نا په يوه نديدارييه يان ناپه يوه نديداربونی کليسا يه له گه ل که سه که.

له به شي ۱۸ ي مه تا (بروانه پارچه ي ۳)، له وان يه به ناوبانگتري ن به ش سه باره ت به سزادانی کليسا يه که م کورنسوس ۵ بيت. له ويډا پو لس سه رزه نشتي خه لکی کليسا ي کورنسوس ده کات به هوی شانازيکردنيان به ليخوشونيان له پياويک که له گه ل ژنی باوکی ده خه وي ت. ئه وه پييان ده لیت که ئيوه ش لووتبه رزن! باشت نه بوو ماته مدار بن، ئه وه که سه ش که ئه م کاره ي کردووه له خوتانی دووربخه نه وه؟ (يه که م کورنسوس ۵: ۲) بو سزادانی (يه که م کورنسوس ۵: ۱۲) بو ده رکړدی (يه که م کورنسوس ۵: ۵) ئه وه شانشي شهي تانه، که جي هانه، ئه وه ئير ناتوانیت وه ک هاو لاتیيه کی شانشي خودا خوی بنا سي نیت، هه تا نه وه ي به م جوړه بژی ناتوانیت به رده وام بيت. له بيرت بيت ئه گه ر بيته ئه ندامی کليسا ئه وا تو ده بيته نوينه ري عيسا. سزادان پاش ئه وه پږه ويکی گونجاو وه کاریکی شياوه، له کاتيکدا که نوينه رايه تيکردنی که سيک بو عيسا شه رمه زاری بو عيسا ده هيني ت.

مه به سته کانی سزای کليسا چين؟

سزاکانی کليسا به لايه نی که مه وه پينچ مه به ستیان له پشته وه يه. يه که م: ئامانجی سزاکه ئاشکرکردنه. گونا وه ک شير په نجه وايه، حه زی له خو شاردنه وه يه. سزا ئاشکرای ده کات، شير په نجه که ده رده خات به ئومیدی ئه وه ي به لکو به خیرایي ببردريت (بروانه يه که م کورنسوس ۵: ۲).

دووه م: سزا ئامانجی ئاگادارکردنه وه يه. کليسا له ريگه ي سزادانه وه ياساکانی دادگایي خودا داناريزيت. به لکو شانوگه رييه کی بچوک پيشکه ش ده کات که وينه ي دادگاييکردنه گه وره که ده رده بریت. بو ئه وه ي بيته دی (يه که م کورنسوس ۵: ۵).

سيه م: سزای کليسا ئامانجی رزگارکردنی هه يه. کاتيک کليسا کان ئه نداميک ده بينن به ره و مردن ملی ري گرتووه هه ولی سزادان ده دن، لی ده پارينه وه و بال پراوه شاندي هيچ که سيک نايگه ري نيته دواوه. ئه وه دوا ريگه چاره يه (يه که م کورنسوس ۵: ۵).

چوارم: سزادان ئامانجی پاراستنی هه يه. هه روه ک چو ن شير په نجه له خانه يه ک بو خانه يه کی ديکه بلا و ده بيته وه، به هه مان شيوه گونا به خیرایي له که سيکه وه

بۆ که سیکی دیکه بلأو ده بیته وه (یه کهم کۆرنسۆس ۵: ۶).

پینجه م: سزادان ئامانجی ئه وه یه که شایه تیکی باش پيشکه ش به عیسا بکات. سزادانی کلئسا، سهیره ئه گهر وا بلئین، له راستیدا بۆ نا مه سیحیه کان باشه. چونکه یارمه تی له پاراستن و هیشتنه وه ی سهرنجراکیشی سیفه ته جوانه کانی خه لکی خودا بکه (بروانه یه کهم کۆرنسۆس ۵: ۱). کلئساکان، له یادت بیته، پیویسته پروناکی و خوئی بن بۆ زهوی و پروناکی بن بۆ جیهان.

”ئیوهن خوئی زهوی، به لأم ئه گهر خوئی سوپرییه که ی نه ما، به چی سوپر ده کریته وه؟ ئیتر به که لکی هیچ نایهت، ئه وه نه بی فرییدریته ده ره وه و خه لکی پيشیلی بکه ن“ (مه تا ۵: ۱۳).

مۆنۆ، گونا هه که ی خوئی له تاریکیدا شارده وه. نه یویست درۆکه ی ئاشکرا بیته. وه کاتیکیش ئاشکرا بوو. نه یویست وه ک گونا هه که ی له گه ل بکات. ویستی مامه له له گه ل بابته که بکات وه ک شتیکی زۆر پیویست که نه توانریت چاره سه ری بۆ بدۆز ریته وه، ئه و خوئی له دل ه وه خوئی هه لده خه له تاند. سۆزی زیاتری بۆ شتیکی دیکه هه بوو وه ک له وه ی بۆ عیسا و بۆ وشه کانی.

کلئسا که، به خۆشه ویستییه وه، نه یویست نه ئه و و نه که سی دیکه هه لبخه له تیزین. کلئسا ویستی ئاگاداری بکاته وه. پزگاری بکات. بیپاریزیت. ئه و باوه پداره نویانه پپاریزیت که ره نگه چه واشه بووبن و داکۆکی له درۆکردن بکه ن و به شیایوی بزنان. وه بۆ ئه وه ی دراوسینکانی خۆشبویت به مه رجی پاراستنی تایبه تمه ندی کلئسا.

له بهر ئه وه، کلئسا له پینگه ی سزادان و ریگریکردن، خۆشه ویستی راسته قینه ی خوئی ئاشکرا ده کات به راده ستکردنی به ئاستیک که له سه رووی بژارده کانی خوئی بیته. له کۆتاییدا کلئسا هیچ شتیک ناکات که متر یان زیاتر بیته له ئاشکراکردنی ئه م راستیه (تۆ عیسا هه ل نابزیریت، که واته تۆ ناتوانیت له گه ل عیسا بیت).

ئه و مه به ستانه ی که دیاری کران بۆ هه موو جوړه کانی سزادان، به دنئیایه وه، پیویسته به خۆشه ویستییه وه بن: خۆشه ویستی بۆ تاکه که سه که، خۆشه ویستی بۆ کلئسا، خۆشه ویستی بۆ ئه و جیهانه ی ته ماشامان ده کات، خۆشه ویستی بۆ مه سیح.

خودا، له دوای هه موو شتیک (سزای ئه وان هه دات که خۆشی ده وین) وه (هه موو که سیک ته مبی ده کات که وه ک رۆله ی خوئی قبولی کردییت (عیبرانییه کان ۱۲: ۶). به

پریگای رازینه بوون له سزادان، داوا ده کهین که ئیمه له خودا باشتر خوشیستمان هه بیټ. خودا به خوشیستنه وه ده زانیټ که سزادان و پیککردنه وهی ژیان، گه شه کردن، ته ندروستی، ده هیئیته کایه وه، نه ک باوکامان بو ماوهیه ک ئه وه ندهی به باشیان زانیوه ته مبیان کردوین، به لام خودا بو سوودی ئیمه یه ته مبیان ده کات، تا کو به شداری پیروزیه که ی بکهین. (عیبرانییه کان ۱۲: ۱۰). به لئ ئمه ئازاربه خشه. به لام به روبروومی ده بیټ. هه موو ته مبیکردنیک له کاتی خویدا ئازاربه خشه و خوش نییه، به لام دواتر به روبروومی ئاشتیانه ی راستودروستی ده گریټ بو ئه وانهی پیی راهیټراون (عیبرانییه کان ۱۲: ۱۱).

که ی پیویست ده بیټ کلئسا ته مبیکردن ئه زمون کات؟

وه لامه کورته که ئه مه یه. کاتی ک که سیک تاوان ئه نجام ده دات پیویسته کلئسا ئه زمونی سزادان و ته مبیکردن بکات. ئه ندامانی کلئسا پیویسته کارامه یی روبه پرووبونه وهی تاوان به نهینی و به سوژه وه فیر بن.

مانای ئه وه نییه چه کوشیک بگریټ به دهسته وه و به توندی له براهت به دیت، هه ر کاتی ک ئه وه سه ریچییه کی بچوکی ئه نجامدا. هه ندیک کات باشترین شت ئه وه یه که هیچ نه لئیت. وه کاتی کیش که شتیک ده لئیت. به گشتی وا باشتره که به ئاراسته کردنی پرسیار ده ست پیکه یټ، بو دلنیابوون له وهی که راستیه کانت له لایه، وه بو ئه وهی سوود له گومانه که وه بگریټ له به رژه وه ندی که سه که. هیشتاش پیویسته کلئسا که جوړه کانی په یوه ندیه کان بکیلئټ، له شوینیک که راستکردنه وهی نافه رمی بانگه پشترکراوه و وه گراوه - وه کو ره فتاریکی خوشه ویستانه.

ته مبیکردنی فه رمی کلئسا له لایه ن هه موو کو مه له که وه ته رخانکراوه بو گوناھی وه کو ئه وانهی نیشانه ن بو ئه وهی که کلئسا که هه ست ده کات که له وه زیاتر له توانایدا نییه شاره زایی که سه که له باوه ردا پشتراست بکاته وه. که سه که به رده وام ده بیټ له بانگکردنی خوئی به مه سیحی و نوینه ری عیسا، به لام وشه کانی ئه و ئیتر به هوئی سروشتی گونا هکردنه وه جیگای باوه ریټکردن نین.

با به م شیوه یه دایرپریژم: له شوینیک که هیلئیک هه یه له نیوانی تاوانه کان و شیوازی تاوانه کان که تو پیشینی ده که یټ بو مه سیحیه کان، وه گونا هه کان له لایه ک و شیوازی گونا هه کان له لایه کی دیکه، که وات لیده کات وا بیر بکه یته وه که که سینک

په‌نگه مه‌سیحی نه‌بیټ. ته‌مبیکردنی کلّیسا مسوگه‌ره، په‌نگه توّ بلیټ، کاتیک تاکه که‌سیک یه‌که‌م بوار ده‌پریت به‌ره و دووهم. ئەمه شتیک نییه که یه‌کسه‌ر بچیته ژیر پیستی تووه، به‌شیوه‌یه‌کی تابه‌تی وه‌ شاراو، ئەمه شتیکه که هه‌موو کوّبونه‌وی خه‌لکه‌که ته‌ماشای ده‌که‌ن و رازی ده‌بن به‌ ناشایسته بوونی. قسه‌ی که‌سه‌که چیتر جیگای متمانه نابیت. متمانه‌ی له‌ پیشه‌که‌ی خویدا له‌ده‌ست داوه، له‌وانه‌یه‌ داوای په‌شیمان بوونه‌وه بکات یان ته‌نھا بلیټ ئەمه کیشه‌ نییه یان بلیټ ئەمه سه‌رپیچییه‌کی زورخراپ نییه. به‌لام هوکاره‌که هه‌رچییه‌ک بیت کلّیسا ناتوانیت له‌وه زیاتر باوه‌ری پیبکات. بویه کلّیسا پشتراستکردنه‌وی ئاشکرایي ئەو له‌ خوانی په‌روه‌ردگار لاده‌بات. پاسه‌پوورت و به‌لگه‌نامه‌کانی لئ ده‌ستپینته‌وه و ئاگاداری ده‌کاته‌وه که له‌وه زیاتر ئەو ناتوانیت هاو‌نیشتمانی بوونی خوئی بو شانشینی مه‌سیح به‌ملینیت.

په‌نگه که‌سیک بلیټ. بو نمونه، جیاوازی هه‌یه له‌ نیوان درۆیه‌کی سه‌رزاره‌کی که‌ لئی په‌شیمان بوته‌وه له‌گه‌ل درۆیه‌ک که که‌سه‌که ژيانی له‌سه‌ر بنیاد ده‌نیت و ئاماده نییه ده‌ستی لئ هه‌لبگریت. که ئەمه‌ی دووهمیان نمونه‌ی وه‌ک مؤنویه.

ئایا ئەمه واتای ئەوه ده‌گه‌یه‌نیت که کلّیساکان پیوسته‌ دلی که‌سه‌کان بناسن؟ بیگومان نه‌خیر. خودا چاویکی پیداوین که تیشکی ئیکس‌ره‌ی تیدایه. به‌لام خودا به‌راستی داوا له‌ کلّیساکان ده‌کات که به‌روبومی ژيانی که‌سه‌کان بینن وه‌ په‌یوه‌ندییه‌کی هوکمدان ئەنجام به‌دن ”پۆلس ریگ ئەمه‌ی کرد، برونه (یه‌که‌م کوژنسۆس ۵: ۱۲؛ مه‌تا ۳: ۷؛ ۱۶: ۷- ۲۰؛ ۱۲: ۳۳؛ ۲۱: ۴۳).

ئایا ئیمه ده‌توانین شتیک بلیین له‌مه‌ نه‌گۆرت‌ر بیت ده‌باره‌ی شوینی ئەو هیله‌ له‌ نیوان بواریک و بواریکی دیکه که هه‌یه؟ باوه‌رم وایه که ده‌توانین بلیین ته‌میکردنی فهرمی پیوسته، بو ئەو حاله‌تانه‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ن، زور توندن، وه‌ گونا‌هه‌ بئ پاشگه‌زبونه‌وه‌کان. کلّیساکان پیوسته‌ ئالای سوور هه‌لنه‌که‌ن بو ده‌رکردن، هه‌رکه گومانیا‌نکرد له‌ هه‌بوونی ته‌ماح یان لووتبه‌رزی له‌ دلی که‌سیکدا. پیوسته‌ گونا‌هه‌که شتیک بیت که به‌چاو ببیزیت و به‌ گوئی بیسترت.

خالی دووهم، پیوسته‌ گونا‌هه‌که قورس بیت. هه‌موو گونا‌هیک مه‌رج نییه هه‌تا ئەو په‌ری راده‌یه قورس بیت. پیوستمان به‌ بوشاییه‌ک هه‌یه له‌ ژيانی کلّیسا‌دا که بو خوشه‌ویستی هیلدرابینه‌وه بو داپوشینی چه‌ند گونا‌هیک (یه‌که‌م په‌تروس ۴: ۸). به‌ سوپاسه‌وه، خودا بو هه‌موو جاریک که ئیمه گونا‌ه ده‌که‌ین به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رچاو و ئاشکرا ته‌مبیمان ناکات.

له کۆتاییدا، گوناوه که پۆیسته شایانی پاشگه زبوونه وه بیّت. ئەو که سهی به و گوناوه تیوه گلاوه، روه پروی فه رمانه کانی خودا بوته وه، به پپی ئینجیل، به لام په تی ده کاته وه که ریگا بدات گوناوه که لپی دوور بکه وپته وه. له هه موو پروپکه وه دیاره و ئاشکرایه که که سه که گوناوه که ی له لا به نرختره له عیسا.

ئێستا چهند بواریک هه یه که له وانیه که سه که داوای لیئوردن بکات، ئاماده بیّت تۆبه بکات، به لام کلێسا له رووی شه ره وه په ریارده دات که بچینه پیش و به رده وام بیّت له ته مپیکردنه که. باوه رم وایه ئەمه جپی قبولکردن بیّت کاتیک که، به هه ر هوکاریک بیّت، کلێسا ناتوانیّت به ئاسانی باوه ر به وشه کانی که سه که بکات. له وانیه له بهر ئەوه بیّت که که سه که له گه لی راهاتوو وه درۆکردن بووه به خوو له لای، په نگه گوناوه کردنه که زۆر به رنامه بوّادریژراو بیّت (وه کو به رنامه یه کی درێژخایه ن بوّ ئەنجامدانی) یان مایه ی باوه رپیکردن نه بیّت، یان درندانه بیّت (وه کو ده ستردیژی) به جوړیک که هه موو وشه یه کی ساده و ئاسانی داوای لیئوردن نه بیته مایه ی باوه رپیکردن. ئەمه واتای ئەوه نییه که هه ندیک گوناوه لیخۆشبوونیان نییه، ئەوه ته نها واتای ئەوه یه که هه ندیک کاتی ده ویت، به رووومی په شیمانی و تۆبه کردن پۆیسته به رینه به رده می کلێسا، پیش ئەوه ی کلێسا به ته واوی به رپرساریه تیه وه لیخۆشبوون رابگه یه نیّت (مونه یه ک ببینه له کردار ۸: ۱۷-۲۴)، له لایه کی دیکه شه وه، کاتیک کلێسا ده گاته ئەو باوه ره ی که که سیک راستگۆیانه تۆبه ی کردوو. پۆیشت ناکات به رده وام بیّت له ته مپیکردنی فه رمی (وه من ناتوانم بیر له یه ک حاله ت بکه مه وه که به ده ر بیّت له م ریکارانه).

چۆن کلێسا ده توانیّت ئەم ته مپیکردنه جیبه جی بکات؟

مه تا ۱۸ وه سفی پرۆسه ی بنه په تی ته مپیکردنی کلێسا ده کات، که ده گوازیته وه له که سیکه وه بوّ که سانی دیکه و بوّ هه موو کلێسا که.

گرنگییدانی بنه په تی عیسا لیره دا به مه به ستی درێژکردنه وه ی پرۆسه که یه، به جوړیک که له راده ی پۆیست زیاتر نه بیّت، به مه به ستی هێنانه به ره مه می ئاشتبوونه وه و ریکه که وتن.

هه ندیک جار پرۆسه ی ته مپیکردن پۆیسته ته واو به هیواشی به رپۆه بچیت، وه ک ئەو کاتانه ی که سه که ئاره زوو ی خو ی پیشانده دات بوّ جه نگان له گه ل گوناوه که. هه ندیک جار پۆیسته پرۆسه که خیرا بکریّت، وه ک له یه که م کۆرنسووس ۵ کاتیک گوناوه ی پیاوه که زۆر قورسه، به شیوه یه کی ئەفسانه یی شیواوی تۆبه کردن نییه.

ههروه‌ها، تهنه‌ها سروشتی گوناوه‌که نیه‌که ده‌بیت به هه‌ند وه‌ربگیریت، ده‌بیت سروشتی گوناوه‌باره‌که‌ش ره‌چاو بکریت. بو‌ئه‌وه‌ی راشکاوانه قسه بکه‌ین، گوناوه‌کاره جیاوازه‌کان، پیوستیان به ستراتیژی جیاواز هه‌یه بو‌مامه‌له‌کردن له‌گه‌لیان.

یه‌که‌م سالۆنیکی ۵: ۱۴. ئه‌ی خوشکان و برایان، لیتان ده‌پاریینه‌وه: سه‌رزه‌نشتی ته‌مه‌له‌کان بکه‌ن، وه‌ی ترسنۆکه‌کان به‌رز بکه‌نه‌وه، یارمه‌تی لاوازه‌کان بده‌ن، له‌گه‌ل هه‌مووان پشوودریژ بن...

زۆربه‌ی جار ئه‌ندامانی کلێسا پرسیار ده‌که‌ن چۆن هه‌لبکه‌ین له‌گه‌ل که‌سیک که ته‌مبێ کراوه؟

په‌یمانی نوێ له‌چهند شوپینیکدا ئاماژه به‌م بابته‌ ده‌دات (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۵: ۹، ۱۱؛ یه‌که‌م سالۆنیکی ۳: ۶، ۱۴-۱۵؛ دووهم تیمۆساوس ۳: ۵؛ تیتۆس ۳: ۱۰؛ دووهم یۆحنا ۱۰) ئه‌و ئامۆژگاریه‌ گرنگه‌ی که پیره‌کانی کلێسا که‌ی من ده‌یدهن ئه‌وه‌یه که ناوه‌رۆکی گشتی په‌یوه‌ندی که‌سیک له‌گه‌ل که‌سیکی ته‌مبیکراوه، به‌راشکاوی پیوسته‌ بگۆریت. هه‌لکردن و تیکه‌لاوی نابیت بکه‌ویته ژیر کاریگه‌ری هه‌رزه‌یه‌وه، به‌لکو پیوسته به‌ وتووێژکردنی خۆیستانه‌ ده‌رباره‌ی تۆبه‌کردن بیت. به‌ دلناییه‌وه ئه‌ندامانی خیزانه‌که پیوسته به‌رده‌وام بن له‌ هیئانه‌ی پابه‌ندبوون (بروانه ئه‌فه‌سۆس ۶: ۱-۳؛ یه‌که‌م تیمۆساوس ۵: ۸؛ یه‌که‌م په‌ترۆس ۳: ۱-۲).

چ کاتیک گه‌رانه‌وه بو‌به‌قوتابیکردن رووده‌دات؟ کاتیک تاوانکاره‌که تۆبه‌ ده‌کات. هه‌ندیک جار تۆبه‌کردن ره‌ش و سپیه، وه‌ک ئه‌وه‌ی روویدا له‌گه‌ل ئه‌و پیاوه‌ی ژنه‌که‌ی خۆی به‌جیه‌پشت. پیوست بو‌بگه‌رپه‌ته‌وه. هه‌ندیک جار خۆله‌میشیه، وه‌ک ئه‌و که‌سه‌ی که‌وتۆته ناو بازنه‌ی گومانه‌وه، پیوستمان به‌ داناییه‌کی زۆره.

هه‌رکه کلێسا بریار ده‌دات که که‌سیک بگه‌رپه‌ته‌وه بو‌به‌قوتابیکردنه‌که‌ی و بو‌خوانی په‌روه‌ردگار که تۆبه‌ی کردوه، پیوسته قسه نه‌کریت له‌باره‌ی ماوه‌ی تاقیکردنه‌وه یان هاو‌نیشتمانی پله‌ دوو. به‌لکو کلێسا پیوسته به‌ ئاشکرای لێخۆش‌بونی خۆی بو‌که‌سه‌که ده‌ربهرپیت (یۆحنا ۲۰: ۲۳) وه‌ خۆشه‌ویستی خۆی به‌ فه‌رمی پیشان بدات بو‌که‌سه‌ تۆبه‌کاره‌که (دووهم کۆرنسۆس ۲: ۸) وه‌ ئاهه‌نگ بگێریت (لوقا ۱۵: ۲۴).

دانتر له‌ دانایی مروّث

کاتیک کلێساکان ده‌ست ده‌که‌ن به‌ تاقیکردنه‌وه‌ی ته‌مبیکردن، زۆربه‌ی جار تووشی

ئاستەنگ دەبن، كاتىك دەبىنن لەناو ئىنجىلدا پرووداۋ نىيە ھاوشىۋى ئەو بەيت كە پروويداۋ، بۇ ئەوۋى وانەى لىۋ ۋەربگرن و چاۋى لىبەكن. بەلام بالاترىن خواستى كلېسا پىۋىستە بەھىزىتە دى بۇ پاراستنى تۆبە كىردن لە مەسىحدا. ئەمەش بەوۋ دەكرىت كە بە ورياي مامەلە بكرىت و برىيار بدرىت داخوا دەتوانرىت بەردەوامى بدرىت بە فەرمى ناساندنى پىنگەى كەسىك لە كلېسادا كە ژيانى بە زەقى پىۋەى ديارە كە مەسىح نانوىت. پاسەوانىكردنى تۆبە كىردنە كەى ئەوۋى، لە راستىدا، زۆرتىن شت چىيە كە لەلەى تاوانكارە كە خۆشەوۋىستە، كلېسايە يان جىهان.

ئەوۋە سەلماندى كە خۆشەوۋىستىن شت بۇ مۆنۋ ۋلاتى ئەندەنوسىايە. ھەندىك جار پاش بىيە شىبونى، مۆنۋ ھەستى بە تاوانبارى دە كىرد، بلىتى فرۆكەى كرى، و گەپرايەۋە بۇ ئەندەنوسىا. نىكەى سالىك لەدواى ئەوۋە، ئەم ئىمپلەى نوسى بۇ يەكىك لە شوانەكانى كلېساكەم:

ئاندى، سوپاس بۇ تۆ، بۇ ئەو ھەموو ئىمپلە ھاندانانە كە تۆ بۇ منت نووسىن، سوپاس بۇ كلېسا بۇ ئەوۋى كە ھەمىشە مىيان لەبىر بوۋە و بەردەوام بوون لە نوپۇز كىردن بۇ من. پىۋىستە من دانى پىدا بنىم كە من كلېسام بە جىھىشت، بە بابەتتىكى پىر لە گوناھ و تەۋاونە كراۋەۋە، ۋە شتە ناخۆشە كە ئەوۋى كە من بە كەمم ۋەرگرتبوو، پىۋىست بوو فېرىبم كە خۆم نزم بكەمەۋە و بىم بۇ لاتان بۇ دووبارە ئاشتىبوۋنەۋە. ئايا ئىمە دوژمنى يەكترىن؟ نەخىر، ئىمە بەرى باۋەردارى يەكترىن. من زۆر لووتبەرز و كەلەرەق بووم. لووتبەرزىيەكەم ۋاى لىكردم كە بىر بكەمەۋە لەوۋى خودا بە تەنھا كىشەكە چارە دەكات بى ئەوۋى من ھىچ ھەلوپىستىك بنوئىم. ئىتر مىلى رىگەى خۆمم گرت. ئەى ئەنجامەكە چى بوو؟ من ئاشتىم نەدۆزىيەۋە... من ئىستا دەزانم كە خودا بۇچى منى ھىننايەۋە بۇ مالمەۋە (ۋلاتەكەى خۆى)، لەبەرئەۋەى خەلاتتىكى ھەتاھەتايى چاۋەپروانى دە كىردم. من ئومپىدەۋارم بتوانم بوۋت ۋەسفف بكەم كە من ئەمپرو چۆن پەيوەندىيەكەم لەگەل ئەودا ھەيە... پەيوەندىيەكى زۆر جوانە، لە باسكردن نايەت... ئاندى، من نوپۇز بۇ ئەم ئاشتىبوۋنەۋەيە كىرد بۇ ئەوۋى بىتە دى، بەلام تكايە پىشانم بدە چۆن بىكەم. من تامەزرۆم بۇ دووبارە پىكەۋەبوون لەگەل خىزانەكە. ۋە لە كۆتايىدا تكايە سوپاسى من بنپىرە بۇ ئەندامەكانى كلېساكە و پىرەكانى، ۋە من بىرى ھەمووتان دەكەم.

خۆشەوۋىستى زۆر،
مۆنۋ

وه به خوشحالییه وه کلیسا که مان ئەم وه لامه ی بو نارد:
مۆنۆ،

زۆر خوشحال بوین که دووباره په یوه ندى له گه‌ل تۆ بکه‌ین، من ویستم تۆ بزانیته که دوینى شه وه له کۆبونه وه ی کلیسا پیکه وه به شیک له ئیمیله که ی تۆمان خوینده وه، هه موو که س به ساده یی و دلفراوانی وشه کانی تۆیان بیست، وشه کانت و هه لۆیسته کانت هانده ربوو بویان.

ئه ندامه کان به تیکرای دهنگ دهنگیانا به ئەم پیشیاره ی پیره کان:

پیشیار: پیرانی CHBC به خوشحالییه وه پیشیار ده که ن که ئەندامانی کلیسا که به سوپاسه وه بو خودا بریار به دن له تۆ به کردنی برامان، مۆنۆ، وه ئیمه به فه رمی لیخوشبوونی خۆمانی بو ده برین له به رامبه ره له سوکه وته کانی به رامبه رمان، وه ئیمه به ئاشکرای به قوتابیکردنی ئەو له گه‌لمان و خوشویستنی ئەو تازه ده که ی نه وه وه ک برایه کمان له مه سیحدا. وه ئیمه هه موو ئەم شتانه ده که ی ن به سوپاسیکی زۆره وه بو خودامان بو ئەمه کدارییه که ی و بردنه سه ره ی وشه کانی و بو ئەوانه ی که وشه کانی به رز ده نرخینن به پابه ندبوونیان پیوه ی.

وه پاشان به کۆمه‌ل نوێژمان بو کردیت و داوا ی گه‌وره ترین پیرۆزبوومان له خودا کرد بو، وه داوامان له خودا کرد که ده ستی پیرۆزی له سه ره خۆت و خیزانت و کاره که ت بیته.

داوا ده که ی ن خودا به رده وام بیته له هاندانت و بتپاریزیت، له کاتی که دا که تۆ شوین ئەو ده که ویت.

برات له مه سیحدا،

ئاندى

ئێستا مۆنۆ وه ک مزگینیده ره خزمه ت ده کات له ناو گروپیک خه‌لکی موسولمان له ئەنده نویسا.

که واته کلیسا هه لۆیسته ی وه رگرت، وه مۆنۆ تۆ به ی کرد، خودا شکۆمه ند کرا. وه ئێستا ولاتیک له جه مسه ره که ی دیکه ی زه وی به ربووم کۆده کاته وه.

ئایا بئ پلانی خودا له دانایی مرۆف ژیرانه تر نییه؟

عیسا بالاده ست ده بیته.

ئەو كاتانەى كە پېۋىستە خۆت نەكەى بە قوربانى

ھەموومان، كاتىك ھەبووھ كە داوامان لىكراوھ بەزەى بنوئىن بەرامبەر ھەلە و گوناھە كانى رابەر. لەوانەشە لە كلئسايە كدا بىت كە رابەرەكەى كە سىكى تورەيە. ئەگەر من لەگەلت بىم لە زۆربەى بارودۆخە كاندا ھانت دەدەم كە بەرامبەرى بوھستىتەوھ، بەرامبەرى بوھستە بو ئەوھى باوھرەكەت بپارئىزى، بو پارئىزگارى لە خىزانەكەت. وھ نمونەيەكى زۆر باش بەجئ بھىللە بو ئەو ئەندامانەى كە بەجئ ماون. وھ خزمەتى دراوسئ بىباوھرەكانت مەكە بە ھىشتنى بلاوبوونەوھى خراپە لە كلئسادا. چۆن بەرپۆبەرە تورەكان بناسىنەوھ؟ پۆلس دوو شاىتەى ھىنا بو راوھستان بەرامبەر بە پىرئىك (يەكەم تىمۆساوس ۵: ۱۹) لەبەر ئەوھى دەيزانى رابەر و پىرەكان زياتر پشتگىرىيان دەبىت، زۆربەى كاتەكان بە ناھەقى. لەدواى ئەوھى گوتمان رابەرە تورەكان ئەم خالانەيان تىدايە:

۱. دەنگ بەرزكردنەوھ لە كاتىكدا نوسىنەكە پېۋىست بە دەنگ بەرزى ناكات.
۲. پشتبەستن بە زىرەكى و جوانى و ھەستەكان لە جياتى وشەكانى خودا و نزاكان.
۳. جياوازى لە خوئويستىن.
۴. تورەبونئىكى زۆر.
۵. ھەندىك پرۆژە دابئىت كە ھەموو كات لە بەرژەوھەندى خوئ دەبىت لەسەر خەرجى كەسانى دىكە.
۶. زۆر قسەكردن و خىرا قسەكردن.
۷. رىگرىكردن لە ھەندىك كارى چاكە بە نھىنى.
۸. رىگرى لە ئازايەتى.
۹. رىگرى لە ھەلسوكەوتى ئاسايى.

به شی هه شته م

ئایا به ئەندامبوون له کلێسا له هه موو جییه ک به هه مان جووره؟

کلێسا هیچ ناویکی نییه. هیچ بینایه کی نییه. وه له گه ل شاره که تو مار نه کراوه له بهر ئه وهی حوکمهت دایده خات ئه گهر بزانی بوونی هه یه.

هه موویان له مائی ئەندامیکدا کو ده بنه وه له شاریکی ناوه راستی ئاسیا، که زۆربه ی خه لکه که ی موسلمانن. نزیکه ی ۱۰ ئەندامی هه یه، هه رگیز له ۲۰ ئەندام زیاتری نه بووه. به لام ئه گهر پوژیک ۲۰ ئەندامی هه بیته پوویست ده کات خو یان دابه ش بکه ن، له بهر ئه وهی خانوه کان زور بچوکن. له هه مووی گرنگتر، پوویسته باوه رداران خو یان بشارنه وه له ده سه لات و موسلمانه تونده ره وه کان.

هه موو یه کسه مائیک کلێسا له گه ل دوو گه وره که یان کو ده بنه وه، فرانک و هانز، بو نوێژکردن و گو رانی و فیربون له ئینجیله وه. هه ردوو پیاوه که له ده سالی پێشودا بوون به مه سیحی، زۆربه ی ئه و شتانه ی که ده یزانن ده رباره ی ئینجیل له یه ک دوو که سی دیکه وه فیربوون.

ئه و پرسیاره ی که ده مانه وی له م به شه دا بیپرسین ئه وه یه، ئایا فرانک به ن بو شاری واشنتون دیسی، که من به زوری ده چم بو ئه وی؟ ئایا پوویسته هه موو به ئەندام بوونه کان وه ک یه ک بن؟

چون به ئەندامبوون له هه موو شوینیک هه مان بابه ته

وه لامه سه ره تاییه که، به لی و نه خیره. با به به لینه که ده ست پیکه ین. به ئەندامبوون له هه موو جیه ک له یه ک ده چیت، له بهر ئه وهی مه سیح کلێسا ناو خو ییه کان و ئەندامه کانی بلاو کردۆته و. وه مه سیح هه مان که ره سه ته ی داوه به هه موو کلێسا کان بو ئەنجامدانی هه مان کار.

- ئه رکه که: کو مه لگه یه کی تاییه ت بیت که هه موو نه ته وه کان پیروژ بکه ن و هه موویان ستایشی باوکی ئاسمانی بکه ن (مه تا ۵: ۳-۱۶).
- که رسته کان: ده سه لاتی پاراستنی ئینجیل، وه هه موو لقه کانی باوه ر. بو

فیرکردنی بیباوه‌ره‌کان هه‌موو ئەو شتانه‌ی که پێویسته‌ بیزانن، وه‌ بو
نه‌هێشتنی هه‌له‌کان. (مه‌تا ۱۶: ۱۳-۱۹؛ ۱۸: ۱۵-۲۰؛ ۲۸: ۱۸-۲۹).

زیاتر له‌سه‌ر ئەم بابته‌ برۆین، به‌ئەندامبوون له‌ هه‌موو جینگایه‌ک هه‌مان
جوژه‌، له‌به‌ر ئەوه‌ی هه‌موویان له‌ یه‌ک جه‌نگدا ده‌جه‌نگن: ناوچه‌ی دوژمن. کلێسا
خو‌جییه‌کان، له‌ بیرت بی‌ت، کونسلاخانه‌ن. له‌ جه‌نگیکی ئاسایی و هاو‌پێ‌ئانه‌دا نا‌جه‌نگن،
به‌ل‌کو له‌ پشت هه‌یلێ دوژمنه‌وه‌ ده‌جه‌نگن. بۆیه‌ پۆلس له‌ یه‌که‌م کۆرنسۆس به‌شی
شه‌شدا ده‌یخاته‌ روو. کاتی‌ک پیاوه‌که‌ له‌ خراپه‌کاریدا گیرا، درایه‌ شه‌یتان. شه‌یتان
شازاده‌ی ئەم جیهانه‌یه‌ و بو‌ ماوه‌یه‌کی شان‌شینه‌کانی جیهان کاتی هی ئەون.

ئێستا، شه‌یتان چه‌نده‌ها ئامی‌ری جیاواز به‌کارده‌هێنی له‌ چه‌نده‌ها جیی جیا‌وا‌زدا،
بو‌ که‌م‌کردنه‌وه‌ی شان‌شینی مه‌سیح. ئامی‌ریکی تایبه‌ت له‌لای ئەو له‌ کولتوره‌کانی
رۆژه‌لاتی مه‌سیحییه‌کان، ئەوه‌یه‌، که‌ وه‌ک ئەم‌ریکا خراپه‌کاری له‌ هه‌موو جینگایه‌ک
هه‌یه‌، وه‌ک پێدانی نو‌قل به‌ مندالی پینج سال‌ وایه‌، ئەمه‌ش هه‌موو ته‌مه‌نه‌کان
ده‌گریته‌وه‌. ده‌گری لێان پیرسی ئایا ده‌یانه‌وێ له‌گه‌ڵ دایک و باوکیان بن له‌ ئاسمان
یان زوریان لێکه‌یت بی‌نه‌ سه‌ر رێگه‌ی راست. مه‌به‌سته‌که‌ ئەوه‌یه‌، تو‌ له‌سه‌ر ترس و
هه‌ست و چه‌زه‌کانیان هه‌لسوکه‌وت ده‌که‌یت، به‌بی ئەوه‌ی بیر له‌ باوه‌ریان بکه‌یته‌وه‌.
کلێسا‌کانی ئەوروپا که‌ له‌ دیوکی دیکه‌ی جیهاندا‌یه‌، زۆر با‌شته‌ که‌ به‌ ته‌نها به‌
به‌ل‌گه‌نامه‌ی له‌دایک‌بون ده‌توانی بچیته‌ کلێسا.

بلیمه‌تی ئەم ئامی‌ره‌ له‌ هه‌ردوو ناوچه‌که‌ ئەوه‌یه‌ که‌ وا له‌ شه‌یتان ده‌کات بتوانی‌ت
که‌سه‌کان له‌ مه‌سیحییه‌تی راستی دور بخاته‌وه‌. نزیکه‌ مه‌حاله‌ که‌ ئینجیل بده‌یته
مه‌سیحییه‌کی کلتوری، له‌به‌ر ئەوه‌ی هه‌موو ژیا‌نی له‌ خزمه‌ت‌کردنیدا به‌سه‌ر بردووه
”به‌لی، باوه‌رم وایه‌»، به‌لام هیچ دو‌وباره‌یه‌ک له‌ ئارادا نییه‌، ئەو به‌شیکی کۆنی خو‌ی
له‌ئاو هه‌ل‌کیشاوه‌. مه‌ترسییه‌ گه‌وره‌که‌ی دیکه‌ی مه‌سیحی کلتوری ئەوه‌یه‌ که‌ فی‌ل له
کلێسا‌کان ده‌کات بو‌ باوه‌ره‌یتان به‌وه‌ی له‌ ناوچه‌ی دوژمندا ناژین و وا هه‌ست ده‌که‌ن
که‌ له‌ نه‌ته‌وه‌ی خو‌یا‌ندان و پارێزراون. به‌لام له‌ راستیدا، شه‌یتان ئامی‌ری جیا‌واز له
ناوچه‌ی جیا‌وا‌زدا به‌کارده‌هێنی. له‌ هیندستان، ئۆریسا، ئەو ده‌چیت مافیایه‌کی هیندی
به‌کارده‌هێنی بو‌ سوتاندنی کلێسا‌کان. له‌ ناوه‌رستی ئاسیادا له‌و جیه‌ی که‌ قه‌شه
فرانک و هانزی لیه‌، ده‌چیت وا له‌ ده‌سه‌لاتی خه‌ل‌ک ده‌کات که‌ نه‌هیلین کلێسا‌کان
به‌رده‌وام بن. ده‌چن قه‌شه‌کانیان به‌ دیل ده‌گرن. له‌ ناوچه‌کانی ئەفریقا خزمایه‌تی و

كلتوره كان به كارده هيني بو گوريني ئينجيل و به شه كاني.

له بهر ئه وهى مروفين و له لاشه دا ده زين، چاوه كامان ته نها سه رى بابته كان ده بينى. زوربه ي كات گرنگ ترين بابته كان نابيزين. وه بو بابته كه ي ئيمه و بابته شاراوه كه مان ئه وه يه كه له هه موو كلنسا يه كدا جه نك هه يه. هيج جييه ك نييه كه پيرو ز بيت و هيج بينايه ك نييه كه پيرو ز بيت، هه تا ئه و كاته ي مه سيح ديته وه. گرنگ نييه بو كو ي ده چيت، گرنگ نييه له چى ساليكد ايت، كارى كلنسا پاراستنى ئينجيله له هه موو جو ره هير شيك، له رپى ناگاداريه كى زور له وه رگرتنى ئه ندامه كاني. هه موو كلنسا يه ك پويسته ئه م پرسيا ره سه ره تا ييانه بكات: تو ده لئيت مه سيح كييه؟ ئايا دلئاي كه ده ته وي ت تيكه ل بيت له گه ل خو ي و جه سته كه يدا؟

چون به ئه ندامبوون له هه موو جيگه يه ك جياوازه

له هه مان كاتدا، ده بيت له دوا ي قسه كانم روون بيت كه كلنسا كان له شوينه جياوازه كاندا پرو به پرو ي به ره لستي جياواز ده بنه وه. داواكار ييه سه ره تا ييه كه و ئاميره كان هه مان شتن. به لام پلانه كان و بينا كان جياواز ده رده كه ون.

ئالوزى كو مه لگه

بو ده ستيك، هه تا كو مه لگه ئالوزتر و گه و ره تر بيت، قورستر ده بيت بو با شتر بلا بو نه وه ي با وه ر. قورسه له بهر زورى كاره كان، سه رقالي خه لكه كه، كاتى ديار يكرا و بو ئيشه كان، زورى ئايينه كان، كلنسا ي هه له، هيو اى هه له ي كلنسا، وه زور زياتر. هه تا كو مه لگه گه و ره تر و ئالوزتر بيت قورستر ده بيت بزاني كى كييه. ئايا له گه ل مه سيحيت؟ من نازانم، له بهر ئه وه ي ته نها به يانيانى روظراني شه ممه نيو كاتزمير ديته كلنسا، دور له كلنسا ده ژييت. هيج بيروكه يه كم نييه ژيانت له روظراني هه فته كه دا چونه. تو بو ماويه كى زور هيو اى كلنسا بو ویت. وه ده لئيت مه سيحم خوشده وي ت، به لام كام مه سيح؟ سه دان مه سيحمان هه يه.

لايه نه باش و خراپه كاني كو مه لگه

هه لسو كه وتى كو مه لگه به رام بهر مه سيحيه ت كار يگه رى ده بيت له سه ر توانا كاني با وه ر له كلنسا دا. به دنيا ييه وه كاره كاني كلنسا ئاسانتر ده بيت ئه گه ر

له كۆمه لگه يه كدا بېت ئىنجىيان پى قبول بېت. بىر له سه ده ي يه كه م بكه وه، له فه له ستين يان زور به ي نه ته وه موسلماننه كانى ئه مرو. له و ناوچانه زور قورس ده بى بو ت كه خو ت وه ك باوه ردار به مه سيح ده ربخه يت. وه ئه وانه شى كه خو يان وا ده رده خه ن ده زانن كۆمه لگه له دژيان ده بېت.

ئىستا بىر له كۆمه لگه يه ك بكه وه كه مه سيحيه تيان له لا قبوله. به ئه ندامبوون و له ئاو هه لكيشان ئاساييه. منداله كان به هو ي دايك و باوكيانه وه به ئه ندامبوون وه رده گرن، رهنكه گه وره كان به هو ي كلپسا وه كار يان ده ست بكه وىت. هه ردوو بابته كه جياوازن. باوه روم وايه كه كار يگه ربه يه كي زورى ده بېت له سه ر كلپسا ده ر باره ي ته و او كرنى ئه ركه كه ي به و كه ره ستانه ي مه سيح پى به خشيون. به لام به گشتى قسه بكه ين، هه تا كلپسا كارى زياتر بېت و كۆمه لگه ئالوزتر بېت، كلپسا كه پيوستى به بينايه كي زياتر ده بى.

له كۆمه لگه يه كي ئالوزدا، پولى به ئه ندامبوون، يارمه تىت ده دات بزاني رپك كام مه سيحه كه كلپسا يه ك قسه ي ده ر باره ده كات. چاوپي كه وتته فه رميه كه يارمه تى كلپسا ده دات كه بزاني تۆ ده ر باره ي كام مه سيحه قسه ده كه يت. هه ردوو چاوپي كه وتته كه يارمه تى كلپسا كان ده دات به ره و پيش بچن.

زياتر له سه ر ئه م بابته برؤين، له كۆمه لگه ئالوزه كاندا ئه ندامه كان يارمه تى كلپسا ده دن ئاگاي له تاكه كانى بېت و بتواني ت له شوينى ديكه لقى ديكه بكاته وه. وه يارمه تيشيان ده دات كه بزاني له كى به رپرسن.

به لام له و كۆمه لگه يانه ي كه مه سيحيه تيان له لا قبول نيه، هه نديك شت وه ك پولى به ئه ندامبوون يان كارى ئه ندامه كان گرنگيه كي زورى نه بېت. له راستيدا، كاره نوسراوه كان زور ترسناك ده بن ئه گه ر بكه ونه ده ستى هه له وه. له دواي ئه وه ي ئه وه مان گوت، مه سيح هه ر هه مان كه ره سته ي پى داوين بو هه مان كار. با بينين كه ئايا ده توانرى هه مان شت بگوترى له سه ر برا كانمان له ئاسيا.

هېلى سه ره كي ئىنجىل

له كلپسا كه ي فرانك و هانزدا، كه سيك له رى له ئاو هه لكيشانه وه ده بېته ئه ندام. هه رچه نده له ئاو هه لكيشان ماوه ي چه نده هه فته يه كي پى ده چى له چاوپي كه وتتى

رابه‌ران و کلّيسا. ئەم چاوپيڭكەوتنانە لە ئۆفيسى كلّيسا كەدا ناکرین، چونكە بوونى نيبه. بەلكو لە كاتى رۆشتندا دەكریت و لەئاو هەلكيشان بە تەشتى خۆشوشتن ئەنجام دەدرين. راستيبه كەى زياتر وەك قەسە كەردنە نەك چاوپيڭكەوتن، بەلام ئامانجە كەيان هەمان شتە: دلتيا بن لەوہى داوہ كەر لە ئينجیل تيبگات.

تاكە كە داواى ليدە كرى كە دانپيدانانى خوئى لە بەردەم هەموو ئەندامە كان بليت و ئەندامە كان پرسيارە كانى خوئيان پيشكەش دەكەن. وە رابه‌ران گفتوگۆكە بەرپۆه دەبەن، وە هانى هەموو ئەندامە كان دەدەن كە بەشدارى بكەن، چونكە ئەوہ يارمەتيدەر دەبيت بۆ هەمووان بۆ تيبگەشتن لە ئينجیل. وە لە كۆتاييدا بريار دەدرى كە ئايا كەسە كە باوہردارە يان نا، يان كاتى زياترى پيوستە بۆ دەربرينى خوئى و باوہرە كەى. لە كۆمەلگە يەكەى موسلمانى وەك ئەمە، چاوەروان كراوہ كە ئەو گفتوگۆيە ژيانى خەلكى بگوريت، بۆيە كلّيسا كە دەگەرى لە بەلگەى گفتوگۆكە. چاوەروانى ئەوہ ناكەن كە هەموو شتتیک پاك بيتەوہ، بەلام دەيانەوہى سەرەتای گۆرین بينن. بە تايه تى قبولكردنى كلّيسا لەلايەن كۆمەلگە كەوہ. وەك قۆناخى كۆتايى كلّيسا رازى بوونى خوئى لە پرى لە ئاوہەلكشانەوہ دەردەبريت، كە بە شپۆه يەكەى فەرمى تاكە كە دەبيت بە بەشيك لە كلّيسا. بە دلتيايەوہ، ئەنجامدانى لە ئاوہەلكيشان لەم ولاتە زۆر قورسە. هەندىك كات لە گۆماو پكدان يان لە دەرياچە يە كدا دور لە شار ئەنجام دەدریت. بەلام، من ئەو شانسەم هەبوو كە گەواهى بەدەم لە لەئاو هەلكيشان پكدان كە لە مەلەوانگەى كەس پكدان ئەنجام درا.

باوہرەم وايە ئەم بابەتە لە ناوہرآستى ئاسيادا خەتى بناغەى ئينجیلمان پى دەبەخشيت. هەمان بنيادنان و بيناي كلّيسا كەى منى نيبه. بەلام دلتيام ياسا تازە كانى بەئەمدامبوون لە كلّيساى تيدايە.

- ئەوہ بۆ هەموو كەسە كان پروونە كە ئەندامە كان كين. هەرچەندە كە هيچ رۆلتيكى فەرمىش بوونى نيبه. هەموويان دەزانن كى باوہردارى راستەقينه يە و كيش و نيبه، لەبەر ئەوہى هەموو ئەندامە كان لە لەئاو هەلكيشانە كان ئامادە بوون. وە ئەوان خشتەى پەيوەنديه كان دەپاريزن بۆ پروونبوونى جياوازيه كانى كلّيسا و جيهان.

- كلّيسا بە ئاگاداريه وە لقە كانى باوہر ديارى دەكات بۆ گرەنتيكردنى

باوهری ته واوه تی، هر چه نده هیچ پۆلکی فره می به ئەندامبوون نییه و هیچ چاوپیکه وتنی زیاده نییه. به لام هیچ کلێسایه کی درۆینه شی لئ نییه که به شیوه یه کی دیکه باسی مه سیح بکه ن.

- هه موو ئەندامه کان، به پیرانی کلێساشه وه، ملکه چی سه ره رشتی کلێسا ده بن، هه رچه نده ی ده نگدان له ناو کلێسادا نییه. هاوده نگه ی به ئاسانی دروست ده بیت له کۆمه لێک که پیکه اتوو هه له پازده هه تا بیست که س.
- کلێسا ته مپیکردن په یه ره و ده کات بو پاراستنی پاکی کلێسا و بو خوشویستنی که سی گونا بهار.

له هه موو ئەمانه دا، ناوی مه سیح و به ناوبانگی وه ک خۆی ده پارێزێت.

بابه تیکی زۆر جیاواز؟

له یه که م تپروانینه وه، رینگه کانی بوون به به شیک له هه ر کلێسایه کی واشنتۆن زۆر جیاواز ده رده که ویت. پێویسته به وه رگرتنی شه ش پۆلی به ئەندامبوون ده ست پیکه یته، که هه موو باوهره کانی کلێسای تپدایه، میژوو هه که ی، کاره کانی کلێسا، وه ژبانی کلێسا.

ئه گه ر له دوا ی ئەو خویندنه هه ر به ته ویت بیته ئەندام، داوا ی چاوپیکه وتنی به ئەندامبوون ده که یته له گه ل پیریکی کلێسادا، که تپیدا شایه تمانی خۆت بلاو ده که یته وه و باس له ئینجیل ده که یته. یه ک قه شه ی به ناوبانگ که ناسراوه به پرسیارکردن له خه لک و رونکردنه وه ی هه واله خو شه که ”له ٦٠ چرکه یان که متر!“ له کۆتایی چاوپیکه وتنه که دا، داوات لئ ده کری شایه تمانی باوهر و کلێسا ئیمزا بکه یته.

که سه پیره که، ئەو که سه ی که هه موو چاوپیکه وتنه که ی به پرکردنه وه ی کاغه زیکی به ئەندامبوونه وه به سه ر برد، وینه ی کاغه زه که ی ده گریت بو هه موو پیره کان، ئەوان داواکراوه له سه ریان که پیش چاوپیکه وتنی داها تووی پیره کان بیخویننه وه. پیره کان بوون به به شه که ی تو، پیکه وه به پینی یاسا کانی رۆبه رت بو رابه رایه تی بریاری له سه ر ده دن. وه ده نگدانه که یان هه لده گرن بو کۆبونه وه ی مانگانه ی ئەندامه کان. له دوا ی دوو خوله ک ناساندنی تو له لایه ن پیریکه وه، روخسارت ده خریته سه ر په ره یه کی پاوه ریوینت، دو بهاره ده نگدانت له سه ر ده کریته وه به به شداربوونی ئەندامه کان، هه ر به یاسا کانی رۆبه رت بو رابه رایه تی. ئەگه ر له ده نگدانه که دا سه رکه وتوو بویت، ئەوا

کارێکی به ئەندامبوونت دەدرێتی. وه له گه‌ڵیدا زۆر شتی به‌سودت ده‌درێتی.

هه‌موو بابته‌که‌ زۆر شیتانه‌ دياره‌، وایه‌؟ وه‌ هه‌یچ کام له‌م مه‌رجانه‌ له‌ کتییی پیرۆزدا نه‌هاتوه‌وه‌. دلنیام که‌ پڕۆبهرت له‌ گه‌ڵ پۆلس و به‌رنه‌باس گه‌شتی نه‌کردوه‌. په‌نگه‌ له‌ گه‌ڵ په‌ترووس بوویت؟

له‌ پراستیدا، ده‌توانم بلیم کلێسا له‌ زۆربه‌ی ولاته‌کانی جیهاندا ناتوانن ئه‌و داواکاریانه‌ ئه‌نجام بدن که‌ ئینجیل ده‌رباره‌ی بینین و زیاتر بلاو کردنه‌وه‌ی مه‌سیح داویان لێ ده‌کات وه‌ به‌مه‌ش بناغه‌یه‌کی باش دروست نابیت. مه‌رجیش نییه‌ پریک ئه‌م بناغه‌یه‌ بیت. له‌وانه‌یه‌ کلێسا ئه‌ندامیکی بووی که‌ شاره‌زا بیت و بتوانی له‌ گه‌ڵ که‌سیکی پیردا، بۆ ماوه‌ی ٤ کاتژمێر له‌ باغی‌کدا له‌ گه‌ڵ چه‌ند ئه‌ندامیک بیت، بۆ قسه‌کردن له‌سه‌ر هه‌موو بابته‌کانی پۆل و چاوپێکه‌وتنه‌کان. له‌وانه‌یه‌ کلێسا ئه‌ندامیکی بووی که‌ بتوانی ناوه‌کانی له‌بیر به‌یخی نه‌ک بیان نوییت.

مه‌به‌سته‌که‌ ئه‌وه‌یه‌، هه‌ندی‌ک گه‌فتوگۆ پێویسته‌ پو‌بدن، پێش ئه‌وه‌ی باوه‌رداریک و کلێسا بلین ”پازین” وه‌ پێویسته‌ کلێسا هه‌موو ئه‌ندامه‌کانی بناسیت. له‌ کۆتاییدا، مه‌سیح ده‌یه‌ویت ئیمه‌ زۆر ئاگاداری مه‌ره‌کانی بین.

به‌ کورتی، باوه‌رم وایه‌ جیاوازی ناوه‌ندی ئاسیا و ئه‌مریکا پو‌وکه‌شن، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی هه‌ردوو جو‌ر له‌ کلێساکه‌ هه‌مان ئامانجیان هه‌یه‌ وه‌ هه‌مان ئینجیلیان هه‌یه‌.

به‌ئه‌ندامبوون گرنگه‌ - ژيانی مه‌سیحه‌کان گرنگه‌

له‌ کلێساکه‌ی فرانک و هانزدا، پریکاره‌کانی وه‌رگرتنی ئه‌ندامی نو‌ی زۆر ئاسانن. که‌ تاکیک پپی گوتبوم ”زانینی ئه‌وه‌ی کێ له‌ ئیمه‌یه‌ و کیش له‌ ئیمه‌ نییه‌ زۆر ئاسانه‌»، به‌لام ئه‌م وته‌یه‌ گو‌را، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌م کاتانه‌ی پێشودا پۆلیس هاته‌ سه‌ر کلێساکه‌ و هه‌ولی داخستنی دا، ئه‌مه‌ وای له‌ ئه‌ندامه‌کان کرد گو‌مان له‌ یه‌کتری بکه‌ن.

به‌ربه‌سته‌ گه‌وره‌تره‌که‌ی فرانک و هانز فیرکردنی ئه‌ندامه‌ نو‌یه‌کانه‌ ده‌رباره‌ی په‌یوه‌ستبوونه‌ نو‌یه‌کانیان بۆ یه‌کتری، هه‌روه‌ها ئامانج له‌ کلێسا. به‌لام بۆ ئه‌مان ئه‌م وانانه‌ بۆ به‌ئه‌ندامبوون نییه‌، به‌لکو بۆ ژيانیه‌ وه‌کو باوه‌ردار به‌ مه‌سیح. ژيانی مه‌سیحییانه‌ و به‌ئه‌ندامبوونی کلێسا به‌ نزیکه‌یی به‌ ته‌واوه‌تی تیکه‌لی یه‌کتری بوون. لیره‌ هه‌مان شتن. بۆیه‌ ده‌بیت له‌ گه‌ڵ ئیمه‌ بن.

دەرەنجام

چۆن بەئەندامبوون لە کلیسا واتای خۆشەویستی دەگەیه نیت

لە رۆی ژيانی ئەندامەکانیەوه، کلیسای خۆجیی پیناسەى خۆشەویستی بۆ جیهان دەکات.

ئەمەش هەواڵێکی خۆشە لەبەر ئەوهی جیهانی ئیستا زۆر سەرلێ شیاووه دەربارەى پیناسەى خۆشەویستی. وا دەزانیت کە خۆشەویستی وهک جەلاتینکی گۆی وایه. شتیکی بۆ ناوهراست، بۆ هیج بەشیک. وا دەزانن خۆشەویستی هیج مەرجیکی نییه، هیج پیشینییهکی نییه، هیج سنوریکى نییه، هیج سزادانیکیشی لهسەر نییه. ” $\heartsuit + \heartsuit =$ هاوسەرگیری“. ههتا له بازنهى مەسیحیشدا خۆشەویستی له بەرامبەرى یاسا و راستیدا دادەنێن، جیهان دەکەین بە دوو بەشەوه، خەلکی راستی و خەلکی خۆشەویستی.

تاکیه کێشه ئەوهیه، خۆشەویستی مەسیح لهو جۆره نییه. خۆشەویستی مەسیح له کرداریکی بەزەییەوه دەست پێدەکات. له‌دوای ئەوه دەبیت بە ئازادی بۆ بەرامبەرەکەى.

سەرەتا، کردەویەکی بەزەییە، مەسیح دەفەرمویت: ”کەس خۆشەویستی لەمه گەورەتری نییه کە یه‌کیک ژيانی خۆی بۆ دۆسته‌کانی دابنیت« (یۆحنا ۱۳:۱۵). پاشان، گوێرایه‌لبوونه: ”ئەگەر منتان خۆشبوو کار به‌ پاسپاردە‌کانم دەکەن« (یۆحنا ۱۴: ۱۵).

ئەمه‌ ئه‌و تیکه‌له‌یه‌ که جیهان لێی تیناگات، به‌لام ئەمه‌یه‌ خۆشەویستی خودا: خۆشەویستی و پیرۆزی دژ به‌ یه‌ک نین، به‌لکو پیکه‌وه‌ کار ده‌کەن بۆ بردنی خەلک بۆلای خودا.

دوای ئەوه مەسیح کلیساکان بانگ دەکات بۆ دەرخستنی بەزەیی و گوێرایه‌لی و خۆشەویستی خۆی بۆ جیهان: ”من پاسپاردەیه‌کی نوێتان دەدەم: یه‌کتیرتان خۆشبوو. وه‌ک خۆشمويستن، ئیوه‌ش به‌و جۆره‌ یه‌کتیرتان خۆشبوو، به‌مه‌ هه‌موو خەلک ده‌زانن که قوتابی منن، ئەگەر خۆشەویستیان بۆ یه‌کتی هه‌بیت« (یۆحنا ۱۳: ۳۴-۳۵). له‌بەر ئەوه، بۆیه‌ ژیا‌مان دادەنێن بۆ یه‌کتەر و پیکه‌وه‌ شه‌رده‌کەین بۆ ئازادی. که وامان کرد، پیناسەى خۆشەویستی مەسیح ده‌کەین بۆ جیهان، وا له‌ نه‌ته‌وه‌‌گامان ده‌کەین سه‌ربه‌رز بن.

سه‌رچاوه‌ی زیاتر

۱. کتیبه‌که‌م قوتابییه‌کانی کلّیسا: چۆن کلّیسا ناوی مه‌سیح ده‌پارێزیت (کرۆسوه‌ی، ۲۰۱۲) یارمه‌تیده‌ری قه‌باری ئه‌م کتیبه‌یه، چۆن بیه‌ن به‌ شوێنکه‌وته‌یه‌کی ته‌واوی کلّیسا. که‌ له‌ به‌شی هه‌وت به‌ درێژی باسکراوه.
۲. بیروکه‌ی قولتر و به‌گوێره‌ی ئینجیل، بیروکه‌ی زیاتر ده‌رباره‌ی ئه‌م بابته‌ له‌ کتیبیکی دیکه‌مدا هه‌یه‌ به‌ ناوی ”کلّیسا و هێرشه‌ ناوازه‌که‌ی خۆشه‌ویستی خودا» (کرۆسوه‌ی ۲۰۱۰).
۳. تابیتی ئانابوئیلی، هه‌ندی‌ک خاڵی زۆر جوان روون ده‌کاته‌وه‌ ده‌رباره‌ی به‌ئه‌ندامبوون له‌ کلّیسا، له‌ کتیبه‌که‌ی به‌ ناوی «به‌ئه‌ندامبوونیکه‌ی ته‌ندروست له‌ کلّیسا» (کرۆسوه‌ی ۲۰۰۸).
۴. ئه‌گه‌ر کتیبه‌که‌ی مارک دێڤه‌ر ”کلّیسیا‌یه‌کی ته‌ندروست چیه‌؟” ت نه‌خویندۆته‌وه‌، ئه‌وا زۆرت له‌ کيس چووه‌ ده‌رباره‌ی کلّیسای ته‌ندروست.
۵. چه‌نده‌ها کتیب و چاوپێکه‌وتن، وه‌لام و پرسیار، له‌سه‌ر بابته‌ی به‌ئه‌ندامبوون و به‌قوتابیون هه‌یه‌ له‌ مالپه‌ری www.9marks.org.

سوپاسنامە يە كى تايەت

دوباره، سوپاسيكي زور بو مارک ديقەر، مات شمه کەر، وه رايەن تونسيئند، بو پشتگيريکردن لەم کاره. بوي جاميسون يە کەم کەس بوو کە بيخوينيته وه، چەندەها پيشنياري بە سوودي پيشکەش کردم. سوپاس براكەم. لەبەر ئەم کەسانه و ستافي مالپەرە کە کاره کەم خوئشده وئيت. کرؤسوہي بلاوکەرە وه يە کى زور تايەتە بو کارکردن لەگە ئيان. سوپاس ئەلفيشەر و ئەوانى دیکەش.

وه خوئنەرەکانى دى کە کتیبە کە يان زور باش کرد. سوپاس هاورپيان.

وه ک هەموو کات هاوسەرە خوئشە ويستە کەم، شانۆن سەرچاوه يە ک بوو لە پشتگيري و گفتوگو دەر باره ي کتیبە کە. زور سوپاسگوزارى تۆم، خوئشە ويستە کەم.

لە کوئاييدا، سوپاسى خوداش دە کەم، بو ناردنى کورە کە ي،

تیبینیہ کان

بہ شی یہ کہم: زور بہ ہلہ ہولمان بو داوہ

۱. من نالیم دوو خالہ کہی پیشوو داواکاریہ کی زور گزنگن. بہ لام دہ لیم لہ ئاو
ہلکیشان دہ بی بہ نندامبونی بہ دوایدا بیت. بو یہ خوانی ئیوارہی
بہ رور دگار بو نندامانی کلئسایہ.
۲. نوسراوہ لہ جانیت کولمان، دژ بہ نہ تہ وہ کہ: توژیہ نہ وہ کان لہ بواری شورش
(نیویورک: پینگوین، ۰۹۹۱)

بہ شی سیہم: کلئسا چیہہ؟ نندامہ کانی چین؟

۱. ئیدموند پ. کلونی. کلئسا و بیروکہ کانی

بہ شی چوارہم: کلئسا و نندامہ کانی لہ چی دہ چن/ ہموو نہو فلیم و زنجیرانہی
کہ لہم بہ شہدا باس کراون:

1. Walt Disney, Pinocchio, directed by Ben Sharpsteen (Burbank, CA: Walt Disney Studio, 1940), DVD.
2. Back to the Future, directed by Robert Zemeckis (Hollywood, CA: Universal Studios, 1985), DVD.
3. Dave Barry, Dave Barry Slept Here: A Sort of History of the United States (New York: Ballantine, 1997), 149.
4. T. S. Eliot, "The Waste Land" in Collected Poems 1909–1962 (Boston: Faber & Faber, 1963), 63.
5. W. B. Yeats, "He Wishes for the Cloths of Heaven," William Butler Yeats Selected Poems and Three Plays, 3 ed., edited by M. L. Rosenthal (New York: Collier, 1986), 27. rd

بہ شی ۷: چی رودہدات کاتیک نندامیک مہ سیح بہ راستی پیشکہش ناکات؟

۱. دافید جیرجین "دہتوانین نیہ، بہ لام ئایا ئہی کہ یہ؟"

۹ نیشانه کان

بنیادانی کلیسای تهندروست
 آیا کلیساکه یه کی تهندروستت هه یه؟

پریکخراوی ۹ نیشانه کان ئیشی ئه وه یه که رابه رانی کلیسا به بینین و ئاشکراکردنی کتیبی پیروژ و سه رچاوه ی کرده یی ته یار و ئاماده بکات بۆ ئه وه ی له ریگه ی کلیسای تهندروسته وه شکۆی خودا نیشانی گه لان و نه ته وه کانی جیهان بدهن.
 به له به رچاوه گرتنی ئه و ئامانجان، ده مانه ویت یارمه تی کلیساکان بدهین که له نو نیشانه ی تهندروستدا گه شه بکه ن که زۆربه ی کات پشتگۆی ده خرین:

۱. وتاردانی روون و ئاشکرا
۲. یه زداناسی به پتی کتیبی پیروژ
۳. تیگه یشتن له ئینجیل به پتی کتیبی پیروژ
۴. تیگه یشتن له گوپینی مرۆفه کان به پتی کتیبی پیروژ
۵. تیگه یشتن له مزگینیدان به پتی کتیبی پیروژ
۶. نه ندامتی کلیسا
۷. ته مپکردنی کلیسای به پتی کتیبی پیروژ
۸. به قوتایکردن به پتی کتیبی پیروژ
۹. رابه راپه تی کلیسا به پتی کتیبی پیروژ

ئیمه وه کو ریکخراوی ۹ نیشانه کان بابته و په رتووک و هه لسه نگانندی په رتووک ده نووسین، ههروه ها رۆژنامه یه کی ئینته رنیتیش به ریوه ده بهین. کۆنفرانس ساز ده که یین و چاوپیکه وتن تۆمار ده که یین و سه رچاوه ی دیکه ش به ره هم دینین به مه به ستی ته یارکردن و ئاماده کردنی کلیساکان تاکو شکۆی خودا نیشان بدهن.

سه ردانی ماله په که مان بکه که بابته کانی به زیاتر له ۰۳ زمان به رده ستن بۆ خویندنه وه، وه ناوی خۆت تۆمار بکه تاکو رۆژنامه ی ئینته رنیتی ببه رامبه رت به ده ست بگات. ده توانیت له م لینکه ی خواره وه دا لیستی ته واوی ماله په ری زمانه جیاوازه کان ببینیت:

<https://www.9marks.org/about/international-efforts/>

بۆچی پېويسته بېنه ئەندامى كلىسا؟

بەئەندامبوون لە كلىسا گرنگه، زۆر جار پشتگووى دەخرىت، لە ژيانى باوهردارىيە بە مەسح. لەگەڵ ئەوهشدا، لەم سەردەمەى ئىستاماندا خەلكى حەز بە پەپرهوكردنه ئايىنبه رېكهكان ناكەن يان رقيان لىتى دەبىتەوه، يان لە پەيوهستبوون دەترسن، بە تايهتەى لەئىو رېكخستنه ئايىنبهكان.

جۇناسان لىيمان چارهسەرى ئەم كىشه دەكات بە پووونكردنهوهى راستهوخۆ بۆ چۆنايهتى ئەندامىتى كلىسا و هوڭارى گرنگيهكەى. لە رېڭاى پىدانى مافى گونجاوى خووى بە كلىساي خوڭجىيى، لىيمان هوڭارىكى رازىكەرى بنىاد ناوه بەرامبەر بە پىكهاتهى خوڭجىيى.

«پره لە بىرۆكهى زانستى و بەلگهى نووى كە يارمەتىمان دەدات لە چارهسەرى باوهرداران بە مەسح لە كەلتوورى سەردەمەى ئىستامان بۆ هەستيارىيان بۆ ئەندامىتى كلىسا، دەسەلاتى شوانايەتى، لىپرسىنەوهى ژيان، هەر بەرەستىكى ئازادى كەسىيان.»

تىم كىلەر، قەشەى گەوره، كلىساي پىرانى رزڭارى، نىوۆرۆك

«پوختەيهك، نووى، چىژبەخش، بەر لە هەموو شتىكىش بەگوڭرهى كىتىي پىرۆز. ئەمە راقە و بەرگريكردنه لە ئەندامىتى كلىسا كەوا من بەدوايدا دەگەرام.»

مارك دىڤەر، قەشەى يەكەم، كلىساي كاپىتۆلى لەئاوهه لىكىش، واشنتۆنى پايتەخت

«لىيمان بەبىرمان دەهينىتەوه كە بەئەندامبوون لە كلىسا بژارده نىبه بەلكو داواكارىيه. كىتىيكە ئامانج دەپىكىت، بەلام لە هەمان كاتىشدا لەسەر بنەماى ئىنجىلى نىعمەتە.»

تۆماس شرىنەر، پروفىسۆر جىمس بوكانان لە راقەى پەيمانى نووى،

قوتابخانەى يەزدانناسى لەئاوهه لىكىشى باشوور

جۇناسان لىيمان (MDiv)، قوتابخانەى يەزدانناسى لەئاوهه لىكىشى باشوور) ئەندامە لە (Capitol Hill Baptist) لە واشنتۆنى پايتەخت، وه نووسەرى كىتىي (كلىسا و هېرشى لەناكاوى خوشەويستى خودا). هەر وهها پلەى بەرپوهەرى نووسىنى هەيه لە خزمەتەكانى (9 نىشانەكان) وه نووسەرى گوڤارىكى ئەلىكترۆنى تايهت بە خوڭجىيى.

ئەم بەرگە بەشېكە لە زنجيره كىتبهكانى 9 نىشانەكان: بنىادنانى كلىساي تەندروست.

